

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 1-501-90	Postatakarékpénztári csékkszám: 25.342
--	--	---	----------------------	---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Hír a Tiszáról.

Hiába a gátak, páncélfalak, sáncbilincsek, hiába a mérnöki tudomány minden fogása, a Tiszát megjuhásztani, szolgasorba fogni csak nem lehet. Habjaiban friss üzenet pezseg az örök-magyar hegyek felől, ahol ered, majd aztán magába szívja az alföldi forró napsugarát, összecsozolódik a puszták viharfelhőjével s ebből a nászból még ma is félrevert harangok hirdetik a folyó erejét és haragját. Partján virtuosos, pezsgővérű, napsütés-szívű és viharharagú magyarok laknak, ki venné hát zokon a Tiszától, hogy nem aludttej folyik a medrében? Hiába húzták ki méregfogát a mérnökök, a Tisza ezért nem hagyja magát, de hiszen magyar folyó, másként nem is lehet. Akik a természet szavát keresik s valamennyire értik, a folyókban, hegyekben, síkokban, fákban, tájakban megtalálják annak a népnek a lelkét, egyéniségét, amely ott él. Nem álmódozás ez, hanem eleven valóság s aki nem hisz benne, menjen kicsit idegen tájra, majd megérzi. Ott majd megérzi és megérti, mit is jelent az a sokat hallott, nagyon egyszerűnek látszó, de minden teremtett ember számára sorsdöntő szó: szülőföld.

Hanem most nézzük csak a mi öreg, rakoncátlan Tiszánkat, mit művelt megint? Az történt, hogy bele akart harapni a csongrádi partba. Bele akart kóstolni a zöldelő búzapázsitba, be akart köszönteni kertekbe és pítvarokba, szabad akart lenni megint, amilyen hajdanában volt s amilyen hajdanában a partján lakók is voltak: szabadok, erősek, nagyországú, hatalmas magyarok. Talán nem is akart mást a Tisza, csak figyelmeztetni, példát mutatni, hallod-e magyar: nincs gát, amit erővel-haraggal át ne lehetne törni!

Talán csak ezt akarta a Tisza, a csongrádi magyar mégis gátat vetett neki. De jött az éjszaka s a gát nem bírt a folyóval. Két csongrádi kubikus: Juhász István és Bakos László állt a vártán. Tömték a rést, amivel tömhették. Neki-szegezték kétásónyi erejüket az árnak s mikor látták, hogy már semmi sem segít, belevetették testüket a résbe. Két-embertestnyi rés volt csupán, de ha átjut rajta a folyó, akkor percek alatt széles hadiutat vág magának s az árvíz letarolja az asztalról az idej életet.

A két csongrádi kubikus egész éjszaka ott feküdt a résben, a Tisza nem bírt velük s tán nem is akart: megkegyelmezett. Két embertest semmi-ség, de a folyó megérezte bennük a maga lelkét s megszelidülve, kicsit bizonyára szégyenkezve is, visszahúzódott a medrébe s azóta megint szent a béke a Tiszaparton ember és folyó között.

Ugy hangzik ez, mint valami hőskötemény, de nem is más. Csak addig valóságos esemény, amíg a hírt olvassuk, aztán pillanatok alatt szárnyat kap a hír, elszakad a mindennapi élet szürke valóságaitól, felszáll a magasba és besorakozik évszázadok magyar csudatörténetei sorába. Így születnek a hőskötemények. Néha így az eredetüket is látjuk a magunk szemével s ilyenkor megpezdül bennünk a vér, megtelik a lelkünk hittel és erővel: nincs itt semmi baj! Más nációk fia ezer csalafintaságot, ügyeskedést és bizonyára bátorságot is felsorakoztatott volna hasonló helyzetben, de amit ez a két magyar csinált, az egészen más-valami.

Ebben a más-valamiben különbözünk mi a világ minden népétől. Olvastunk már japán katonákról, akik testükrökötött kézigránátesomóval robbantották fel az ellenséges akadályt, olvassuk mostanában, hogy vannak tengeri torpedók, amiket halálraszánt katona irányít, ezek azonban a háborús hősiség lélektanához tartozó dolgok. A két csongrádi kubikus ezeknél is nagyobb dolgot művelt. Ez a két magyar a rászakadt viharos éjszakában, abban az árva egyedülvalóságban, távol a hír és dicsőség gondolatától is, távol minden olyan külső körülménytől, amely hősiességre ösztönöz, nekifeszítette az életét a folyó haragjának. Nem a magukét védték, mégis védték. Számolniok kellett az ismeretlenségbe tűnő pusztalással, a jeltelen enyészettel és legfőképpen számolniok kellett azzal, hogy ha meg is találják valahol a holttestüket, arra soha senki nem fog gondolni, hogy a két halott az emberi közösség hőse. Bizonyára mindenki bal-esetre gondolt volna, hiszen tanunak még a felhők mögé zárt csillagok sem jelentkezhetek.

Ez teszi nagygyá, hősivé a két csongrádi kubikus tettét. És ugyan mi hajtotta őket erre a számolatlan áldozatra? A válasz egyszerű: magyarok mindketten. És még valami: szeretik a földet, a búzát, a falut. Szeretik a magyar földet függetlenül attól, benne van-e nevük a telekkönyvben. Isten áldja mindkettőjüket s a többi sok-sok ilyen magyar embert, mert akik a haragvó Tiszának nekifeszítik a mellüket, megbírkóznak azok más veszélyekkel is.

S mi joggal és szívesen állítjuk példaképnek ezt a két egyszerű csongrádi kubikust még a magyar esendő élé is.

A csendőr nemzetvédelmi feladatai.

Írta: CSEPI BÉLA százados.

Szemlélk során tapasztaltam, hogy a csendőrök az utasítások, szabályok, törvények szövegét jól megtanulják, azt fel is tudja mondani. Amikor azonban a felmondott szöveg valamelyik kifejezésének az értelmét kérdezem, akkor néha megáll a tudomány. Ennek oka persze az, hogy a legtöbb csendőr abban a hitben él, hogy ha valamit megtanult a könyvből és azt fel is tudja mondani, akkor már tudja is azt. Az ilyen tudás az iskolás gyermeknél talán elég, de végképen haszontalan valami az olyan embernél, aki az élet ezer és ezer jelensége és körülménye között akar eligazodni és a kitűzött vagy vállalt céljai, feladatai megvalósítására törekszik. A járatlan, tanulatlan, vagy tudatlan ember előtt minden szabály, törvény, utasítás és minden írott rendelkezés nem más, mint egy talált csodabogár, amelyről nem tudja, hogy miként létesült, mire való és hogyan lehet felhasználni. Az értelmes ember viszont mindezeket tudja és erről az emberől mondjuk, hogy érti is pl. a szabályt.

A csendőr az élet forgatagában él és hivatása szerint ellenőrzi annak egyes jelenségeit, ahogyan a Szut. 1. pontja felsorolja. Nagy általánosságban itt is fel vannak sorolva azok a feladatok, amelyeket el kell végezni az összességnek. Ebből a nagy tömegű feladathalmazból az egyes csendőrre vagy az egyes őrsre háramló feladatok viszont a Szut. 64. pontjában, 19 alpontban vannak felsorolva. Ez szó szerint megtanulandó pont, tehát minden csendőr

fel is tudja mondani, — csak az a kérdés, hogy érti-e! Lehetetlenség, hogy ne értse, hiszen ezek itt felsorolva szolgálati feladatok, amelyeket a csendőrnek el kell végezni, meg kell oldani. Hogyan tudná elvégezni vagy megoldani, ha nem is érti?... Ahogy én tapasztaltam: némely csendőr sehogyan sem végzi egyik-másik szolgálati feladatát, mert nem is érti, hogy mi az és úgy néz rá, mint a csodabogárra.

Szolgálati feladataink között lehet különbség atekintetben, hogy egyiket gyakrabban kell végeznünk, a másikat ritkábban — az egyik nehezebb, a másik könnyebb —, de nem lehet különbség abban, hogy az egyiket értjük, a másikat nem. A csendőr szolgálati feladatai között szerepel a 64. pont 6. alpontja szerint a következő: „Nemzetvédelmi szempontból megfigyeléseket végez és észleleteiről az előljáró parancsnokságot és az illetékes hatóságot tájékoztatja“. Ezt a szolgálati feladatot is csak akkor végezheti a csendőr, ha érti azt, hogy mi is az a nemzetvédelmi szempont! Szűkebbre fogva a kérdést: mi is az a nemzetvédelem. Ennek megértéséhez az alábbiakban nyujtok tájékoztatást.

A nemzetvédelem, ahogyan a szó is mondja: a nemzet védelme. A szóból kitetszőleg vannak olyan káros jelenségek, amelyek hatása ellen a nemzetet meg kell védelmezni.

Hogy ezt a nagyon nagy általánosságot jól megérthessük, először tisztában kell lennünk azzal, hogy mi is a nemzet, azután pedig ismernünk kell azokat a jelenségeket, amelyek a nemzetet veszélyeztetik és éppen ezért ezektől meg kell védeni s végül ismernünk kell azokat a módokat, amelyekkel a nemzet védelmét sikeresen gyakorolhatjuk.

A kalap.

Írta: NYÁRY ANDOR.

A fővárosi rendőrség körözést adott ki egy megugrott rablógyilkos ellen. A lapok közölték a fényképét s hogy a felismerés sikeresebb legyen, pontos személyleírást is közöltek róla, megtoldva azzal, hogy aki kézrekeríti, ezer pengő jutalmat kap.

Vasárnap délután a kis falu emberei a Gazdakörben szórakoztak és Babos Gáspár esküdt elnöklése alatt arról beszélgettek, hogy bizony jó volna a rablógyilkost csendőrkézre adni. A dicsőségen kívül ezer pengő ütné érte az ember tenyerét.

— Hm! — mondták az emberek, — hiszen, ha ide jönne, el is fognánk!

— Csakhogy nem jön ám az ide! — vélekedett a másik. — Mit keresne itt?

— Bujkál. Fél a csendőröktől.

— Ha fél, akkor itt is fél, — okoskodott a harmadik.

— Csakhogy a mi községünkben nincsenek csendőrök, hát itt nem fél, — vetette oda az esküdt. — Ide inkább eljön.

Ez a magyarázat kissé megbizsergette a magyarok vérét. Az eset különösen Babos Gáspárt érdekelte. Volt benne bizonyos detektíveskedésre hajló kedv. A gazdák már régen elfelejtették a gyilkost, de Babos még mindig arról gondolkodott. Egyik reggelen, mikor egy kis nyálkaparó pálinkára bért a kocsmába, a kocsmá üres volt, mindössze a sarok asztalnál ült egy ismeretlen fiatalember. Olyan csendesen ült, hogy észre sem vette.

Babos leült az ablak melletti asztalhoz s a deci pálinkát oda kérette. Megitta. Aztán rágyújtott. Szívta a pipát, a füst bodrozott, kacskaringózott s amint a pálinkától felesigázott esze a gyilkos után loholt, két homályos szeme a füstfelhőn keresztül rátapadt a sarokban ülő idegenre.

Csak most vette észre. Nézte, pislogott. Az idegen maga elé bámult az asztal tetejére, a magyarról tudomást sem vett. Babos szeme kimeredt.

— De nagyon ismerős ez az ember! — gondolta magában. — Ki lehet ez?

Amint ezen gondolkozott, törte az eszét, egyszerre csak, mint hirtelen támadt villámlás, kiemelkedett előtte az újságokból ismert gyilkos arca.

A szíve megdobbant:

— A gyilkos!

Jaj, de melege lett!

Ilyen helyzetben még soha életében nem volt. Ott ült vele szemben a keresett gyilkos. Szinte érezte markában az ezer pengőt! Nyugtalanosságát

Mi a nemzet? Első, legvilágosabb értelmezésében a közös származás által egyesített emberek összessége, továbbmenve pedig és ezen felül mindazoknak az embereknek az összessége, akik lelkileg és érzésileg egymással rokonok. Legszembetűnőbb ismertetőjel a közös nyelv. Ez azonban megtévesztő jelenség, ha csupán egymagában áll fenn, mert elmaradhatatlan kiegészítő része a közös érzésvilág. A magyar nemzethez való tartozandóság követelményei között nem elégséges csupán az, hogy valaki magyarul beszéljen. Ezt bárki elérheti, ha egy kis időt, fáradságot és pénzt áldoz erre a célra. Az még nem magyar ember, aki magyarul beszél. Eltekintve attól, hogy a beszédet elsajátíthatja valaki önző célból, esetleg ravasz szándékból is, — könnyen megérthetjük azt, hogy nem elég a nyelv elsajátítása, ha arra az okos álláspontra helyezkedünk, hogy nem hiszünk a beszédnek, hanem csupán a tetteknek, a cselekedeteknek. Ha az érzésvilágról beszélünk, akkor ugyanez az álláspont legyen az útmutatónk és valakinek az érzéseit ne akarjuk a beszédjéből, mondásaiból és kijelentéseiből megismerni és megállapítani, hanem erre csupán csak cselekedeteit, tetteit és törekvéseinek megnyilvánulásait fogadjuk el mértékadóul.

A magyar nemzet tagjaitól a magyar nemzethez való hozzátartozandóság megköveteli, hogy lelkükben is magyarok legyenek. Ehhez persze nem elégséges az, hogy mellveregetve hangoskodjék valaki: „Én jó magyar vagyok!” Érzésben, lélekben akkor válik valaki magyarrá, ha a magyar hazát önzetlenül és áldozatosan szereti. Miről lehet ezt felismerni?... A cselekedeteiről! A Szolg. Szab.

nem árulta el. Szépen, tempósan elköszönt a kocsmárostól, aztán lement a lépcsőn. Mikor az utcára ért, futásnak eredt. Csak úgy zötyögött a pipa, meg az öngyújtó a zsebében. Mert se csendőr, se rendőr nem volt a faluban, hát a tűzoltókat zavarta fel:

— Halló, emberek! Gyerünk hamar! A Weisz Kóbi kocsmájában van a rablógyilkos. El kell fogni!

A tűzoltók először megdöbbenek. Ők fogjanak el egy igazi, eleven rablógyilkost? Azt nem!

De a következő pillanatban már valamennyit elfogta a dicsőség utáni vágy. Egymásra néztek és elhatározták, hogy — ha bár csak a falu tűzveszedelmének az elhárítása is a kötelességük, azért ez egyszer elmennek gyilkost fogni.

Lázasan készülődtek, fejükre illesztették a sisakot. Még a fecskendőt is magukkal vitték, hogy — ha a gyilkos netalán menekülni akarna, hát majd a Sipos Jóska, a csövezető szembepricceli.

Aztán nagy csendben és nagy titokban körülvették a kocsmát. A gyűrű teljes volt, mert közben a nagy eseménynek híre terjedt s az otthon tartózkodó férfiak menten vasvillát fogtak és hírnevet szerezni ők is beálltak a tűzoltók közé. Ebből a gyűrűből ugyan nem szabadul ki a gyilkos!

Aztán Babos Gáspár a tűzoltófőparancsnokkal, aki békés időben szabómester volt, bement a kocsmába és a gyilkost felszólította, hogy adja meg magát. A gyilkos felugrott, az ajtóhoz rohant és menekülni akart. Mikor azonban meglátta, hogy odakinn mi van s hogy a Sipos Jóska ugyancsak a szemének irányítja a csövet, megadta magát. Babos Gáspár indítványára egyenesen a községházára vitték.

I. rész 3. §-a gyönyörű szavakkal írja le, hogy milyen a hazáját szerető magyar ember és mi is az a hazaszeretet, ami valakit a magyar nemzet tagjául avat. Itt mindenhol csak a cselekedetekről olvashatunk és megértjük, hogy a hazáját szerető ember ragaszkodik a nemzethez, ragaszkodik a hazai rőghöz. Összetartozandóságának érzését bizonyítja beszédjével, szokásaival s a hagyományos magyar erkölcs szerinti viselkedésével. Fenntartja a mult hagyományait, dolgozik a magyar nemzet boldogulásáért és így a jövő szilárd alapjait megépíteni segít. Hazája céljaira áldozatokat hoz, hűséges és engedelmes a Legfelsőbb hadúr iránt, szereti honfitársait, önzetlenül és rendületlenül hűséges a nemzet alkotmányához. A törvényeket pontosan betartja, rendelkezéseit lelkiismeretesen teljesíti. Mindezeket pedig nem kényszerűségből teszi, hanem lelkesedéssel és önzetes büszkeséggel. A katona pedig hazájáért tűr és szenved s ha kell, életét és véréit is odaadja. Végezetül nemcsak maga cselekszik így, hanem társait is erre ösztönzi.

Melyek azok a jelenségek, amelyek a nemzetet veszélyeztetik?

A nemzetet annak ereje tartja fenn. Ha az erő gyengül vagy elvész, akkor a nemzet süllyed és elpusztul. A nemzet ereje az erkölcsi és gazdasági erőkből tevődik össze. Mindkettő nélkülözhetetlen. Ha csak egyik is elvész, a nemzet elpusztul. Az *erkölcsi erők* közé tartoznak: a hit (vallásosság), hazaszeretet, az erkölcsösség, a törvénytisztelet és végül, de nem utolsósorban a hadsereg és közbiztonság. A *gazdasági erők* közé tartoznak: a tudás (tudományok művelése), az egyéni és nemzetgaz-

A fogás hírére csakhamar megjelent a jegyző is. A dolog komolyságában nem igen hitt, de annál nagyobbat nézett, amikor a vallatásnál kiderült, hogy az elfogott fiatalember valóban a keresett rablógyilkos. Most már a jegyző is mozgolódott. Micsoda fényes eredmény! Az ő falujában fogták el a híres embert. Mindjárt telefonált a szomszéd faluban álmázó csendőrsre, hogy jöjjenek a gyilkosért.

Közben mult az idő. Delet harangoztak, ott volt az ebéidő. Igen ám, de mi lesz a gyilkossal, ha mindnyájan hazamennek ebédelni? Rövid tanácskozás után abban állapodtak meg, hogy a gyilkost valakinek őrizni kell. De ki vállalkozik a nagy feladatra?

A kisbíró katonagyerek volt. Igaz, hogy csak szanitéc. De éppen ezért igen nagyon adta a bátort. Kijelentette, hogy a gyilkost vállalja. A foglyot bezárták a községháza végében levő kóterbe. A kisbíró számára pedig szereztek egy bakasapkát, hogy az őrzésnek harciasabb színe legyen. A vállára egy öreg závárral nélküli Manlichert akasztottak, hogy a puská is kéznél legyen, ha a gyilkos esetleg szökni akarna.

Miután a kisbíró ezenképen mindenféle támadás ellen bebiztosították, mindenki nyugodtan eltávozott abban a tudatban, hogy délutánra már ott lesznek a csendőrök és a veszedelmes gyilkost elviszik. Meleg, napsütéses dél volt. A gyilkos a kóterben ült. Körülnézett. Az ablakra erős vasrostély feszült. Gyakorlott szeme rögtön látta, hogy ott nem tud megszökni. Lehajtotta hát a fejét és gondolkodott. A harcias kisbíró az ajtó előtt strázsált. A vállán megmegrántotta a fegyver szíját és szörnyen

daság. Az egyéni gazdasági erők: a szorgalom, a munkaszeretet, a szakértelem és a takarékoság. A nemzetgazdasági erők: a közegészség, a természetes szaporodás, a földművelés, ipar, kereskedelem egészséges állapota.

Az élet könyörtelen harc, amelyben az egyének és nemzetek a maguk erejét növelni akarják. Könyörtelen harc, amelyben az erős a gyengébbet legigazza, szolgálatába kényszeríti vagy elpusztítja. Minden nemzet tudja, hogy ha nem igyekszik erkölcsi és gazdasági erejét növelni, akkor ellenállása meggyöngül és martalékul esik. De viszont azt is tudja, hogy a mások erejének gyengítése éppen olyan jó eszköz, mint a saját erők fokozása. A harc tehát miből is áll? Egyfelől a saját erők fokozására való nagy erőfeszítésekből, másfelől pedig az idegen nemzetek erőinek minden lehető módon való gyengítéséből. Ezt mi húsz év óta ugyancsak érezzük.

Amikor itt a nemzetvédelemről beszélek, csak arról lesz szó, hogy miként védekezhetünk az idegenek ama könyörtelen törekvései ellen, amellyel a mi nemzeti erőinket szándékoznak gyengíteni és végeredményben elpusztítani. Az idegen, ellenséges érzületű nemzetek erőinek gyengítése nem lehet nekünk, csendőröknek feladatunk. Mi csak védjük és erősítjük nemzetünket. Védjük mindazoktól a nyílt vagy burkolt törekvésektől, amelyek nemzetünk erejét gyengíteni szándékoznak, és erősítjük a magunk munkakörében a rendelkezésre álló alapokon és eszközökkel.

Kik azok az egyének, akik a romboló, bomlasztó munkát végzik? Elsősorban olyan egyének, akiket

az ellenséges érzületű államok küldenek be országunkba határozott feladatokkal. Ilyenek a kémek, a kommunista agitátorok, a különböző vallási szekták apostolai, a nemzetiségi izgatók. Mit csinálnak ezek? A kém a nemzet erejét úgy gyengíti, hogy a legravaszabb, legkörülmönfontabb úton és módon megszerzi mindazokat a titkokat, amelyeket országunk megvédése érdekében eltervezett vezetőségünk. Ezek pl. a hadsereg létszáma, felszerelése, kiképzettsége s ezeken felül mindazok az intézkedések, amelyekkel a háborús viszonyok esetén biztosítani szándékoznak a hadsereg működőképességét. Hadianyag, élelmezés, utánpótlás, stb.

A kommunista agitátorokat azért küldik be, hogy egyik vagy másik társadalmi osztályt a többi ellen gyűlöletre, erőszakos cselekményekre, sőt nyílt harcban kiirtásra hangolják. A nemzet erejét bent az ország lakosai között mesterségesen szított ellenségeskedéssel gyengítik. Ördögi módon agyalták ki ezt a módszert; saját polgáraikkal végeztetnék el a nemzet megölését.

A vallási szekták apostolait a hit elrombolása végett küldik be az országba: konkollyal hinteni tele a búzavetéseket. Az évezredek keresztény erkölcsöket akarják elpusztítani, mert jól tudják, hogy a keresztény erkölcs olyan erő, amely Istenbe vetett hittel a legnagyobb erőfeszítésekre képes.

A nemzetiségi agitátorok célja sem más, mint a befogadó házigazda-állam erejének gyengítése. A világháború elvesztésének tanulságai között országunk kétharmadrészének bitangkézrejutása nem utolsó sorban ennek az alattomos nemzetiségi agitációnak volt a következménye.

büszke volt, hogy a gyilkos révén ilyen fontos hivatásba keveredett. Amint ezen gondolkozott, a kóter ajtaja belülről megkoppant.

A kisbíró fülelt. Semmi nesz. Egy ideig várt. Megint csend. Az ajtóhoz ment és benézett a kulcslyukon. Nem látott semmit. A lyuk sötét volt, mint ha belülről kalapot tettek volna rá. Megijedt:

— A mindenségit! — gondolta kioldva. — Még utóbb megugrik!

Hirtelen melege lett. Most ő koppintotta meg az ajtót és beszólt:

— Halló!

A gyilkos nem felelt.

A kisbíró már nagyon nyugtalan volt, öklével megverte az ajtót:

— Halló! — kiabálta.

Megint nem kapott választ. Erre már elvesztette türelmét s a zavar nélküli Manlichert lövésre készen tartva, benyitott az ajtón és mérgesen felkiáltott:

— Az istenfáját az úrnak! Szóljon, ha kérdezem, különben mindjárt agyonlövöm!

A gyilkos még erre sem szólt. A falnak dőlve állt, az arca sápadt volt. Az ablakon keresztül besütött a déli nap. A szobában rettenetes meleg terjengett. A kisbíró megrázta a gyilkos vállát:

— Mi a fene baja van? — ordította a fülébe, mikor látta, hogy nem felel, csak ájuldozik. — Hát beszéljen, mert kupán vágom!

A gyilkos az ablakra mutatott:

— Nem bírom ezt a rettenetes meleget, — szólt végre és szálnalmas és őszinte arccal nézett a kis-

bíróra. — Legyen szíves, kisbíró úr, vezessen más-hova. Nem bánom, akárhova. Csak innét el, mert a nap megöl. Szívbjajos vagyok. Jaj, mindjárt meghalok! — A szívéhez kapott és egész testében remgett, kapálózott.

A kisbíró szemügyre vette a „beteg“ embert. Nemhiába volt szanitéc, rögtön meglátta rajta, hogy „valóban“ szenved. Igen féltette őt. Nem szerette volna, ha meghalt volna a keze alatt s utóbb még ráfogták volna, hogy hótt embert őrzött a bakapuskával.

Gondolkozott egy ideig, aztán határozott:

— No, gyűjjön velem! — szólt a támolygó emberre. — Átvezetem az irodába. Ott jó levegő van.

Elindultak. Mielőtt azonban az irodaajtót rázárta volna, pompás gondolata támadt. Gondolta ugyanis: ami biztos, az biztos!... Keményen belenézett a gyilkos szemébe, aztán fölényesen megszólalt:

— Adja csak ide a kalapját!

A gyilkos állta a tekintetet, aztán szó nélkül átadta a kalapját. A kisbíró rázárta az ajtót. A kalapot maga elé tette a tornácra, ő maga pedig visszaült a padra és most már végtelen nyugalommal leste a csendőröket. A gyilkos alig várta, hogy a kulcs megforduljon a zárban, az iroda ablakát kinyitotta, aztán úgy elpárolgott, mintha ott se lett volna.

A csendőrök megérkeztek, hogy a foglyot magukkal vigyék. A falu teljes számban megérkezett a község háza elé, hogy lássa, hogyan viszik el a nevezetes embert. A nap hőse persze a kisbíró volt. Róla beszélt mindenki. Hogy egymaga megőrizte a

De nemcsak az ilyen beküldött idegen egyének próbálkoznak itt ilyen rombolással és a nemzet erejének csökkentésével, hanem végzik ezt a munkát megvásárolt itthoni lelkek is. Ezek között még magyar születésű ember is található.

Ha megfigyeltük azokat a nemzetrontó cselekményeket, amelyeket eddig felsoroltam, akkor azt állapíthatjuk meg azokról, hogy ezek mind olyanok, amelyek büntetőtörvényekbe ütköznek. Ha pedig abba ütköznek, akkor a csendőr vagy a csendőrörs határozottan tudja tennivalóit az ilyen jelenségekkel szemben, mert hiszen azt mondja a Szt. 64. pont 1. és 2. alpontja, hogy a csendőr feladata a készülő bűncselekményeket megakadályozni, ha pedig már elkövétték, akkor azok tetteseit kinyomozni.

Vannak azonban olyan nemzetrontó cselekmények is, amelyek nem ütköznek büntető jogszabályokba és mégis, mint a lappangó kór, mint az őrlő szű gyengítik a nemzet erejét, csökkentik ellenállóképességét, hogy azután a váratlanul bekövetkező megpróbáltatásokat a nemzet ne bírassa ki. Néhány ilyen példa felsorolásával igyekszem megvilágítani ezeket a nemzetrontó törekvéseket. Valamelyik istentelen lélek a serdülő fiatalságot arra biztatja, hogy ne engedelmessédjék szüleinek, ne dolgozzék, hanem töltse idejét szórakozásokkal, mulatozással, mert ha sajátmagukat kell majd fenntartani, akkor úgyis lesz mit verejtékeznii és görnyedni. Ez a bujtogatás nem ütközik törvénybe vagy szabályba és mégis a fiatalok lelkét mérgezve, a nemzet erkölcsi erejét pusztítja és elharapózása esetén mérhetetlen következményei vannak a nemzetre. Vagy: egy másik egyén arra biztatja a földművelő embereket, hogy ne mun-

gyilkost. A menyecske csak úgy tüzelt feléje. A jegyző boldog volt s mikor a csendőrök társaságában odaért a kisbíróhoz, tréfás kedvvel kérdezte tőle:

— Na, Jóska, mit csinál a gyilkos?

— Megvan! — szólt a kisbíró büszkén. — Itt van az irodában, e!

A jegyző a kisbíróra nézett:

— Az irodában? — kérdezte. — Hogyan került oda?

A kisbíró kihuzta magát:

— Áthelyeztem, hogy meg ne haljon, — mondta büszkén és benézett az irodába.

— Tudtam! — mondta ugyanakkor lesujtva és keserveset sóhajtott: — Azt a kutya!... Elszökött a bitang!

A kisbíró gúnyosan mosolygott:

— Micsinát? — kérdezte. — Hogy elszökött-e?... Na már, az aztán nem szökhett el még akkor se, ha el akart volna szökni!

A jegyző mérgesen ránézett:

— Mért nem szökhett el volna el?

A kisbíró kinyújtotta karját és hosszú, bütykös mutatóujjával a tornáca ra bökött:

— Mert a kalapja itt van-e! Még idejében elzálogoltam tőle, hogy el ne léphessen, — mondta fölényesen a csendőrök felé kacintva, hogy ezt tegyék utána, ha tudják.

Azt azonban még máig sem érti meg, hogyan szökhetik el egy meglett ember úgy, hogy a kalapját a tornácon hagyja.

kálják földjeiket, ne erőltessék magukat, hanem csak annyi földet műveljenek meg, amennyinek hozamából ők maguk megélnek. Azt mondják, hogy aki rá van szorulva terményeikre, az dolgozzék maga-magának. Az ilyen gondolkodás elterjedése esetén a földek nagyrésze megműveletlen marad. Büntetőtörvénybe ütközik-e ez a mulasztás, ez a buta gondolkodás, vagy az ilyen magatartásra való rábírás?... Nem. És mégis igen nagy károkat okoz, mert a nemzet gazdasági erejét csökkenti. Vagy: egy harmadik személy lebeszéli az asszonyokat arról, hogy gyermekeket szüljenek, mert a gyermekkel csak kínlás és gond jár együtt s ha meg felnő, akkor rendszerint hálátlansággal fizet. Megtévesztő szép szavakkal eseteli azoknak az asszonyoknak a jódoigát, akiknek nincsen gyermekük és akik szórakozásokkal, élvezetekkel, öltözködéssel, páváskodással tölthetik egész életüket. Hol van itt bűncselekmény? Sehol. És mégis, ha az ilyen tanítás követőkre talál, a természetes szaporodás elmaradása óriási mértékben gyengíti a nemzet erejét. Más ember meg nyíltan beszél a nyomorenyhító-akció, a gyermekétkeztető vagy más segélyakció ellen, mondván: ne adjon senki semmit, mert az ilyen ingyen tartott népségből amúgy is csak örökös teher lesz. Hozzászóknak ahhoz, hogy ingyen is lehet élni, csak siránkozni meg követelőzni kell. Az ilyen beszédű ember sem követ el semmiféle bűncselekményt, mégis, ha szavai követőkre találnak és elterjed ez a gondolkodás, akkor a nyomor növekedésével a nemzet ereje csökken.

De vannak olyan nemzetrontó jelenségek is, amelyek elindítóját nem lehet megállapítani, amelyekről azt mondják: lábrakaptak. Nem látjuk, nem ismerjük a keletkezését, csupán a kialakult káros hatást szemlélhetjük. Pl. a csendőrnek feltűnik, hogy a lakosság nem jár a templomba, hazafias ünnepeknek alig van látogatójuk. Vagy: a gyermekek általában mind soványak, vagy: a lakosság kezd szegényedni, a földek, házak idegen kézre kerülnek, gyermekek ritkán születnek, a lakosság hangoztatni kezdi, hogy a szegény embereknek a zsidók az egyetlen jótévi, stb.

Ha ezeknek a jelenségeknek okait kutatjuk, eredetét megállapítani igyekszünk, akkor világossá válik, hogy vannak az országban olyan törekvések, amelyek a nemzetet egyes tagjai útján igyekeznek gyengíteni és kihasználják azok tudatlanságát, járatlanságát, hiszékenységét, kihasználják az emberi gyengeségeket. Ezek során akár szándékos rontási céllal, akár saját törekvéseik elérésére kikeresik egyesek gyenge oldalait, erősítik ösztöneik káros megnyilvánulásait és ezen az úton igyekeznek céljaikat elérni. Kipróbált módszerekkel rontják az erkölcsöket, a vagyoni erőt és a nemzet eszményeit. Erre törekszenek, amikor a tiszta erkölcsöt a posványok felé terelik vásári ponyvafüzetekkel, amelyek egyrészt észrevétlenül lerontják a vallásosságot, a tisztességet, a becsületet, másrészt csábító, előnyös színekkel festik a bűnt, a becselenséget és a hitelenséget. Ilyen törekvést lehet felfedezni, amikor a szorgalmas, lelkiismeretes kötelesség teljesítést circuszba való otromba tréfákkal és gunyoros megjegyzésekkel neveltségessé teszik. A közéleti nagyságokról, magas előjárókról és fellebbvalókról pletykákat terjesztenek, hazugságokat koholnak, durva anekdotákat beszélnek. A nemzet nagy fiainak, az elődök-

A székesfehérvári vitézavatásról: A felavatásra várók eskütétele.

nek, ősöknek történelmet jelentő cselekvéseit és törekvéseit — ha csak burkoltan is — kifigurázzák.

Az egyéni életet és boldogulást előtérbe helyezik a köz és az ország céljai helyett. A „mi hasznod van belőle“ jelszó csábító hangoztatásával és mérlegreállításával az önzetlen nemes cselekedeteket kiirtani igyekeznek. „Úgy segíts magadon, ahogy tudsz“ jelszóval pedig a törvények kijátszására, a felelősségtől való menekülésre kiiktatják az egyeseket. Hazugságra nevelik az embereket.

Kihasználják a magyar ember mulatós természetét, kihasználják vendégszeretetét, lovagiasságát és belehajszolják, belesalják a könnyelműségbe. Elősegítik költekezéseit és így anyagilag a tönk szélére juttatják. Akkor azután megjelennek, mint önzetlen nagylelkű segítők és felajánlott anyagi támogatásukkal jobbagyaikká teszik őket.

Igen veszedelmes módon dolgoznak mások a nemi élet, a bujálkodás terére való csábítással. Különösen fiatal lányokat igyekeznek rávenni az erkölcs-telen életmódra, hogy a magyar jövődöt alapjaiban: az anyaságra váró fiatalságon keresztül rontsák meg.

És még számos ilyen jelenség, bűnös vagy lelkiismeretlen törekvés rontja, pusztítja a nemzetet. Felsorolásuk és példával való megvilágításuk igen hosszadalmas lenne s nem fér ennek a cikknek általános tájékoztatást célzó keretébe. Az a lelkiismeretes magyar csendőr, aki nemcsak zsoldos módjára,

vakon él a szolgálatnak, de van szeme meglátni a nemzet sebeit is, e téren is igyekszik művelődni, tanultabbá válni és igyekszik megszerezni olyan könyveket, amelyek felvilágosítják a nemzetvédelem céljairól, módszereiről és arról, hogy az egyes magyar is miképpen tud hasznos szolgálatot végezni hazájának, nemzetének. Sok ilyen könyv jelent már meg. A *Csendőrségi Lapok* szerkesztősége szívesen ad tájékoztatást a hozzáforduló csendőröknek.

A nemzet erkölcsi és gazdasági erejét veszélyeztető jelenségeket és körülményeket ilyenképpen megvilágítva, fennmarad még az a kérdés, hogy a csendőrnek mi lesz a feladata ezekkel szemben? A Szut. 64. pontjának 6. alpontja világosan megmondja: „Nemzetvédelmi szempontból megfigyeléseket végez és észleleteiről az előjáró parancsnokságot és az illetékes hatóságot tájékoztatja“. Megfigyeléseket végez tehát. Nyitott szemekkel és felvilágosított ésszel portyázza, járva örskörletének minden zegét-zugát s annak minden lakosát megismerve, észreveszi mindazokat a jelenségeket, amelyekről tudja, hogy a nemzet erőit gyengítik vagy veszélyeztetik. Észleleteit pedig jelenti. Nemzetvédelmi teendője, feladata csupán az, hogy *vegye észre, lássa meg* a falu, az örskörlet területén folyó erkölcsi vagy gazdasági rontást és anélkül, hogy beleavatkozna: *jelentse*. A gyógyítás, az orvoslás, a megszüntetés más, arra hivatott, hozzáértő egyének és szervek feladata lesz.

A székesfehérvári vitézavatásról: Az avatás.

A nemzetvédelem azonban nem lehet csupán védekezés és nem lehet csupán a megnyilvánuló káros jelenségek és körülmények felfedezője és azok megváltoztatója. Nemzetvédelmi feladat, nemzetvédelmi törekvés a nemzet megerősítése is. Amiként nem elégséges pl. az egészség fenntartása végett csupán tisztán tartani testünket, de igenis, helyes táplálkozással és életmóddal azt erőssé, szívóssá és ellentállóvá is kell fejlesztenünk, azonképpen nem elégséges a nemzetet csupán megvédeni a reáradó tisztátalanságoktól, fertőző bacillusoktól és más szennyeződéstől. A nemzetet erősíteni kell. Nem kell azt magyarázni, hogy miért kell erősíteni a nemzetet, azt sem, hogy mi a következménye az elmaradásának. Az erősítés módjait magasabb vezetők határozzák meg és intézmények életrekelésével, célszerű intézkedésekkel igyekeznek előrehaladást teremteni.

A nemzetvédelem nagy munkájának ez a része: a nemzet erősítésére irányuló igyekezet minket csendőrök is érint és érdekel. Mi, csendőrök, egyénileg, egyenként szintén a nemzet tagjai vagyunk, tehát mirajtunk keresztül is érvényesülhet a nemzet megfontására törekvő sanda szándék, másrészt, mint a nemzet öntudatos, látó tagjai, mi is jól meg tudjuk érteni a nemzet megerősítésére szándékolt intézkedéseket és így mi magunk is viselői, hordozói vagyunk ezek üdvös törekvéseinek. Éppen ezért felvértézzük önmagunkat a nemzetrontó törekvések hatásai ellen és ennek érdekében szigorú mértékkel

mérjük fel saját terveinket, elhatározásainkat és cselekedeteinket. Erős ellenállást tanúsítunk a rábeszélések, kísértésekkel szemben és nagy önfegyelmesséssel visszaszorítjuk emberi gyarlóságainkat. Azokat a korábban leírt nemzetvédelmi szolgálati teendőinket csak úgy leszünk képesek lélekkel és igazsággal elvégeztetni, ha mi magunk is erősek, bátrak, öntudatosak és lelkiismeretesek vagyunk és így képesek vagyunk a magunk életének megnyilvánulásait, mint a nemzet tagjai, helyesen a nemzet érdekében irányítani. Olyanokká kell először válnunk, amilyen célok szolgálatába szegődünk. Másokat csak az taníthat, aki maga is tud. Másokat jóra csak az vezethet, aki maga is jó ember. Másokat csak az erősíthet, aki maga is erős ember. Nemzetvédelmi téren is, ezekhez hasonlóan, csak az működhet eredményesen, aki maga is egyénileg önmagában hordja a nemzet védelmének erős akaratát és élete is magán viseli ennek az akaratnak látható megnyilvánulásait.

Ha így önmagunkat megerősítettük a nemzet védelmének egyéni szolgálatában, csak akkor kerülhet sor arra a következő szándéokra, amellyel mi is beléphetünk a nemzetet megerősítő törekvések apóloi közé. Mit tehetünk mi csendőrök a nemzet megerősítése érdekében? Hol van az a tér, amelyen ez irányban működünk lehet és melyek azok a módok, amelyek szerint ezeket elvégezhetjük?...

A Szt. 64. pontjának 6. alpontja szerint vég-

zett munkánkat nevezzük fenntartó nemzetvédelmi tevékenységnek, — a most kifejtett elvek szerinti tevékenységet pedig alkotó nemzetvédelemnek. Az alkotó nemzetvédelem tere nálunk csendőröknél a bajtársi kör, a család belső élete és a mozgási területünkön élő honfitársaink köre. Ezen a három területen nyilvánulhat meg az alkotó nemzetvédelemre való törekvésünk.

Még mielőtt ezeknek a törekvéseknek megnyilvánulási módjait néhány szóval megvilágítanám, hangsúlyozni szeretném, hogy ennek a munkának észrevétlennek kell lenni. Nem szabad megnevezni, kimondani szándékunkat. Ne tegyük közhírré, ne üssük dobra törekvéseinket. Észrevétlenül, csendben induljon meg munkánk, ne tudja senki a célját és ne lásson előre semmit. Idők folyamán lelkében úgy is kifejlődik egy érzés, amely a mi munkánk gyümölcse. Ez az érzés megszületése lesz az igazi, letörölhetetlen, kiírthatatlan eredmény.

A bajtársi körben végezhető alkotó munka mi lehet? A felvilágosítás és a nemzetvédelmi törekvések eseményeinek gyakori emlegetésével a figyelem felkeltése és fenntartása. A célja pedig az, hogy bajtársunkat is a nemzetvédelem öntudatos, alkotó tagjává neveljük. Ezek a tömör mondatok nagyon sok részletet zsúfolnak össze önmagukban és nehéz belőlük kiindulni. Egy-két példával mutatok a helyes útra.

Bajtársam családi viszonyai felől jóbarát módjára érdeklődöm. Megtudom, hogy apja, testvérei, közeli rokonai közül kik harcoltak a világháborúban. Hol, merre vettek részt nagyobb ütközetekben. Sebesültek-e, kaptak-e kitüntetések. Diesérrő szavakkal, a hazafias kötelességteljesítés hangoztatásával példaként emlegetem őket azután előtte. Megkérem, rábeszélem, hogy legközelebbi levelében kérdezze meg otthonról, vagy szabadságán írja össze, hogy a családból kik vettek részt a háborúban. Erről egy táblázatot készítek neki, amelyre büszke lehet. Felfedem előtte, hogy olyan család tagja, amelyik nemzedékről-nemzedékre kiveszi részét a haza védelméből és versengve sietett mindég a többiekkel a zászlók alá. Az itt megtudott adatok alapján kikeresem a katonai irodalomból ezredüknek a történelmét, vagy a napilapok harctéri leírásaira hívom fel a figyelmét.

Máskor megmutatom neki azt a táblázatot, amelyet összeállítottam a felmenő ágbeli rokonaimról. Elmondom, magyarázom neki, hogy ma már minden embernek fel kell tudni mutatni a származási történetét. Megmagyarázom neki, hogy csak az az ember lehet öntudatos, komoly ember, aki ismeri őseit. A család múltjába így visszatekintve, egyúttal elhatározásokat, komoly életterveket plántálhatok a lelkébe jövőjét illetőleg. Megmutatom neki, hogy honnan jött és ezzel irányt is mutatok arra, hogy jövőjét merre irányítsa. Segítek, tanácslok neki, hogy miként juthat hozzá ilyen adatokhoz az anyakönyvek útján.

Szülőföldjének történeti eseményeiről, az onnan származó nagy emberek életéről és azok nagy cselekedeteiről felvilágosítom. Eléje tárom, hogy az a föld, amelyen született, milyen nagy, nevezetes embereket adott a hazának. Beszélek arról, hogy ezeknek a nagyságoknak az eredője ott van a falujának a levegőjében, vizében és a lakosságban.

Ezeknek és ehhez hasonló meglátásoknak az elősegítésével elérem azt, hogy bajtársam tudatos magyar lesz. Tudni fogja, hogy ki ő, honnan jött, honnan származott, milyen értékeket termelt ki az a föld, ahonnan származott. Ezek a lelkéhez tapadó adatok, mint a kovász a tésztában, erjesztik, élesztik majd a hazafias érzést bensőjében. Lelki vagyont gyűjtettem vele, amely lelki vagyon érték és gazdagság. Afelől pedig bizonyos lehetek, hogy ehhez a vagyonhoz ragaszkodni fog, sőt gyarapítani törekszik majd. Ez a bajtárs, ezekkel a nemes érzésekkel képes lesz majd velünk együtt a nemzetvédelem feladatait helyesen, okosan végezni.

A családi körben végezhető alkotó nemzetvédelem elsősorban a gyermekek erkölcsi és hazafias irányba vezető nevelése a szülők által. Igen, a szülők által!... Sokan helyezkednek arra a téves és persze kényelmes álláspontra, hogy ez az egyházak és az iskola feladata. Ez nem igaz! Elsősorban: a gyermek hatéves koráig csupán a szülők nevelése és befolyása alatt áll. Másodsorban: az iskola csak tömegnevelést adhat és nem képes a gyermekeket egyéniségük alapján nevelni. Azt is tudjuk, hogy azok a legmaradandóbb behatások, amelyek a gyermeket akkor érik, amikor az értelme nyiladozni kezd. Igazi egyéniséget csak a szülői ház, a szülői nevelés és a szülői példaadás ad a gyermeknek. Minden, ami később rakódik rá, csak máz, csak festék, ami eltakarja az igazi énjét.

Hallottam csendőroktól olyan kijelentést, mely szerint a gyermeknevelés az anya dolga, neki nincs rá ideje, hogy gyermekével foglalkozzék, azt nevelje. Ez lehet kényelmes álláspont, de merőben lelkiismeretlen is. Az ilyen ember lelketlen és rossz magyar. Az ilyen csendőr jobban szereti a szórakozást, a kényelmet, a puhaságot, mint a gyermekét és gyermekén keresztül a magyar jövőt. Az ilyen emberről merem azt állítani, hogy állat módjára él és húzza ugyan az igát, amikor ostorozzák, de azután nem törődik mással, mint testének kényelmével. Nem ismeri a multat, nem lát a jövőbe, nincsenek nemes céljai, törekvései és a saját véréből származó vér is olyan közömbös előtte, mint a vásárban megvásárolt borjú. Amikor azután felvilágosítottam ezt a csendőrt ennek a kérdésnek őriási horderejéről, akkor, mint aki hirtelen kap észbe, gyorsan megértette, hogy a gyermeknevelés, különösen a fiúgyermek nevelése elsősorban és kizárólag az apa hazafias kötelessége. Elmondtam neki, hogy ehhez csak egy kis szív kell, semmi más. Nem fáradság ez egy igazi apának és nem is kell rá jól kipihent állapot vagy nagy nekikészülődés. Ha szolgálatból fáradtan jön is haza, nem boldog öröme meglátni az eléje futó apróságot?... Lehet fáradt ilyenkor az apai szív?... Ültesse hát térdére az apróságot és beszéljen neki, hogy hol járt édesapa. Mondja el, hogy olyan nevezetes helyen járt, ahol régen Kinizsi Pál megverte a törököket. Vagy beszélje el neki, hogy egy rossz embert vitt be a börtönbe, mert ellopta a másik ember pénzét. Csak egy-két hazafias vagy erkölcsi téren mozgó rövid eseményt mondjon el: megindul a gyermek kérdészködése és nincs vége-hossza neki. Mi ez, ha nem nevelés? Csak azután legyen esze az apának, hogy miket beszél a gyermeknek! Ha pedig már elúnta

Vitéz nagylaki Rátz Jenő gy. tdk., honvédelmi miniszter.

a sok beszédet, akkor tömje be a száját a gyermeknek egy almával vagy madárlátta kenyérrel, vagy fűzfasípval és más ezerféle aprósággal. Akkor azután nyugodt lélekkel mehet pihenni. Más módon, de ugyanilyen cézzal foglalkozunk a nagyobb gyermekekkel is. Ne engedjük őket apai irányítás nélkül vadon felnevelkedni s ne csak azt lássuk meg, ha ruhájukon szakadás vagy tisztátalanság van, hanem vegyük észre a lelki hiányosságokat és hibákat is és annak rendje-módja szerint igazítsuk helyre.

Az alkotó nemzetvédelmi tevékenység legnehezebb, de egyúttal legtágabb tere a mozgási területünkön élő honfitársaink köre. Nehéz, mert más dolgunk van szolgálatban és nehéz, mert ezerféle emberrel érintkezünk. Itt igazán elmondhatjuk, hogy más emberek hivatása az alkotó nemzetvédelem. Mégis adódik rá alkalom pihenők, vagy várakozások közben, hogy szóbaereszkedjünk a körülöttünk lévőkkel és rátereljük a beszédet a nemzetvédelemre. Csak ezt a szót ki ne mondjuk!... Akár a bajtársi és családi körben végezhető alkotó nemzetvédelemnél elmondottak szerint irányítjuk a figyelmet erre a térre, akár a fenntartó nemzetvédelem köréből mondunk el egyes megtörtént eseményeket, mindenképpen hasznos munkát végzünk, mert jó irányban, jó gondolatokat ébresztünk honfitársainkban. Másrészt pedig akkor is ilyen irányban dolgozunk, munkálkodunk vagy ennek érde-

Dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter.

kében cselekszünk, ha pl. nem utasítjuk el a panaszkodó embereket. Ha nem is tartozik panaszuk a közbiztonsági szolgálat körébe, ne legyünk velük szemben ridegek. Hallgassuk meg őket és legyen mindenkor egy-két útbaigazító jó tanácsunk. A tanulatlan, tudatlan és járatlan ember támasz nélkül él a világban és keserű lélekkel érzi elesettségét és tehetetlenségét. Ezekből a lelkekből robban azután ki az elvakult cselekedet, amely nagy károkat okoz egyesekre és közre is. Alkotó nemzetvédelmi cselekedet lesz ilyenkor a meghallgatás, jó tanács, a jóakarató közbenjárás. Ne legyünk közönbösek a bajbajutott, kétségbeesett emberekkel szemben. A legcsekélyebb jószándék mutatásának is haszna van. Ha azután még illetékes helyen egy-két jó szót is szólunk az érdekében, akkor örökre hálássá tesszük irányunkban, ami végeredményben még közbiztonsági szolgálati érdek is lehet. Az ilyen csendőr megbecsülést szerez magának és testületének is. Ezeket a panaszokat, siránkozásokat már csak azért is jó meghallgatnunk, mert hátha felfedezünk benne olyan körülményeket, amelyek a fenntartó nemzetvédelem szerint olyanok, hogy arról tájékoztatni kell a hatóságot vagy az előjáró parancsnokságot. És végül a legfontosabb: természetes, jószándékú magyar testvéreinket ott támogatjuk, ahol csak lehet.

A csendőr szó, a csendőr fogalma nem csupán a szigorú, a félelmetes személyt és annak működését jelenti, aki könyörtelenül és fáradhatatlanul üldözi a bűnt és szedi horogra a bűnösöket. Nemzetvédelmi feladatából kifolyólag nemzetének féltő gonddal őrködő tagja is. A bűncselekmények üldözésével honfitársaink erkölcsére vigyázunk és ha nem is közvetlenül, de közvetve javítjuk azokat, nemzetvédelmi szempontból még a bűncselekményeken kívül is észreveszünk minden olyan káros jelenséget, amely a nemzet erőit gyengíti. Hangsúlyozottan mondom, hogy nem lehet ez a feladatunk másodrendű feladat, mert a szándékos vagy ostobaságból eredő nemzetrontásnak súlyosabb következményei lehetnek, mint egy-két kiderítetlen esetnek. A nemzetrontás lassú, de annál biztosabban ható mérgezés, amely feltétlenül a sirját ássa meg nemzetünknek. Minden csendőrnek meg kell értenie ezt és nem szabad elhanyagolni a közbiztonsági szolgálat mellett a nemzetvédelmi feladataink végzését sem. Hazafiasan érző, magát magyarnak nevező csendőr nemzetét félti és óvja a veszélyektől és e téren is lelkiismeretes, alapos munkát végez. Ha így lesz, akkor nem következhet be egy újabb összeomlás, egy újabb megcsónkítás. Ellenkezőleg, felvirrad a magyarság napja és bátran, bizva tekinthetünk egy újabb ezerév dicsőséget ígérő történelmébe.

Az ipari szabványosítás alapja és célkitűzései.

Irta: FODOR LAJOS g. százados.

(Második közlemény.)

5. A csendőrségnél alkalmazott legújabb országos szabványok ismertetése.

a) Szövetszabványok:

A közhatósági posztók, szövetségminőséget és átvételi eljárásait illetően minden közhatóságnál — s így a csendőrségnél is — a régi előírások, feltételek, nemkülönben hagyományok voltak a mérvadók. 1934-ig az összes állami hatóságoknál 33-féle szövetségfajtaságot rendeltek s ezek minőségét az egyes közhivatalok különféle módon értékelve bírálták meg. A posztóneműek minőségjellemző műszaki értékeit a közhatóságok előírásai tartalmazták s az annyira fontos minősítést az egyes közhatóságoknál évtizedeken át kialakult régi rendszer szerint végezték az átvevő közegek.

A gyártás fejlődéséről, valamint az átvételi eljárások korszerűsítéséről sok helyen nem vettek tudomást részint kényelmi szempontból, részint tájékozatlanságból, főképen pedig azon indokból, hogy a szakmunkák felülbírálására — ellenőrzésére — mindeztideig sincs még megfelelő tárcaközi gondoskodás. Ily körülmények között az a helyzet alakult ki, hogy az egyes közhatóságoknál, mint pl. a csendőrségnél is, ahol a minőség fokozottabb ellenőrzése a ruhagazdálkodási rendszer különlegességéből — a „tömegrendszer“-ből — kifolyólag is elengedhetetlen követelmény volt, a minőségi előírások és a minősítések szigorúbbak voltak. Míg másutt, ahol a kevésbé jó minőség is megfelelt a szolgálat követelményeinek, ott a minőségi előírások

s ennek kapcsán a minősítés is enyhébbek voltak. Dr. Dischka Győző kormányfőtanácsos, — a GYOSz jelenlegi alelnöke — a Magyar Posztógyár Rt. igazgatója „Hatósági posztószállítások racionalizálása“ c. munkájában részletesen reámutatott e körülményekre s a csendőrségi ruhagazdálkodást az összes közhatóságok között a „legtökéletesebbnek“ találva, szorgalmazta a közhatósági szövetségminősítését. Szerinte ugyanis „a legtartósabb posztó beszerzése a legracionálisabb“ (legégszerűbb). Kétségtelen, hogy ez az alapos szakmunka volt a posztószabványosítás úttörője hazánkban s akkor, amikor az 1931:XXI. t.-c. 23. §. nyomán megindult a közhatósági szövetségminősítés szabványosítási ügye, ezt a munkát vette alapul a hivatalos országos szabványosítás is.

A szövetségminősítés indító oka és lényege az volt, hogy a 33-féle szövetségfajtaság s a különféle képpen értelmezett és sokféleképpen magyarázható átvételi eljárások közérdekből egységesítenek. A célt a lehetőségen belül elértük 1932. október 31—1933. február 1-ig, tíz ülésen tárgyaltuk az országos szövetségminősítési szabványokat. A szabványtervezet MOSz 100., 101., 107. megjelent s az összes közhatóságoknak kiadatott. Az eredmény az volt, hogy a számtalan surlódásra okot szolgáltató sokféle átvételi eljárás helyett most már csak egy maradt érvényben az összes közhatóságok részére, ami egységes irányt szabott az átvételekre s megszüntette az egyéni elgondolásból eredő szigorúság túlzásait, valamint a „pongyola“-átvételek lazaságát is. A 33-féle szövetségfajtaság helyett most már csak 10-féle alapminőség maradt meg, amiből hat kártolt- és négy fésűszövet-fajtaság. Szabványos jelzést is kaptak a szövetségek, pl.: G1, Gp2, Gf3. E jelzések a minőségeket s egyúttal a szabványos átvételi eljárásokkal kapcsolatos kötelezettségeket is félreérthetlenné teszik a szakemberek előtt. Ez a 10 minőség s ezeknek változtatható kikészítési módjai, színeltérései stb. eléggé kielégítően biztosítják az összes magyar közhatóságok szövetségminősítéseit. A minőségegységesítés, valamint az átvételi eljárások szabványosítása természetesen nem egyformán érintette az egyes közhatóságokat. A legtöbb közhatóság nyert a minőség egységesítésével. Egyedül a csendőrség volt az, amelyik a régi minőségből és a szigorúbb minősítési elveiből engedett, mert a többségnek — a nagy fogyasztóknak — érdekeit a szabványtervezet tárgyalásakor — sajnos — nem lehetett a csendőrségével összeegyeztetni. A jobb és drágább minőségekre másutt szükség nem volt s az ottani gazdálkodási rendszereknek, valamint a szolgálat igényeinek is (pl. honvédség, Máv.) inkább megfelelt a durvább, erősebb s olcsóbb szövet, mint a csendőrségnél régebben is érvényben volt — félfinom kikészítésű — igen jó minőség. Az a körülmény, hogy a csendőrség a régi minőségeit és átvételi eljárásait is — külön szabványként — szabványosítsa, ellentétben állott az egységesítés és a szabványosítás célkitűzéseivel. A szabványon kívüli minőség rendelése az iparügyi miniszter és a belügyminiszter együttes engedélyével lehetséges lett volna, de olyan árdragulást okozott volna, amit a „tömeg“ vagyoni helyzete nem engedhetett meg.

A szövetségminősítések lehetővé tették arra, hogy a minőségek időnként megbíráltassanak s a szabvá-

Vitéz Keresztes-Fischer Lajos altábornagy,
a vezérkar főnöke.

Vitéz Jány Gusztáv altábornagy, a Kormányzó Úr Ő Fő-
méltósága katonai irodájának főnöke.

nyok módosíttassanak. A csendőrség a legelső alkalmat felhasználta, élt is e lehetőséggel és megindította a szabványok módosítását. A tárgyalások folyamatban vannak. Nincs kétség aziránt, hogy sikerül a régi minőséget és szigorúbb minősítési elveket (büntetőjellelű árlevonást) visszaharcolnunk. Meggyőződésem, hogy a többi közhatóság is csak jól járna, ha a régi csendőrségi minőségeknek megfelelően helyesbítene a szabványos szövetek minőségi adatait s szigorítaná a műszaki átvételeket. Az a körülmény, hogy az esetleg némi drágulást okozna, bő kárpótlást nyújtana a szövetneműek minőségében rejülő előnyök révén. Teljes átütő sikert azonban akkor érünk el, ha másutt is bevezetnék a mi általányszórt különleges ruhaellátásunkat, a „tömegrendszer“-t, ahol a ruha viselőjének egyéni anyagi érdekét is szerencsésen egybekötöttük a ruhagazdálkodás magasabbrendű kincstári takarékosági elveivel. A takarékosági hajlamok felébresztésének szabványosítása révén jellem- és akaratnevelő hatást lehetne máshol is elérni, aminek természetes következményeképpen érvényesülne az az elv, hogy a jobb és tartósabb anyag a gazdaságosabb.

Pl.: A katonai nevelőintézetekben (reáliskola, akadémia) különösen célszerű lenne e gazdálkodási módot szabványosítani, mert a tisztí kinevezéskor szükséges felszerelési költséget 12 év alatt a megtakarításokból — e gazdálkodás révén — nagyrésztben elő lehetne teremteni. Az anyagi előnyökön túlmenő volna az, hogy a ruházatát jól ápoló növendék ilyirányú szorgosságának gyümölcseit élvezhetné s az egyéni megtakarításainak terhére olyan cikkeket

(fehérenemű, kesztyű) kaphatna, amit egyébként sajátjából lenne köteles beszerezni.

b) Bőrszabvány:

Az országos bőrszabványosítás ügyét a csendőrségi felszerelési anyagraktárparancsnokság indította el egy adott esetből kifolyólag, amikor a műszaki átvétel alkalmával, vegyi értelemben is kifogástalanak látszó, de „rejtett hibás“ bőrszabványok (derékszjak) 6 hó múlva repedezni kezdtek. A bőr szabványtervezettel kapcsolatos tárgyalások jelenleg folyamatban vannak. A bőripari termékek szabványosításának célja az, hogy a bőrszabványok nyersanyagai, a nyersbőrök is már ellenőriztessenek, mert a rosszul kezelt, szakszerűtlenül nyúzott, felületesen sózott nyersbőrökből nem lehet tökéletes bőr gyártását sem remélnünk. Az élő állat ápolására, az élő állat bőrének lehető kimérésére is ösztönzően hat majd a bőrszabvány, mert a hibás nyersbőrök ezután még sokkal értékteletlenebbek lesznek. A kész bőrök átvételénél ugyanis a szabvány különös gondot fordít a nyersbőrök hibáira, mert ezek a kész bőrökön is mutatkoznak. Ilyen gyakori hibák: az élő állaton alkalmazott tüzesvas-jelzések, az állat gondatlan ápolásának nyomain, a nyersbőr szakszerűtlen lenyúzása (vakmetszések), a nyersbőr elégtelen sózása következtében keletkező rothadás nyomain, stb. Akkor, amikor sokmillió pengős nyersbőrbehozatalunk van, — ami nemzetgazdaságunkat súlyosan érinti — a hazai nyersbőrök minél jobb értékesítése közgazdaságunknak elsőrangú érdeke. A bőrszabvány még nem lépett életbe, de az élő állat ápolására s a tüzes

bélyegzők mellőzésére, a lenyűzött állat bőrének szakszerű beszállásának kötelezettségére a rendeletek már kiadattak, mert nagy nemzeti vagyonok sikkadtak és értéktelenedtek el ily módon. Németországban a nemzeti vagyon épsége ellen történő súlyos vétségnek minősítik azt, ha a nyersbőrt gondatlanul nyűzák, avagy szakszerűtlenül sózzák. A mulasztásokat enyhésen üldözik, s példaadó módon megtorolják. A hibátlan szabványos nyersbőrökért a vevők az országos szabványtervezet serkentő hatására „előszereket” árat fizetnek, ami jó hatással lesz a jövőbeni nyersbőrgazdálkodásunkra s behozatalunk lehető apasztására is. A bőrszabvány-tervezetnek igen fontos rendelkezése az, amely az ú. n.: szintetikus, tehát mesterséges, vegyi úton előállított cserzőanyagoknak a bőrgyártásnál leendő felhasználását meggátolja.

A közszállításokhoz szükséges bőrneműekhez ugyanis kizárólag növényi eredetű (természetes) cserzőanyagokat lehet majd — a tervezet szerint — használni. Ez az üdvös szabály a nem közhatósági beszerzéseknél is — mint jó példa — ösztönzőleg fog majd hatni. A szabvány ugyanis a nem közületek, mint pl. magánosok, kereskedők, cipőgyárosok stb.) részére nem kötelező. De a szabványos minőségben rejlő anyagi és minőségbeli előnyökre a magángazdaság is mindinkább felfigyel. A fogyasztókat is csak érdekli, hogy melyik minőséggel járnak jobban! A közszállításokban előírt szabványos minőségek mögött a magángazdaság ott látja a szabványos áruk külső jelzésének fontosságát, mely megkönnyíti a vételt s az eladást is egyaránt. Sőt, esetleges minőségi különbségből eredő viták alkalmával a minőségjellemző szabványos minőség rendelése perdőntő bizonyítékot jelent.

Ha a vevő ragaszkodnék a minőség kötelező jelzéséhez, nagyon észszerűen cselekednék, mert a bőrneműek külsejéből annak vegyi szempontból való jóságára még a szakértők sem következtethetnek. A szabvány célszerű, hasznosító és gazdaságos rendelkezéseit a magángazdaság minden kényszer nélkül szívesen átveszi. A közszállítási szabványok egyik rejtett célja éppen az, hogy a magángazdaságnak is irányt szabjon és mutasson. Az iparnak is nagy érdeke, hogy a kimondottan jó és védjegyzett áru — ami legközelebb esik a szabványoshoz — elfoglalhassa a piacon azt a helyet, ahonnan a különféle megbízhatatlan gyártmányok hangzatos reklámokkal a jóminőségű árukat kiszorították.

A háborús nyersanyaggazdálkodás és a kényeszerű gyorsíramú gyártás különösen a bőriparban jelentett nagymérvű minőségromlást. Az anyagfaló és anyagpazarló háborús nyersanyaggazdálkodásnál a végszükségsszerű cél az volt, hogy gyorsan termeljünk. A nyugodtmedrű békebeli gazdasági életben a bőrgyártás még hónapokig tartott, mert a természetes növényi nyersanyagok felvételéhez s a nyersbőrök tökéletes átszerzéséhez — ami javarészt nagy gödrökben, a nyersbőrök időnkénti átrakásával történt, ú. n. „ültetéssel” — ennnyi időre volt szükség. A nyersbőröket a háború idejében már nem igen rakták gödrökbe, „nem ültették”, hanem gépi erővel gyorsan mozgatott hatalmas hordókba helyezték el; a természetes növényi cserzőanyagot ásványiakkal, tehát mesterséges cserzőanyagokkal keverték, vagy cserélték fel. Ez az ú. n. „gyorscserzési” eljárás

nagy pénzbeli megtakarítást is jelentett. A tőkék nem heverték sok ideig kamatozatlanul, az ú. n. bőrültető gödrökben, a gyártelepeken. Miután a háborús gyorscserzésű bőrök csak szükségből feleltek meg, a növényi cserzésű bőrök kelendőségre engednek következtetni. A békegazdálkodásnak — amely munkanélküliséggel is küzd — közjóléti (szociális) szempontból sincs szüksége a gyorsan termelt, de hamar is tönkremenő bőrökre. Ennek azonban egyelőre az a nagy akadály, hogy a tisztán növényi cserzésű bőrök aránylag drágák s a nagy néptömegek mai csökkent fogyasztóképesége mellett alig fizethetők meg. A gyárosnak sem áll érdekében, hogy jobb, tartósabb minőségek eladása révén elessen a gyorsan gyártható s hamarabb pótlásra szoruló bőranyagok készítéséből eredő hasznától.

c) Pamut- és lenipari szabványok:

A pamut- és lenipari szabványtervezetek megszerkesztésénél is résztvett a csendőrség. Itt a hazai és a külföldi nyersanyag érdekellentétét kellett nyugvópontra hozni. A bizottság a közszállításokban szereplő egyes cikkek szabványait úgy állította össze, hogy a hazai eredetű lenanyagunk a külföldi eredetű és 100%-ban behozatalra kerülő pamut nyersanyaggal szemben hátrányt ne szenvedjen. A minőségi értékeket mindkét szabványban külön-külön állapítottuk meg. Mindkét szabvány teljesen önálló s egymástól független. Az átvételi eljárások azonban sok esetben utalnak a gyapjúszöveteknél meghatározott szabványokra, amelyek általános érvényűek s valamennyi szövetneműre vonatkoznak. A csendőrség mindkét szabványtervezetet alkalmazza majd, hiszen úgy a pamut-, mint a lenipar keretébe tartozik a fehérnemű és ágynemű cikkeink legnagyobb része. A szabványtervezetek jelzései: MOSz 199 a pamutipari termékeké, MOSz 198 a lenipari termékeké.

d) Takarószabvány:

MOSz 89. A takarószabvány hosszas tárgyalás után jött létre. A csendőrségi fehér takaróink minőségei az egységesítésnél szintén nem voltak megtartottak, mert a gyáripari érdekeltségek — úgyszintén a többi közhatóságok is — egyértelműen követelték az ő, viszonylag gyengébb minőségű takaróinknak szabványbaiktatását.

A csendőrségen kívül a közhatóságok rendszerint arra hivatkoztak, hogy a célnak az általuk eddig használt minőségek is jól beváltak. A gyáriparosok viszont azt vitatták, hogy a hazai gyapjúanyagból a csendőrség régi fehér takaróinak műszaki értékeit nem lehet minden esetben elérni s így egy, csak esetlegesen véletlenül elérhető minőséget nem lehet szabványosítani. A takarószabvány próbaidőre érvényben van s az időközbeni szállítások is a csendőrségi szakközégek álláspontját bizonyították, mert a takarók minőségjellemző műszaki értékei a régi értékeket nemcsak hogy elérték, de ténylegesen meghaladták.

e) Ruhakészítési szabvány.

MOSz 28. A ruhakészítési szabványtervezet abból a szempontból érdekes reánk nézve, hogy a szab-

vány túlnyomó részben átvette a csendőrségnél már régóta életben lévő szabályzatokat, pl. a méretvételt, sőt az erre vonatkozó ábrákat is. E szabvány részben összefügg a szövetheműek szabványaival, miután a szabványos szövetek feldolgozására is vonatkozik.

A szabványos szövetből való kész ruha elkészítésekor, ha kisebb mennyiség szállítása alkalmával a szabványos szövetet a szabóvállalkozó adja, a már elkészített kész ruházatból is lehet a szövetek minőségét — kutatópróbával — utólag megállapítani. Ez abból a szempontból fontos, hogy útját állja annak a lehetőségnek, hogy a valamelyik közhatóságnál visszavetett, meg nem felelő szabványos szövet kész ruha alakjában értékesítést keressen és találjon is valamely más oly közhatóságnál, amelyik sürgős ruhaszükségletét oly módon elégíti ki, hogy a ruházatot készítő szabóvállalkozó adja a ruházathoz szükséges szabványos anyagokat.

A szabványos anyagok alkalmazási lehetőségeinek egy újabb fajával ismerkedtünk meg, melynek segítségével szabványos minőségű ruhát közvetlenül szabóvállalkozónál is rendelhet a közhatóság, ha nincs saját szövetkészlete s nincs ideje a szövetbeszerzéssel járó késedelemre. Ez a beszerzési mód még jó alkalom lehet — adott esetben — a szövetgyárosok kartelja ellen való fellépésre is, mert a szabóvállalkozókkal szemben a közhatósági szállításokra kötött kartelmegállapodásokat nehezebben lehet érvényesíteni s a karteltagoknak módjukban áll a kartelen kívül ajánlattétel is.

f) Szőrszabvány.

MOSz 90. A szövetheműek szabványelőírásai között ott találjuk a gyapjúminősítésre vonatkozó szabványokat, amelyek segítségével a szövetekbe beledolgozott gyapjú minőségét — mely a gyapjú nyersanyagértékét is erősen befolyásolja s a szövetárakra is kihatással van — állapítják meg. A kész ipari termékbe beledolgozott nyersanyag minőségének s így értékének megállapítása általában nehézséget jelentett. Különösen áll ez a tétel az ú. n. „lőszőrökre“, amelyekkel a finomabb matracokat töltjük. A csendőrségnél az ékalakú lőszőrtöltetű vánkóban van ilyen anyag, valamint a kárpitosipar használ nagy mennyiségben ilyenemű anyagokat. A szőrszabványt — a kárpitosipari termékekben levő — kevert töltőanyagok különféle minőségeiből eredő nagy értékbeli eltérések miatt adták ki. Pl. az ú. n. lőszőrtöltetben mindig a „lőszőr“ volt a legkevesebb. Így van a szabványos minőségeknél is. Most azonban pontosan meghatározza a szabvány azt, hogy mennyi százalék marhafarokszőr, disznószőr, növényi anyag (lőszőrhöz nagyon hasonló fibrisz) s végül mennyi és milyen valódi lőszőr (farok vagy sörény szőr) lehet a keverékben?

A szőrszabvány vizsgálatánál rendkívül érdekes az ú. n. „vértartalom“ megállapítása, mely — vegyi úton — a szőrszabványokra reátapadt azon vérszenyvedéseket is kimutatja, amelyek szakszerű mosás és fertőtlenítés után is még esetleg visszamaradtak s amelyek az egészségre is esetleg ártalmasak lehetnek. A vértartalomon kívül a szőrökre reátapadt szennyező anyagok és szerves eredetű egyéb bomlási termékek kimutatására is tartalmaz a szabvány rendelkezéseket.

A többi vizsgálat mellett még az ú. n. „rugalmassági próba“ is rendkívül fontos, mert hiszen az egész lőszőrtöltésnek az a célja, hogy a párnának kellő ellentállóképessége és rugalmassága legyen. A műszaki tudományok mindent számokban fejeznek ki s a minőség ellenőrzését egy rugalmassági számértékkel fogatosítják. A rugalmassági „értékszám“-ot a Herzog-féle rugalmasságmérővel a m. kir. Technológia és Anyagvizsgáló Intézetben állapítják meg. Ezzel a készülékkel a kártolt szőrök ellentállóképességét figyelik meg, hogy az ismételt nyomás hatására a szőrkeverék térfogata miképpen változik.

Szőrrugalmasság vizsgálata — szerintem — sokkal gyakorlatibb jellegű kísérlet, mint a MOSz 101. 4. §. szerinti, a gyapjúanyagok finomságának (minőségének) megállapítása, amely valóban: szőrszálhasogatás. (Lásd a *Csendőrségi Lapok* 1936. VIII. 15-i számát.) E gyapjúfinomság meghatározás eredményei — szerintem — még kétségesek. A kész fonalakból kiszedett gyapjúszálakat már a gyári nyersanyagkeverő (manipuláns) dolgozta össze, ezek nem is jelenthetik azt a minőséget, amelyet az állatról leszedett s bizonyos hamisíthatlan törvényszerűséget mutató természetes friss gyapjúszálcskák tömege mutat. A minőséget ugyanis a szabvány szerint csak egy adatból, a gyapjúszálcskák átmérőjéből ítéljük meg, jóllehet a gyapjú finomsága éppen a hosszúság és az átmérő egymáshoz való viszonyát jelenti. Az azonos vastagságú, de különféle minőségű, főképpen értékű gyapjú, mügyapjú, kárthulladék azonos számértéket mutat a készáruból kiszedett fonálananyag vizsgálatokor s így ezt az eljárást kellő fenntartással kell fogadnunk. Erre nézve a szövetszabványok módosításával kapcsolatosan a szükséges intézkedéseket megtettük. (Folytatjuk.)

Keresd az asszonyt . . .

(Pályázat.)

Amennyire tisztelői, megértői és készséges védelmezői vagyunk a hívatását hűségesen teljesítő asszonynak, annyira elítéljük azokat az asszonyokat, akik nem a gyermekneveléssel, háztartással töltik az időt, hanem a férjük szolgálati dolgai iránt érdeklődnek. Mindenki tud rá példát, mennyi kellemetlenségnek, bajnak volt már ez okozója. Megmondottuk nem egyszer egész nyíltan a véleményünket: asszonynak semmi keresnivalója laktanyadolgokban még akkor sem, ha benn lakik a laktanyában. Szeretnénk most összegyűjteni néhány kirívó esetet, példát, hogy ez az asszonyi belekontárkodás milyen szolgálati és bajtársi galibákat okozott.

Nevet ne írjanak a pályázók. Állomáshelyet sem, ahol az eset történt. Írjanak személytelenül, de azt nyíltan, kertetés nélkül, odatapintva a dolgok lényegére. Mi majd megtaláljuk a módját, hogy az egész anyagot még személytelenebbé tegyük s kizárólag az általános tanulságot adjuk közre, mert kipellen-gérezni még távoli rásejtések formájában sem akarunk senkit.

Határidő: szeptember 1, az eredményt az október 1-i számunkban fogjuk közölni. A legjobb pályamunkát komolyértékű fényképezőgéppel jutalmazzuk. Csak a csendőrségi köréből fogadunk el pályázatot.

Portyázás.

A bürokráciát szidják az emberek, ha valamilyen személyes ügyüket okmánnyal kellene igazolni és hiába keresik a ládafiában a papirozt. Nosza, megindul a hajsza s amire az érdekelt húsz évig egyáltalában nem gondolt, azt most valamelyik hatóság teremtsen nekik elő huszonnégy óra alatt. Számítalan panaszok levelet kaptunk az évek során, hogy kitüntetések, állampolgárság s egyéb ilyen dolgok igazolása milyen rettentő nehezen megy. Kaptunk már olyan levelet is, amiben arra kért bennünket a levélíró, hogy keressünk valaki ezredtársát, aki meg tudná neki mondani: hol és mettől-meddig teljesített ő harcéri szolgálatot. Ez már igazán nem az emlékezőtehetség hiánya, hanem a határtalan rendetlenség és közömbösség az önmagunk ügyeivel szemben.

Bizonyos, hogy ha az emberek a maguk aprócsapró, de összességükben mégis fontos, sőt sokszor sorsdöntővé növekedő ügyeit rendbentartanak, kevesebb lenne a lőtás-futás, kevesebb lenne a panaszkodás és egész sor hivatalnak kevesebb lenne a dolga. Ha mindenki feljegyezné magának a személyi ügyeire vonatkozó számokat, dátumokat és más lényeges adatokat, ha mindenki eltenné magának az ilyen okmányokat, közlönyöket, leveleket, jegyzeteket, ha mindenki idejében vizsgálná meg: mi rendeznivalója van személyi dolgaiban, akkor verejtékező igazolványvadászok és morózus, agyonidegesített hivatalnokok helyett mindenütt nyájas arcokat látnánk, ahol személyi ügyeket intéznek.

De hát ez csak álom s vele szemben a valóság az, hogy hat világháborút is szívesen vállalnak az emberek, csak azt ne kívánja tőlük senki, hogy rendet tartsanak az ilyen dolgaikban. Nagy tettekre és áldozatokra könnyebben kaphatók, mint erre az apróságra. Általában a rendszer az emberek leggyengébb oldala. Ezt nem bírják, mert szüntelen tevékenykedéssel jár s bár ennek a tevékenykedésnek a darabkái igazán nem hőstettek s nem okoznak megszállást, mégis a legnehezebb dolgok egyike, mert sem lustának, sem hanyagnak, sem közömbösnek lenni egy pillanatra sem szabad. Ez pedig — úgylátszik — mindennél nehezebb és kényelmetlenebb követelmény.

A csendőrnek különben nem kell sokat magyarázni a rend értékét, jelentőségét s abban nincs is hiba, ahogyan a szolgálati dolgait rendbentartja. Amint azonban magánügyről van szó, soknál megáll a tudomány. Az a csendőr, aki a büntetőtörvények legnehezebb szakaszait és a szolgálati ismeretek egész területét remekül ismeri, akárhányszor nincs tisztában a legelemibb illetményügyeivel, közgazdálkodási kérdéseivel, fogalma sincs róla, merre nyuljon a Károly-csapatkeresztje után és egész sor ilyen személyi kérdésben tájékozatlan, pedig mind-

ezekre éppen úgy megtalálhatók a rendelkezések, mint a lopásra, meg a gyújtogatásra.

Csak annyi kell, hogy a közlönyöket mindenki nézze át alaposan s ha talál bennük olyan rendelkezést, ami őt személyében érinti, vagy esetleg később érintheti, jegyezze azt fel magának. Az örsökre kiadott szolgálati könyvekből, segédletekből olvasson el azokat a részleteket, amelyek őt személyében is érdeklik s tanulja meg ezeket a részleteket. Nagyon derék és természetes dolog, ha valaki elsősorban a szolgálatához szükséges ismereteket jegyzi s tanulja meg, de egy kis rendszeretettel meg lehet ugyanezt csinálni személyi dolgokban is.

Igen jó érzés, ha az embert soha nem éri a személyére vonatkozó kérdés vagy követelmény olyan készületlenül, hogy kapkodni és hebegni legyen kénytelen.

Minden valamirevaló magyar tollforgató szívósan küzdött húsz év óta az úgynevezett pacifizmus ellen, amit sokan így értelmeznek: béke, pedig mást jelent: mindenáron béke. S a kettő között lemérhetetlen a különbség. Bolond és gonosz ember, aki a békét nem kívánja, de az már aljas, aki a békét mindenáron kívánja. Ez volt a lényege mindannak, amit a többi magyar tollforgatók sorában mi is sokszor elmondottunk erről a kérdéstről.

És most kezdjük csak a valóságban látni, milyen szükség volt arra, hogy a magyar nemzeti közvélemény helyes képet kapjon a pacifizmusról, amit nemzetközi kakukok csempésztek be a magyar fészekbe. Sajnos, egy ilyen kakuktojás azon az emlékezőtes októberi napon kikelt és elvégezte a maga munkáját, de rajta voltunk aztán, hogy a többi pacifista kakuktojás megzáruljon. Tudtuk, hogy elérkezik az ideje, amikor a magyar nemzet felveti a kérdést: hogyan is állunk hát azzal a pacifizmussal? Mi igaz hát abból a sokat hánytorgatott örökbékéből? Most aztán mindenki láthatja, hogy a háborús veszedelem fészke éppen az az ország, amelyik az utóbbi két évtizedben vezérszónoka volt a pacifizmusnak: Csehország. Prága mesterien vezette félre a világot, mondván, hogy ő teremti meg itt a Dunamedencében a népek békeeséses életközösségét, a keleti Svájcot, a pacifista, örökbékés mintaszószókat. Hát a legutóbbi hetek eseményei megmutatták ennek a cseh-Svájcnak az igazi képét, szerteszűllött, hazug, erőszakolt és siralmasan összetakolt belső tartalmát. Annnyira, hogy nemrégén már háború kitörését várta Európa, ugyan kiért és miért? Mitől fő a feje Londonnak, Párisnak? Néhánymillió cseh miatt, akik most a szudétánémet ezredeket a Felvidékre, a tót ezredeket a szudétánémet területre, a magyarokat talán a lengyel vidékekre, a ruténeket esetleg a magyar vármegyékbe küldik s végül maguk sem tudják majd követni ennek a kínos, tragikomikus nemzetiségi katonasakkjátéknak a lépéseit. Mindenesetre jegyezzük ide, hogy a pacifista, világdemokráciát szajkózó csehek pacifistákból hirtelen kardesörtető, háborúra-kész katonákká válnak, mihelyt az ő határukat fenyegeti veszedelem. Ha pedig így áll a dolog, remélhetőleg nálunk is kevesebbet beszélnek ezután a pacifizmusról.

Különben a könyökünkön jön már ki az unalomig, vagy inkább hiszteridag hangoztatott folyto-

nos híresztelés: „súroltuk a háborút“. Valahol két határőr görbén néz egymásra, már súroljuk a háborút. Két diplomata tízóraiás közben mogorva arcú néz a genfi tóra, már nyakunkon a háború. Lezuhan valahol egy repülőgép: kész a háború. Rak-tári készlet van a válsághírekből, csak ki kell húzni egyet a tucatból, hogy a mai napra rendelt világszenzáció a peleskei váltóór reggeli szalonnája mellől ne hiányozzék. Forr, susterog a levegő s a sok szenzáció közepette már nem látunk világosan: létezik-e hát a földön tenyérnyi darab, ahol nincs válság, hanem ahol az emberek egyszerűen csak dolgoznak, élnek a mindennapi feladatoknak, gondoknak és örömöknek?

Hogyne, van ilyen földdarab, nem is tenyérnyi. Nálunk is akad néhány holdacska, ahol jóidegzetű, kemény magyarok lesik most a búzanövekedést. Nekik csak az a válság, ha nem esik, vagy akkor esik, amikor nem kellene. Pedig ha egyszer igazán beüt a válság, akkor ezek a magyarok állnak majd eléje és oda is állanak, de addig nem beszélnek róla. Minek beszélnének? Aminek jönni kell, úgyis jön! Tudja azt a magyar, hogy nem kell a harangot félreverti, ha csak dísznőpörzsölés van. Majd akkor, ha a ház kigyullad, de akkor aztán ne csak a harangot verjük, hanem markoljuk meg a munka végit is.

Bizony jó lenne ezt az erőt városi használatra is átvenni. Kevesebb szenzáció, kevesebb találgatás, kevesebb ijedezés hasznosabb és bölcsőbb lenne. Kétségtelen, hogy a mai időkben bőséges tere van a háborús képzelődéseknek — sőt lehetőségeknek — s az is kétségtelen, hogy bizonyos izgulékonyság ezzel kapcsolatban nemcsak nálunk, de Európaszerte érezhető. Mi is függvénye vagyunk ennek a kontinentális idegeskedésnek, azonfelül ostobaság lenne mézédés békeálmorra berendezkedni éppen ezekben az időkben, de azért a cserebogárarajzásból ne csináljunk háborús hírt.

Ezek a hírek, sokszor rémhírek úgy eszik az idegeket, az ellenállóképességet, mint a láng a száraz szalmát. Kell az élethez előrelátás, de aki a ma becsületos megmunkálása helyett csak a holnapot fürkészi, izgága, semmirevaló, idegbajos nyavalyássá válik s ha egyik-másikunk ilyen, az még bírható, de maga a nemzet ne jusson ide. Ezért végzünk jó szolgálatot a nemzeti céloknak, ha a háborús vad-híreknek beszélgetés közben kitekerjük a nyakát és kikapossuk a belét. Sokszor a csendőr egyetlen higadt mosolya is elég ehhez.

Ahol a rendőr imádkozik, ott nyugodt lehet a család, a társadalom, a nemzet — mondotta egy főpap, amikor háromezer rendőr vonult az oltár elé egyszerre áldozásra.

Háromezer! Csakugyan szép szám s mi is tisztelttel hajlunk meg a rendőrségnek e gyönyörű lelki eredménye előtt. Eszünkbe jut azonban a háromezer csendőr, akik ezerreszóródva vigyáznak a magyar belső békességre s akik nem vonulhatnak egy tömegben az oltárhoz, mert gazdátlaná válnék odakint a nyáj. Ezér és ezer csendőrt egy tömegben nem láthatunk áldozni, úrvacsorát venni, pedig mi-csoda látvány lenne az a mi szemünknek!

Látjuk azonban nemcsak a sokezer járőrünket, a sok-sok orslaktanyát, de látjuk a falusi templomo-

(Vitéz Thassy-Plávénzky szds. felv.)

kat is. Isten háza mindenütt megtalálható, csak keresni kell. Sok helyütt szomszédos az orslaktanyával, huszat se kell lépni érte. S ha látjuk az ezernyi csendőrt, együtt térdelve a földnépével, bizony szépet látunk, szebbet nem is kívánunk. Hitre, vallásosságra otthon s talán még az iskolában nevelődik az ember, mi egyik szerepet sem vállalhatjuk. De nem is hiányzik a vallásosság a mi csendőrvilágunkból, csak néha a fáradtság, néha egy kis lustaság, másfelegondolás, felületesség odaáll közénk és a templomküszöb közé. Pedig addig imádkozzék az ember, amíg valami rá nem kényszeríti az imádkozásra, mert akkor talán már késő lesz. Tartsuk rendbe ne csak a ládánkat, szekrényünket, hanem a lélek világát is. Gyorsan terem ott a dudva, ha nem gyomlálgatunk s ha pedig elfajul a gaz, nehéz kiirtani. Terhes a mi szolgálatunk, lelkiegyensúly nélkül nem lehet azt hibátlanul csinálni, lelkiegyensúly viszont templom nélkül nincs.

Lépjünk be hát, ha csak gondolatnyi időre is a mi csendes kis templomunkba, derűsebb, biztosabb lesz attól az élet. S ha az emberek látják a csendőrt a templomban, ők is erősebbnek érzik fölöttük Isten erejét. Mert van-e szebb, megkapóbb, mint az erős, kemény, szigorú csendőr, amint lehajtott fővel térdel az oltár előtt, vagy úrvacsorát vesz?

Ki tudja?

Hová fordítják az ipar jogosulatlan gyakorlása miatt kiszabott pénzbüntetés összegét?

Magyar zászló.

*Széttördelt hazámért,
Ha elfog a bánat,
Rád nézek, szent zászlónk,
S már jó kedvem támad.*

*Tarka reménységek,
Biztató szép álmok,
Úgy érzem, hogy mind, mind
Valósággá válnak.*

*Piros, fehér, zöld szín —
Mily ragyogó zászló!
Jobban zengi hírünk,
Mint sok cifra száz szó.*

*Alatta harcoltak
Nagy őseink értünk.
Örömben vigaszunk,
Veszélyben meg vértünk.*

*Ez a szentelt zászló
Vezérel majd minket
Hős tettekre egykor,
Ha az óra intett.*

*Akárhogy is tépik
S száz felé ha osztják,
Miénk lesz, miénk lesz
Régi Magyarorszáig.*

*Csak te, magyar zászló,
Lobogj lengedezve
S hirdesd fenn, büszkén:
A nagy nap nincs messze!*

Feleki Sándor.

A jó szó hatása.

írta: TÓTH SÁNDOR I. tiszthelyettes (Toponár).

1937 október 13-án az örskörletemhez tartozó Taszár községben rendes szolgálatom alkalmával Máté József taszári körjegyző arról értesített, hogy Kóró József lakásába betörték és a konyhából több edényt elloptak. De sietett megjegyezni, hogy nem lesz nehéz kinyomozni, mert a betörést a sértettől különváltan élő felesége követte el.

Megkérdeztem a jegyzőtől, hogy miért és mióta élnek különváltan és miért irányul a gyanu az asszonyra. Azt felelte, hogy azért, mert csak 2 hete élnek különváltan és már önála is jártak és az asszony azt állítja, hogy az edény őt illeti. Hogy miért élnek különváltan, azt részletesen nem tudja.

Láttam, hogy családi ügyvel állok szemben, de mégis megkértem a jegyzőt, hogy a sértettet a kisbíróval hívassa a község házára. Ezt a jegyző készséggel meg is tette. Amikor Kóró a község házára megérkezett, bizalmi egyének nem voltak ott. Kórót leültettem és megkérdeztem tőle, mikor törtek be a lakásába és mit vittek el. Ekkor elmondotta, hogy a vasútra jár dolgozni és ezelőtt két nappal, mikor reggel hazulról eltávozott, a konyha ajtaját kulccsal bezárta és a kulcsot szokás szerint a konyha ajtaja előtt levő nyílásba tette. Este, amikor munkából

hazament, észrevette, hogy a konyhában volt edények hiányoztak. Az ajtón külerőszak nyomai nem voltak, a kulcs is ott volt, ahova reggel eltávozása előtt tette.

Akkor én már tudtam, hogy a feleségétől különváltan él és több, mint valószínű, hogy az edényeket is az vitte el, de mégis megkérdeztem tőle, hogy hát a felesége nem-e tudja, hogy ki vitte el, mert hiszen az edényekkel az asszonyok bánnak. Kóró tartózkodva csak annyit felelt, hogy lehet, hogy a felesége tudja.

Közelebb hívtam magamhoz és halkán kérdeztem tőle, miért? Hát a felesége nem mondta, vagy talán nem is kérdezte tőle? Mire azt felelte, hogy a feleségével rossz viszonyban vannak és így nem is beszélnek. Ekkor azt mondtam neki, hogy a családi körülményei nem érdekelnek, csak az, hogy a lakásba ki tört be és az edényeket ki vitte el. A nyomozás sikeréhez azonban szükséges, hogy a családi körülményeit is mondja el annál is inkább, mert bizalmi egyének nincsenek jelen, mi csendőrök pedig titokban tartjuk, amit mond.

Ekkor elmondotta, hogy már ezelőtt hét évvel házasságot kötött Bizderi Margit taszári lakossal, akivel ezideig boldogan éltek, fiuk is született, aki most ötéves.

Azután elmondotta, hogy ezelőtt két héttel egy hétköznapon reggel felesége Kaposvárra a piacra baromfiakat vitt eladni, ő pedig elment a vasútra dolgozni. Amikor délután 16 óra tájban hazament, felesége még nem volt otthon. Ezért ő gyanút fogott és kiment elébe az országút mellé és ott a fűzesben meghúzódva várta. Kevés idő múlva látta, hogy feleségét a szomszédságukban lakó Gáspár József kerékpáron hozta haza Kaposvárról.

Kiment eléjük az útra és feleségét a kerékpárról leszállította. Gáspárt pedig felelősségre vonta, hogy milyen jogcímen vitte az ő feleségét kerékpáron. Gáspár azt felelte, hogy az úton érte el és azért hozta kerékpáron, hogy hamarabb hazajérjen. Azután Gáspár a kerékpárral elhajtott, ő pedig feleségével gyalog ment haza. Amikor hazajértek, feleségét is kérdőre vonta, hogy miért késett és miért ült fel a Gáspár kerékpárjára. Felesége szájaskodott és ezért ő arcul ütötte. Mire felesége otthagya, a kisfiával együtt hazament a közelben lakó szüleihez és azóta ott van.

Azután elmondotta, hogy felesége a jegyző irodában már megmondta neki, hogy az edényeket ő vitte el. Mivel láttam, hogy bűncselekmény nem forog fenn, azt mondtam neki, hogy hívja vissza a feleségét és éljenek úgy, mint eddig. Lehet, hogy felesége nem rossz szándékból, hanem csak meg gondolatlanságból ült fel a szomszédja kerékpárjára azért, hogy előbb érjen haza. Ez pedig még nem ok a különválásra, sem pedig a válóper megindítására. Kóró kijelentette, hogy feleségét nem fogadja vissza, hanem él egyedül. Az edényeket sem követeli tőle vissza, de mást a háztól nem enged elvinni.

Amikor a községből el akartam távozni, a község utcáján Kóró felesége és annak atyja megállítottak és elpanaszolták, hogy Kórót a felesége otthagya és most a ruháit nem akarja kiadni. Én megmagyaráztam nekik, hogy ez nem bűnügy és nem tartozik a csendőrség hatáskörébe. Menjenek a község elöljáróságához, ott adják elő a panaszukat!

az majd el fogja intézni. Ezek után anélkül, hogy kérdeztem volna, Kóróné atyja azt mondta, hogy semmi köze Kórónak ahhoz, hogy az ő leánya (Kóróné) kivel megy kerékpáron. Erre csak annyit mondtam, hogy az asszonynak a férje parancsol és bizony van köze ahhoz, hogy felesége kivel kerékpározzon. Kóróné pedig csak annyit mondott, hogy nincs abban semmi, hogy őt Gáspár kerékpáron vitte haza. Erre is tudtam volna valamit mondani, de nem akartam, eltávoztam.

Úgy három hét múlva Toponáron az őrsirodában megjelent nálam Kóróné és eldicselkedett vele, hogy aznap Kaposváron a járásbírósnál tárgyaláson voltak és férjét 30 pengőre megbüntették azért, mert őt arcul ütötte. Azonfelül pedig férjét arra kötelezték, hogy a ruháját adja ki. De mivel férje már Kaposváron kijelentette, hogy ruháit nem adja ki, kért, hogy egy járórt vezényeljenek ki és a ruháit a férjétől vegyék el.

Mikor megmondtam neki, hogy ez sem a mi feladatunk, akkor azt kérdezte, hogy akkor mit csináljon? Feleletem az volt, hogy menjen vissza a férjéhez, s béküljenek ki. Azt felelte, hogy szülei már nem is engednék vissza, mert amióta férjét ott hagyta, állandóan iszik, a baromfiakat is mind eladogatja. Attól fél, hogy amikor már mindent eliszik és lezüllik, őt meggyilkolja és azután öngyilkos lesz. Kérdésemre, hogy örül-e annak, hogy férjét 30 pengőre megbüntették, azt felelte, „tudja Isten!” Azután elbocsátottam azzal, hogy rövidesen megyek Taszárra és akkor beszélök a férjével. Megköszönte és eltávozott.

Ezek után éreztem, hogy ebben az ügyben emberbaráti és nemzetvédelmi kötelességemnek teszek eleget akkor, ha kibékítem őket és rendes életmódot folytatnak. Kóróval azelőtt már többször is beszéltem és jóra való becsületes embernek ismertem.

Két nap múlva kivezényeltem magamat Taszár felé szolgálatba, ahová az estéli órákban érkeztem meg. Útközben Kórónak és feleségének megmondtam, hogy negyed óra múlva jöjjenek a község-házára.

Úgy is lett. Negyed óra múlva Kóró, utána öt percre pedig a felesége is megérkezett. Egymás mellé ültettem őket. Bizalmi egyének ekkor sem voltak jelen. Alig szóltam hozzájuk, két-három szót, a szomszédságban levő templom harangja megszólalt. Azt mondtam nekik: „Hallják?! Hallgassák és szívleljék meg, amit a harangszó mond.”

Elmondtam nekik, hogy ki mit tett helyesen és mit helytelenül. Természetesen mindkettőjüknek volt igaza is és helytelen viselkedése is. Megnyugtattam őket, hogy az egész dolog semmi és nem ok arra, hogy különváltan éljenek és a bírósághoz járjanak tárgyalásra. Azután pedig felvilágosítottam őket, hogy a falusi pletykákra ne hallgassanak. Azután figyelmeztettem őket, hogy gondoljanak az ötéves kisfiuk nevelésére, tehát neveljék a gyermeket együtt becsületesen. Felhívtam a figyelmüket a közelgő karácsonyi ünnepekre is azzal, hogy csak akkor lesz nekik is igazi karácsonyuk, ha a karácsonyfa alatt gyermekükkel együtt örvendeznek.

Amikor sokmindent a lelkükre beszéltem és mindketten bizonygatták, hogy úgy van, felálltam és a férjtől megkérdeztem, akarja-e, hogy a felesége visszamenjen. Könnyes szemmel azt felelte: „Tiszt-

helyettes úr, ennyi szépet és jót még sohasem hallottam! Valóban úgy van, ahogy a tiszthelyettes úr elmondta.”

Azután az asszonyt kérdeztem meg, hogy akar-e a férjéhez visszamenni, aki ugyancsak sírva jelentette ki, hogy az én tanácsomra hajlandó férjéhez visszamenni.

Kezetfogtak, összeborultak és egy-két percig szótlánul sírtak. (Ez a jelenet engem is meghatott. Hány házasság, hány gyermek egész sorsa borul fel azon, hogy alapján jelentéktelen ellentétek el-mérgesednek.) Azután eltávoztak.

Másnap reggel az utcán talákoztam Kóróné anyjával, aki elmondta, hogy leánya este a község-házáról már nem is ment őhozzájuk, hanem férjével együtt hazament. Szomorú példája ez az eset annak, hogy néha a szülők maguk segítenek szétrombolni a fiatalok tűzhelyét.

A faluban pedig szárnyra kapott a jóhír, mert annak is van szárnya, nemcsak a pletykának. Később, amikor Taszárán jártam, sokan azt mondták, hogy a csendőrségnek százszor is kalapot emelnek, mert a csendőr a népnek ebben is segítségére van. Nem azért írtam le az esetet, hogy dicsekedjem, nincs is mivel. Egyszerűen annyit tettem, hogy nem állottam meg ridegen a büntetőtörvények határán, hanem azon túl is szóltam néhány szót olyan embereknek, akik rászorultak. Ezzel a semmisséggel azonban talán három emberi sors lezüllesztését sikerült megelőzni. Tanulság: tanácsadásban ne legyen a csendőr fukar. Sokan hallgatni fognak az okos szavára.

Egy igazi falurossza.

Irta: FÖRDÖS JÁNOS tiszthelyettes (Budapest).

A boldog békeévekben a zombori szárny egyik örsén voltam beosztva. Amikor erre az örsre kerültem, megtudtam bajtársaimtól, hogy van a községben egy nagyon garázda, Csupity nevezetű kiszolgált huszárkáplár, aki erre a rangjára roppant büszke és a község réme volt. Ez az ember az örsnek nagyon sok munkát adott, mert ahol ő megjelent, ott kötekedő, garázda viselkedésével rendszerint bajt okozott. Ha betette a lábát valahova, rögtön belekötött valakibe, amiből kifolyólag rendszerint szóváltás, majd véres verekedés támadt. Indulatos, vad és vérengző természetű ember volt. Mindenki rettegett tőle a községben, ha már csak a nevét hallották is. Ismerték vérengző természetét és tudták róla, hogy a legesekélyebb összeszóvalkozásra mindjárt biéskát ragad s aki útjába akad és vissza mer neki feleselni, azt rendszerint összezurkálja.

Tudomásomra jutott, hogy némely alkalmakor, amikor az intelligencia szórakozás céljából valamilyen összejövetelt rendezett bármily nyilvános helyen, oda is minden esetben betolakodott és abban lelte örömét, ha a társaságot szórakozásában megzavarhatta. Rendszerint odament az asztalokhoz és mindenkinek a poharába belemártogatta az ujjait s szopogatta azokat. Ilyenkor azt szokta mondani: „Jó bort isztok, gyerekek”. Ez volt a jel-szava s egyszersmind ok arra, hogy beleköthessen a társaságba. Ha a közönség szó nélkül hagyta

szemtelen viselkedését és nem utasította rendre senki sem, akkor megmenekültek a kellemetlenségtől, de ha valaki egy szóval is kifogásolni merté garázdálkodását, akkor rögtön végeszakadt a jó hangulatnak, mert ilyenkor nyomban felforgatta az asztalokat és a szórakozókat kikergette a helyiségből.

Ezek után nagyon kíváncsi voltam rá, Rövidesen sikerült is megismernem, de nem verekedésből kifolyólag, hanem ügyeleti szolgálattal kapcsolatban, amidőn a postára igyekeztem. Véletlenül találkoztam Csupitytal, és nem is sejtettem, hogy ez az alacsony, köpcös ember lenne a híres verekedő, akitől oly sokan rettegnek. Szinte a véletlen és egy, — a ruházataról ítélve, — a jobb osztályhoz tartozó ember hívta fel figyelmemet reá e szavakkal: „Káplár úr, nem ismeri azt a kis embert, aki előbb annyira megnézte káplár urat?” (akkor én is csendőrkáplár voltam még). Azt feleltem, sohasem láttam. Erre megjegyezte: „Na, majd meg fogja ismerni káplár úr, ezzel sok baja lesz az életben, mert ez nagyon veszedelmes, vérengző ember, akitől mindenki fél. „Ez az a bizonyos Csupity“. Nem szóltam semmit. Gondoltam magamban, majd meglátjuk.

Rövidesen aztán meg is ismertem Csupityt egy mulatság alkalmával. A fiatalság mulatságot rendezett. Tudva azt, hogy egy ilyen mulatság ritkán szokott elmúlni verekedés nélkül, őrsparancsnokom engem, mint új embert figyelmeztetett az ottani nép szokásaira, de egyben felhívta figyelmemet Csupityra is, hogy azzal vigyázzak, mert az valóságos haramia, aki nem akar megijedni még a csendőrtől sem. Ha a csendőr nem elég erélyes, még azt is megkísérli szégyenbe hozni, mert ez semmitől sem riad vissza. Tudtomra adta őrsparancsnokom azt is, hogy Csupity ellen már három ízben használt fegyvert csendőr járőr, mert mindhárom esetben késsel támadt a járőrre.

Csupity ez alkalommal is, mint rendszerint tenni szokta, azt figyelte meg, nincsenek-e csendőrök a közelben. Ha azt látta, hogy tiszta a levegő, azonnal keresett ürügyet, hogy beleköthessen valakibe. Ez alkalommal azonban nem sikerült a szándéka, mert annyira óvatosak voltunk, hogy még a többi mulatozók sem vettek észre bennünket.

A hely, amit Csupity megfigyelésére kiszemeltem, nagyon alkalmas volt arra, hogy ha bármely oldalról is jön, láthassuk s ő ne vegyen észre bennünket. Éjjel tájban feltűnt Csupity alakja. Körülnézett, de miután bennünket nem látott, bement a mulatozók közé. Egy darabig figyeltük, mint fog viselkedni. Nem sokáig kellett várnunk, mert nem tartózkodott a táncteremben 10—15 percig s már bele is kötött az egyik mulatozó legénybe. Miután már sokat hallottam róla, azonnal berohantunk, hogy ártalmatlanná tegyük.

Amikor megpillantott bennünket, mintha gyökeret vert volna a lába, úgy állt előttünk. Még a szeme sem rebbent meg, szája pedig tajtékzott a dühtől. A szuronyt mellének szegezve, felszólítottam: „Kéz fel!“ Szó nélkül teljesítette. Jobbkezeben hatalmas kés volt. Felszólítottam, hogy a kést dobja a földre és távozzon a táncterem egyik sarkába. A táncteremben lévők közben menekültek kifelé. Járőrtársamnak meghagytam, hogy vegye fel

a kést, Csupityt pedig motozza meg. Motozás közben járőrtársam másik kést is talált a zsebében. Elvettem tőle és felszólítottam, hogy menjen előtünk a község házára. A község házára megérkezve megkezdtem a kikérdezését: miért zavarta meg a békésen mulatozó társaságot. Erre azt felelte: van a mulatozók között egy régi haragosa, azzal akart leszámolni. De hozzá tette azt is, ha most meg is akadályoztuk a szándékában, még az éj folyamán ügyis le fog vele számolni. Igyekeztem lebeszélni, hogy gondolja meg a dolgot és ne tegyen ártatlan embereket nyomorékká semmiért. De ő váltig azt hangoztatta, hogy aki őt megbántja, azon bosszút áll előbb-utóbb. Miután sehogy sem tudtam lebeszélni gonosz szándékáról, őrizetbe vettem.

Amikor a mulatságnak vége volt, kieresztettem a fogdából. Újból a lelkére beszéltem, mondjon le az ilyen sötét tervekről, de nem is akart hallani jóakarató figyelmeztetésemről, váltig csak azt hangoztatta, őt erről nem lehet lebeszélni. Egyben figyelmeztettem arra is, hogy egyszer ő fogja húzni a rövidet. Láttam, hogy hiába minden igyekezésem, nem használ neki a szép szó, elbocsátottam.

Mihelyt aztán megjelent egy-egy mulatság színhelyén vagy annak csak közelében is, azonnal eltávolítottuk. Látta, hogy állandóan figyeljük és amikor csak tehetjük mindig a nyomában vagyunk, megfogadta hát, hogy többé meg sem kísérli a mulatságokon való részvételt annál is inkább, mert ismeri a természetét, hogy csak akkor érzi magát jól, ha vért lát.

Azt mondják az ilyen emberekre, amilyen Csupity is volt, hogy kutyából nem lesz szalonna. Megfogadta ugyan, hogy többé nem megy a mulatozók közé, de nem tartotta be. A legközelebbi alkalommal, amikor a fiatalság mulatságot rendezett és az őrs legénysége más fontos szolgálattal volt elfoglalva s nem tartózkodhatunk a község területén, nem volt alkalmunk Csupityot ellenőrizni. Megtörtént akkor az a sajnálatos eset, hogy 7—8 embert annyira összebicskázott, hogy négyet kórházba kellett szállítani oly súlyos sérüléssel, hogy csak a hosszú és gondos orvosi kezelés mentette meg őket az életnek. Csupity megkapta ugyan a törvényes járandóságát, de egyszer mégis visszakerült a faluba.

A fiatalság elhatározta, hogy ha mulatságot rendeznek és Csupity közbük megy, nem várják be, hogy valakibe belekössön, hanem egyszerűen nekimennek, hogy így megelőzzék a bicskázásban. Így is történt.

Egy ilyen mulatság alkalmával rajtavesztett duhajkodásán, mert őt sebesítették meg vagy 15—16 szúrással oly súlyosan, hogy orvosi beavatkozásra volt szükség. Az orvos előadása szerint olyan erős természetű ember volt Csupity, hogy dacára súlyos sérülésének és a sok vérvesztésnek, egy pillanatra sem vesztette el eszméletét, sőt mindig azt hangoztotta, majd vissza fizeti ő ezt kamatostul. Súlyos sérüléséből elég hamar felgyógyult, még kórházba sem engedte magát szállítani.

Megtörtént vele egy eset, aminek én is szemtanuja voltam. Pünkösöd másodnapján, a kora reggeli órákban arra ébredtem, hogy az utcán emberek vitatkoznak egymással meglehetősen erős hangon. Mindjárt Csupityra gondoltam. Kinéztem az ablakon és láttam, amint Csupity vitatkozik az

egyik jómódú vendéglős fiával a vendéglős háza előtt, a laktanyától kb. 150—200 méter távolságra. Ahogy vitatkoztak, nem telt bele pár perc, a vendéglős fia hirtelen felrántotta szobája utcára nyíló ablakának a vasredőnyét, beugrott az ablakon és a szobából hatot Csupity felé lőtt. Amikor a hatot kilötte, hirtelen lerántotta a vasredőnyt, Csupity pedig elindult hazafelé. A laktanya előtt az ellenkező oldalon haladt és mondogatta magában: „Megállj gazember, ezért lakolni fogsz“.

Miután a lövésék eldördülése alkalmával Csupity meg sem tántorodott, arra gondoltam, hogy azok célt tévesztettek. A nyomozás során és az orvosi vizsgálatnál azonban kiderült, hogy mind a hat lövés érte Csupityot, de egyik lövés sem volt életveszélyes s két hét múlva felgyógyult.

Egy másik kocsmai verekedésnél öt úgynevezett disznómiskároló annyira össze-vissza szurkálta, hogy életbenmaradásához kevés volt a remény. Volt rajta 18 késszúrás, elég súlyosak. Úgy felvágták a hasát, hogy a belei is látszottak. Mint egyéb alkalommal, amikor megszurkálták, ennél az esetben sem vesztette el az eszméletét, amikor az orvos kezelte, hanem azzal fenyegetődött, ha meggyógyul, ki fogja végezni mind az öt miskárolót.

Amikor a községben híre ment, hogy Csupityot mennyire megszurkálták, az emberek örültek. Mindenki örült, mert azt vélték, hogy most már végleg megszabadultak tőle. Ám, csalódtak ebben a feltevésükben, mert három hónap múlva teljesen felgyógyulva hazaengedték a szabadkai kórházból. Amikor valaki szóváltotta neki ezt a sérülését, azt felelte: „Ebesont behagedl!“. Hozzátette még: csak attól félt, hogy belepusztul a sérülésébe és nem tudja visszaadni a kölesönt. Bosszúterve azonban nem teljesedett be, mert egy vásár alkalmával csendőrszurony oltotta ki életét.

A községben országos vásár volt. Erre az alkalomra az örs kisegítő járőröket kért a szomszédos örsöktől. Amikor a vásár javában állt, az egyik bormérő sátorban nagy lárma és jajgatás tört ki, amire a közelben tartózkodó egyik idegen járőr figyelmes lett. A sátor irányába sietett, ahol akkorára nagy embertömeg verődött össze. A járőr utat nyitott magának, a sátorba lépett, ahol már 4—5 ember fetrengett vérében a sátor közepén, akiket Csupity összeszurkált. Amint a járőr a sátorba lépett, még javában folyt a verekedés, mert többen szembeszálltak Csupitytal, de nem tudták ártalmatlanná tenni. Voltak, akik a sátor ponyváját kezdték felhasogatni, hogy kimenekülhessenek. Ahogy a járőr közelébe férközhetett Csupitynak, felszólította a verekedés abbahagyására, de látva, hogy még az ő felszólítására sem hagyja abba a verekedést, sőt a járőrre támadt, a járőr egyik tagja szuronyt használt. Csupity a fegyverhasználat után a földre zuhant, a járőr elsősegélyben részefítette s közben orvos is érkezett, de az már nem tudott rajta segíteni, mert néhány óra leforgása alatt behalt sérülésébe.

Akiket Csupity akkor megszurkált, voltak 10—12-en. Négynek a sérülése olyan súlyos volt, hogy felgyógyulásukhoz kevés volt a remény s egyikük bele is halt sérülésébe.

Sok éveken át garázdálkodott és tartotta rette-

gésben az egész községet ez a mindenre elszánt veszedelmes ember, míg aztán a csendőrszurony szabadította meg a lakosságot tőle. Szinte hihetetlen, hogy egy ember állandóan rettegésben tartsa egy község lakosságát. Ez csak úgy magyarázható, hogy az emberek egyike sem akart börtönbe kerülni miatta. Az örs számtalan esetben lépett közbe, de ez az igazi falurossza törvényes eszközökkel mindaddig nem volt rendreutasítható, míg a legsúlyosabb eszköz pontot nem tett ennek a történetnek a végére.

CSENDŐR LEKSZIKON.

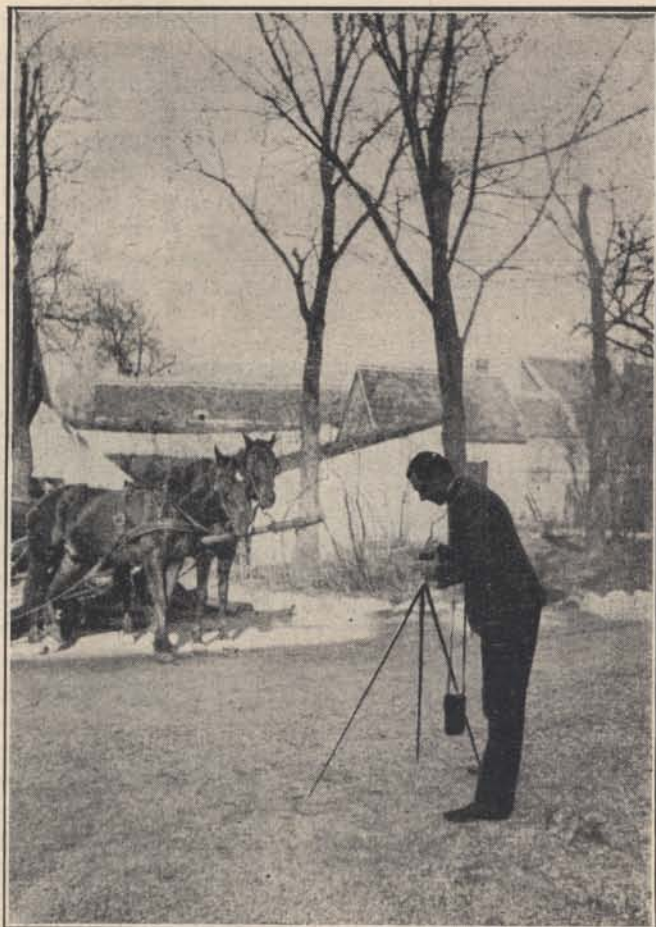
30. Kérdés. A Btk. egyes §-ainak szövegében „csoport“-ot, más helyütt „csoportosulás“-t említ. Mi a különbség a kettő között?

Válasz. A Btk. a legtöbb bűncselekménynél, amelyet meghatároz, feltételezi, hogy azt egy tettes követi el. Ezért kezdődik a legtöbb §. így: „Aki...“ stb. Ez persze nem akadályozza, hogy ha ugyanazt a bűncselekményt többen közösen követik el, valamennyien felelősségre vonhatók legyenek. Az ilyen tetteseket, akik bűncselekmény közös elkövetésére „társultak“, tettestársaknak nevezzük.

Vannak bűncselekmények, amelyeknél mindegy, hogy egy vagy több személy követte-e el. Ilyen pl. a család, sikkasztás, hamis tanulás, orgazdaság stb. Vannak azonban esetek, amikor a törvény azt a körülményt, hogy a cselekményt több tettestárs követte el, minősítő körülménynek tekinti. Így pl. a Btk. 331. §-a szerint súlyosabban büntetendő a magánlakásértés, ha azt együttesen több személy hajtotta végre. De van eset, amikor a törvény már két tettest is súlyosabban minősítő körülménynek számít; így pl. a 336. §. 6. pontjában, amely a lopást a lopott dolog értékére tekintet nélkül büntető minősíti, ha elkövetésénél a rabló- vagy tolvajszövettségnek két vagy több tagja működött közre. Sőt van eset, amikor két embernek bűncselekmény elkövetésére való pusztán szövetkezése is bűncselekmény, pl. a felségértésre (130., 131. §.), lázadásra (156., 157. §.), hatóság elleni erőszakra (1914: XL. t. e. II. §.), pénzhamisításra (1933: XI. t. e. 3. §.), gyilkosságra (288. §.) irányuló szövetség.

A több személy által elkövetett bűncselekmény veszélyesebb mint az, amelyet egy személy követ el, mert több ember ellen nehezebb védekezni. Legveszélyesebbek azonban azok a cselekmények, amelyeket sok ember, vagy, amint a hétköznapi beszédben mondani szoktuk: tömeg követ el. A tömegindulatokat könnyű felkelteni, de nehéz a törvény keretei között tartani; a tömeg tagjai egymást befolyásolják, a tömeg által elkövetett bűncselekmények nemcsak egyeseknek okoznak jogsérelmet, hanem az állam rendjét is rendszerint súlyosan veszélyeztetik. A tömeg legtöbbször csak eszköz a vezetők kezében, de igen veszélyes eszköz, amelyet sokszor csak erőszakos eszközökkel, karhatalommal lehet leküzdöni, sőt, ha az utóbbit elkésvé alkalmazzák, még ezzel sem. Ezért a Btk. külön meghatározza és szigorú büntetéssel sújtja a tömeg által elkövetett bűncselekményeket mint pl. a lázadást (154., 155. §.), magánosok elleni erőszakot (175., 176. §.) stb.

A Btk. a tömeget kétféleképpen nevezi. Az olyan tömeget, amely nem követ el bűncselekményt és nem is bűnös szándékkal jött össze „gyülekezeti“-nek nevezi (pl. a 171. §-ban), míg a bűncselekményt elkövető tömeget „csoport“-

Készül a „remekmű”.

(Kendi törm. felv.)

ként említi. A csoport tehát tulajdonképpen nem egyéb, mint tömeges számú tettestárs. Ebből következik, hogy csoportról csak ott beszélhetünk, ahol már elkövették azoknak a bűncselekményeknek valamelyikét, amelyeknek a törvény szerint tényeleme, hogy csoport kövesse el. Hogy a csoport miként és milyen célból jött létre, szervezték-e vagy csak összeverődött, az itt mellékes; a lényeg az, hogy a bűncselekményt elkövette. Az elkövetett cselekmény miatt a csoportnak minden tagja egyformán felel; a felbujtókat és a vezetőket a törvény rendszerint szigorúbban bünteti. Külön büntetés alá esik, aki a csoport szándékán túlmenő és annak tevékenységétől függetlenül, külön, egyéni bűncselekményt követ el.

Figyelemmel a néptömegek vagy a Btk. kifejezésével élve: a csoportok által elkövethető bűncselekmények veszélyességére, a törvény a bűnös szándékú csoport tagjait nemcsak akkor helyezi büntetés alá, amikor már valamit elkövettek, hanem meg kívánja előzni is, hogy bűnös szándékú csoport egyáltalán létrejöhessen. Az emberek nagyobb számának tömeggé szervezését vagy verődését, ha a törvény által tiltott célból (pl. lázadás vagy hatóság elleni erőszak céljából) történik, egymagában is bűncselekménynek nyilvánítja akkor is, ha az így összehívott vagy összeverődött emberek még egyáltalán nem követtek el bűncselekményt. Ilyenkor a csoport megalakulása is már büntetendő cselekmény és ezt nevezi a törvény „csoportosulás”-nak. Ez alatt tehát nem nagyobb számú embert értünk, mint pl. a „csoport” alatt, hanem cselekményt: csoport alakítást. A csoport a bűncselekmény tettese (alánya), a csoportosulás ezzel szemben a „csoportosul” igéből származó elkövetési cselekedet. A 153. §-t pl. így is lehetett volna szövegeznii: „Aki abból a célból csoportosulnak, hogy a polgárok valamelyik osztályát, nemzetiségét vagy hitfelekezését fegyveresen megtámadják, lázadás büntetettét követik el”. Ebből következik, hogy „csoportosulás” nem követhet el bűncselekményt, csak „csoport”. Mihelyt a csoportosult emberek valamit elkövetnek, a törvény szempontjából már csoporttá váltak.

Például: egy községben a lakosság fellázad a földbirtokosok ellen, kapát-kaszát ragad és összegyűlekezik (csoportosul) a főtéren abból a célból, hogy a földbirtokosokat fegy-

veresen megtámadja. A szándékukat azonban nem hajthatták végre, mert a kivonult őrs a tömeget széteszlatta, a vezetőket pedig elfogta. Annak ellenére, hogy az egybegyűlt tömeg a szándékát nem hajtotta végre, annak mindenik tagja elkövette a Btk. 153. §-ába ütköző csoportosulás büntetettét, mert az bűnös szándékkal lázadó céllal történt. Csak azok nem esnek büntetés alá, akik a csendőrség felhívására a lázadás színhelyét elhagyták, abban többé nem vettek részt és nem voltak sem felbujtók, sem vezetők (159. §.).

Tegyük fel azonban, hogy a községben nem volt őrs és mire a csendőrök megérkeztek, a csoportosult lakosság megtámadta az egyik földbirtokos házát, oda behatolt és a bennlevőket bántalmazta. Ekkor már azt mondjuk, hogy a cselekményt a lázadó „csoport” követte el, t. i. az a csoport, amely a főtéren történt csoportosulás eredményeként jött létre.

Mikor lehet tettestársakról és mikor csoportról beszélni? Hány ember tettestárs még és hány embert nevezhetünk már csoportnak? Ezt a bíróság esetenként bírálja el; a csendőr számára legjobb megkülönböztetés az, hogy: annyi ember, amennyit egy reápillantással meg tudunk számlálni, még nem csoport; ha egy reápillantással nem lehet megszámlálni, hogy hányan vannak, már csoportról beszélhetünk. Nagyjában 5–6 ember még nem csoport, 7–8 már az lehet. Azért mondjuk, hogy „lehet”, mert a viszonyok is mértékadók; nagyvárosban 8–10 embert még nem minősíthetnek csoportnak, faluhelyen már annak minősíthetik. Legjobb, ha a csendőr a feljelentésben névszerint felsorolja, hogy kik követték el a csoportosulást, illetve, ha csoportról van szó, névszerint kik voltak a tagjai. Ha ezt nem lehet hiánytalanul megállapítani, akkor azoknak a neveit kell bejelenteni, akik ismereteseik s jelenteni kell, hogy rajtuk kívül még körülbelül hányan lehettek. Tömeget, ha lehet, a bizonyítás szempontjából ajánlatos észrevétel nélkül minél több oldalról lefényképezni.

31. Kérdés. *Egy gazda a lakóházához tartozó bekerített belső telkére rókafogó csapdát állított, hogy az a szomszédnak oda átjáró baromfiat megfogja. Volt eset, hogy az illető az ilyen módon megfogott baromfit megtartotta, mások meg dőglötten áthajította a szomszéd baromfitulajdonos telkére. Követett-e el büntetendő cselekményt az egyik és a másik esetben?*

Válasz. A tilosban talált baromfit, ha a behajtása nehézségbe ütközik, a föld vagy kert (telek) tulajdonosa megölheti. Saját belső telkén mindenkinek jogában áll csapdát is felállítani és semmiféle felelősséggel nem tartozik azért, ha idegen baromfiak oda átmennek és a csapdába esnek. A megölt baromfi tulajdonjogát azonban nem szerzi meg, azt tehát köteles a tulajdonosnak visszaszolgáltatni. Ha az idegen baromfiak a kertjében kárt tettek, a tulajdonos a megfogott baromfit zálogként visszatarthatja, de ha a zálogot a tulajdonos három nap alatt ki nem váltja, a zálogbirtokos köteles azt a községi előjárásnak átadni, a kárt megbecsülni és a kártérítést az előjárás útján igényelni. Megölt baromfit (feltéve, persze, hogy elfogyasztásra alkalmas) romlandó voltára tekintettel a községi előjárásnak azonnal át kell adni, amely azt, ha tulajdonosa kiváltani nem hajlandó, elárvereztetheti.

32. Kérdés. *Egy nyilvános helyiségben A. és B. két újság felett összeszólalkoznak. Vita közben A. azt mondja B.-nek, hogy aki az illető lapot olvassa, bűdös zsidó, de majd rájuk jár a rúd „ha jön Hitler”. A zsidó erre azt feleli, hogy „akkor inkább jöjjön Sztalin, majd eltapossa a nyilasokat”. Milyen büntetendő cselekményt követett el A. és B.?*

Válasz. Az ilyen éretlen kijelentésekre, amilyenek a kérdésben foglaltatnak, magyarul azt szoktuk mondani, hogy „számár beszéd”. Jépszerű emberek az ilyen társalgásoknak végét szokták vetni, ha a vitatkozók maguk nem jönnek reá, hogy milyen sületlenségeket beszélnek. Izgatás tényálladékát nem lehet a kijelentésekben megállapítani, mert hiányzik az 1921. III. t. c. 5. §-ában megjelölt szándék; éretlen vita hovében elhangzott kijelentéseknek rendszerint nincs meg a súlya sem ahhoz, hogy a hallgatókra izgatón hassanak. Az illetőket figyelmeztetni lehet, hogy mások tartózkodjanak az ilyen megmondatlan kijelentésektől, de a feljelentésnek nincs célja, mert az ügyesség egyik ellen sem tudna vádat emelni.

33. Kérdés. *Egy köztisztvisletben álló család leánya a véglegényétl teherbe esett. A véglegény hajlandó a leányt feleségül venni, jelenleg azonban még nem nősülhet. A leány és a családja is szeretnék a dolgot titokban tartani. Az esetről*

a közvetlenül érdekelteken kívül még senki sem tud. Van-e lehetőség, hogy az eset és annak idején majd a szülés titokban maradjon?

Válasz. Ha a leány és a család érdekei kívánják, hogy a teherbeesés és a szülés titokban maradjon, ennek nincs akadálya, sőt a nőt ebben a hatóságok is támogatják. Legcélszerűbb, ha a leány, mielőtt a terhes volna még köztudomásúvá válik, valamilyen ürügy alatt olyan helyre utazik, ahol őt senki sem ismeri. A fővárosban, de nagyobb vidéki városokban is vannak szülésznők, akik szülő nőt a lakásukon ápolnak s a szülést is a lakásukon levezetik. A szülés után a szülésznő köteles azt az anyakönyvi hivatalban bejelenteni, az anyakönyvi hivatal pedig a saját székhelye szerint (tehát nem a nő lakóhelye szerint) illetékes árvaszéknél jelenti. A bejelentéssel egyidejűen az árvaszéknél el kell járni, hogy az ügyben ne lépjen érintkezésbe a nő lakóhelyének községi előljáróságával. Ennek a kérésnek, amelyet legcélszerűbb a szülésznő vagy az illetékes védőnő által az árvaszéknél előadatni, az árvaszék eleget tesz, feltéve, hogy a nő nem lép fel gyermektartási igényekkel a gyermek természetes apjával szemben.

Ugyanígy kell eljárni akkor is, ha a nő nem magánszülésznőhöz, hanem nyilvános szülőintézetbe (kórházba, klinikára) véteti fel magát. Ilyen esetben azonban az ápolási költségeket (kb. 70—80 pengő) előre be kell fizetni, mert szülő nőt enélkül is felvesznek ugyan, de a költségeket később az illetőn vagy hozzátartozóin a községi előljáróság útján behajtják. Ha azonban a költségeket előre kifizeti, a kórház vagy klinika az ügyben az illetékes anyakönyvvezetőn kívül senkivel sem folytat hivatalos levelezést.

A szülés után a gyermeket gondozásba kell adni, de ügyelni kell, hogy megbízható helyre kerüljön, mert sok a lelkiismeretlen vállalkozó. Ha az érdekeltek a tartási költségeket fizetni hajlandók, legcélszerűbb a gyermeket addig, amíg az anyához visszakerülhet, állami gyermekmenhelyre adni, de a menhely igazgatóságával is érintkezésbe kell lépni, hogy az ügyet tartsa titokban s az illetékes községi előljárósággal egyáltalán ne, a gyermek anyjával vagy hozzátartozóival pedig hivatalos felirat nélküli boríték alatt levelezzék.

34. Kérdés. A. a marhavásártéren elvesztett 70 pengőt hét drb. tízpengős bankjegyben. A pénz elvesztését bejelentette a hatóságnak. B. a pénzt megtalálta és az előírt idő alatt beszolgáltatta a saját községi előljáróságának (tehát nem annak, amelynek községében az elvesztés történt). A pénzt azonban nem az eredeti pénznemben, hanem 3 drb. húsz- és 1 drb. tízpengősben szolgáltatta be és azt állította, hogy a vasútállomáson találta. A megtaláló községi előljárósága értesítette erről az illetékes másik előljáróságot, amely ezt az elvesztővel közölte, de az utóbbi azt mondotta, hogy ez nem az ő pénze, mert ő nem járt a vasútállomáson s különben is ő hét drb. tízpengőt veszített el. Ennek folytán a hatóság egy év múlva — miután más igénylő nem jelentkezett — a 70 pengőt a megtalálóknak kiadta. Forog-e fenn bűncselekmény és milyen?

Válasz. A törvény szerint: aki idegen ingó dolgot talál és azt nyolc nap alatt annak, aki elvesztette, vissza nem adja vagy a hatóságnak be nem szolgáltatja, jogtalan elsajátítás vétségét követi el. Ez a bűncselekmény itt nem forog fenn, mert a megtaláló a talált pénzt az előírt idő alatt a hatóságnak beszolgáltatta.

A megtaláló azt a tárgyat köteles beszolgáltatni, amelyet talált s azt ki nem cserélheti. Ha tehát pl. egy órát talál, nem cserélheti ki a saját hasonló órájával. A pénz azonban ú. n. helyettesítő dolog, ami azt jelenti, hogy pl. egy tízpengős helyett másik tízpengőt vagy két ötpengőt is lehet adni; ez ugyanaz, mintha a megtaláló az eredetileg talált pénzt szolgáltatta volna be, mert az elvesztőnek nem fűződik érdeke ahhoz, hogy ugyanazokat a bankjegyeket kapja vissza, amelyeket elveszített. Csak az lényeges, hogy a megtaláló ugyanolyan összegű, ugyanannyi értékű pénzt szolgáltatson be, mint amennyit megtalált.

Természetes azonban, hogy a beszolgáltatás alkalmával ezt a körülményt a hatóságnak szintén bejelenteni tartozik, különben megtörténhetik az eset, ami a kérdésben is említve van, hogy t. i. az elvesztő a pénzben nem ismer a magáéra. A kérdésben említett megtalálóknak a szándéka nagy valószínűség szerint erre is irányult s hogy ezt elérje, részint a pénznemek kicserelésével, részint pedig a találás helyének hamis bejelentésével, tehát fondorlattal tévedésbe ejtette a hatóságot és az elvesztőt is. A cselekmény tehát család vétsége. Jogtalan elsajátítás nem állapítható meg.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Egy magánbeszélgetés eredménye.

Irta: RÉTVÁRI JÁNOS alhadnagy (Csurgó).

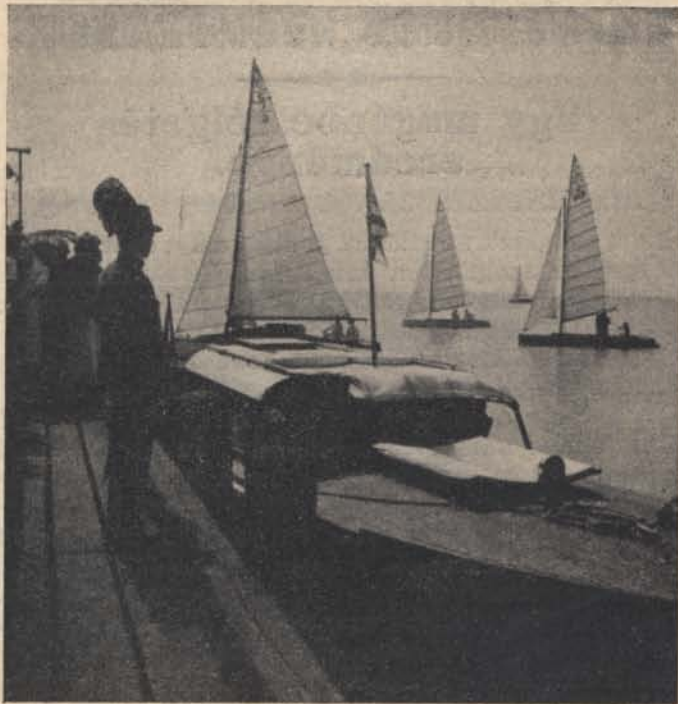
A szolgálati utasítás 82. pontja azt rendeli, hogy a csendőr szolgálaton kívül se tévessze szem elől hivatásbeli kötelességeit. A 350. pont 1. bekezdése pedig kötelességévé teszi a csendőrnek, hogy a megelőző szolgálatot nemcsak a rendes szolgálatban, hanem szolgálaton kívül is teljesítienie kell.

Amikor a sárvári örsön voltam 1927-től 1934. évig, ennek különösen szükségét láttam és nem egyszer tettem meg, hogy az örsparacsnokhelyettesnek és a beosztott tiszthelyettesnek kiadtam a parancsot, hogy mit tegyenek, én pedig papírt és írónt tettem a zsebembe és szolgálaton kívül kimentem a városba adatokat gyűjteni. (Sárváron 12.000 lélek lakik és úgy hívták, hogy város.) És nem egyszer tértem vissza 2—3 órai, ismerősökkel való barátságos beszélgetés után eredménnyel, amit a szolgálat érdekében igen jól felhasználtam. Mert tapasztalati tény, hogy az emberek szája jobban megnyílik és bizalmasabbak, ha nem látnak puskát és kakastollat.

Igy tettem 1930 július 10-én is. A városban találkoztam a római katolikus káplán úrral is. Beszélgetésbe bocsátkoztam vele. A beszéd a rossz gazdasági viszonyokra terelődött. Beszéd közben a káplán úr megjegyezte, hogy még a Szent Antal perselye is megérzi a rossz gazdasági viszonyokat, mert abba is sokkal kevesebbet tesznek. Érdeklődésemre elmondta, hogy néhány évvel előbb, havonta 120—150 pengő is volt a perselyben, most pedig havonta alig van 10—15 pengő. Én a káplán úr előtt a dolgot majdnem lehetetlennek mondtam, mire a káplán úr még inkább iparkodott meggyőzni az igazáról és hozzátette, hogy az adakozást nemcsak a rossz gazdasági viszonyok idézik elő, hanem a Sárvárról Franciaországba, selyemgyári munkára kivándorolt 3000 munkás is, mert ezek is csak tettek a perselybe.

A dolgot gyanusnak találtam. A munkánélküli szegény emberek a Szent Antal perselyébe úgysem tehetnek sokat, tehát a dolog nyitját máshol kell keresni. Amikor elváltam a káplán úrtól, nyomban elmentem az apácázárdába és érdeklődtem a főnöknőtől, aki a persely tartalmát havonta kivette és nyilvántartotta. A zárdafőnöknő elém tette a nyilvántartást. Meglepődve láttam, hogy a káplán úrnak igaza volt, mert a megelőző évek havi 120—150 pengő havi perselypénze havi 15—20 pengőre csökkent. A főnöknő megjegyezte, hogy a perselyben elég sűrű volt az 1, 2, 10 és 20 pengő. Még az is előfordult, hogy 1 drb. 100 pengős volt benne. Ilyen pénznemeket munkásember nem tesz a perselybe. Ezekből ítélve az volt a feltevésem, hogy valaki a persely tartalmát lopkodja. Ezt közöltem a káplán úrral, de azt mondta, hogy ezt nem teszi fel. Megmaradt az előbbi feltevése mellett.

Másnap ismét találkoztam a káplán úrral és arra kértem, hogy a saját megnyugtatóására íríttesse ki a perselyt és tegyen bele egy darab ötpengőt és naponta nézze meg, hogy benne van-e még? Ha a pénz hiányzik, nekem azonnal szóljon. Meg-

Vitorlások.

(vitéz Balázs Piri Gyula alezr. felv.)

jegyzem, hogy az ötpengősöket akkoriban bocsátották ki és még ritkán lehetett látni. Az ötpengősre egy alig észrevehető keresztet karcoltunk és recézett szélén alig láthatóan, nagyon kicsi, helyen zöldfestékkel bekentük. Ezzel az volt a céloom, hogy a pénz hiánya bizonyítja a lopást és ha lesz gyanúsítottam, a megjelölt ötpengős bizonyítékot szolgáltathat.

Nem kellett sokat várni, mert a káplán úr két nap múlva rohant hozzám és közölte velem a nagy eseményt, hogy az ötpengős a perselyből eltűnt. Alig tudtam vele beszélni, annyira felháborította a dolog. Bocsánatot kért, hogy rosszul tájékoztattam, de ilyen elvetemült dologra nem is mert gondolt. De sajnálta az öt pengőjét is, mert attól tartott, hogy nem sikerül megkeríteni.

Hozzáfogtam a nyomozáshoz és jól átgondolt tervet készítettem. Az volt a gyanum, hogy a tettest Sárváron, és azok között kell keresni, akik a templomi helyzettel ismerősök.

A helyszínt megvizsgáltam. A persely deszkából készült. Az elülső részén a pénz bedobására alkalmas lyuk, oldalt pedig ajtaja volt, patent lakattal bezárva. A lakat és a persely sértetlen volt. Az volt a feltevésem, hogy álkulccsal mentek be. A lakatot szakemberrel kinyitattam, megvizsgáltattam, de semmi sérülés vagy karcolás nem volt rajta. Három éjjel egymásután egy-egy csendőrt állítottam be a gyóntatószékbe, de a tolvaj nem jelentkezett. Napközben pedig bejártam az összes vendéglőket, koreszmákat, kávéházakat, szállodákat, nyilvános helyeket stb. és abból a tapasztalati tényből kiindulva, hogy a bűnözők az ilyen könnyen szerzett pénzt ilyen helyeken és ilyen könnyen is költik el.

Eközben megtudtam, hogy az egyik vendéglőben napi vendég egy négy-öt fiatallemberről álló társaságában a templomszolga fia: Pauer György,*

aki tekézik és költekezik. Utánaérdeklődve megtudtam, hogy keresete alig napi 30–50 fillér volt. Azt is megtudtam a káplán úrtól, hogy az apja helyett, különösen hajnalban, harangozni szokott és a kulcsok az apjánál voltak. Megállapítottam, hogy Pauer Györgynek rendszeres keresete nem volt, naponta a vendéglőben szórakozott és költekezett. Egy öltöny 80 pengős ruhát csináltatott és az ötpengős eltűnése után, a második napon, a társai láttak nála egy drb új ötpengőst és azt a vendéglőben fel is váltotta. Az ötpengőst a koreszmárostól őrizetbe vettem. Az volt a szerencsém, hogy még meg volt nála. Nem adta ki, mert, mint új pénz, tetszett neki.

Most már nem volt nehéz a dolgom. Pauert a városházára hívtam és reggeltől estig egy szót sem szóltam hozzá. Mulató társait azonban kérdezgettem, mint tanukat és amikor ezek jöttek-mentek ki-be, mindig Pauer mellett kellett elmenniök. Délután Pauer már önként jelentkezett, hogy miért hívtam meg és kérdezzem már ki. Azt mondtam Pauernak, hogy jobban tudja ő, hogy mit akarok vele, mint én, hát miért kérdezi.

A megszerzett ötpengőst magam mellé az asztalra tettem úgy, hogy Pauernak látnia kelljen és ezután Pauert magamhoz hívtam. Amikor a helyiségbe belépett, az asztalon volt ötpengősön megakadt a szeme. A figyelmeztetés, személyi adatainak feljegyzése és egyéb, a magánélete után való érdeklődés közben, oda-oda vetett egy-egy pillantást az ötpengősre és igen bántotta a szemét. Elérkezettnek láttam az időt és ezeket a pillanatokot kihasználva, megmagyaráztam Pauernak, hogy felesleges minden tagadás, szépen ismerjen be mindent. Pauer vonakodás nélkül beismerte, hogy már egy éve lopkodja a persely tartalmát, úgy, hogy hajnalban, amikor az apja helyett harangozni szokott, bement a templomba is, megrántotta a perselylakatot, mire az önműködő lakat kengyele a helyéről kiugrott, belenyúlt a perselybe és onnan hetenkint 2–3-szor az ötvenfilléres és azon felüli névértékű pénznemeket kivette. Azután a lakatot visszatette és összenyomta. Azt is beismerte, hogy az ötpengőst és egy alkalommal egy drb. százpengőst is ő lopta el. Saját beismerése szerint ellopott körülbelül 500, a megállapításom szerint körülbelül 1000 pengőt. Pontosan megállapítani nem tudtam.

Amikor Pauer a helyszínen bemutatta, hogy a lakatot hogy vette le és hogy csukta be, akkor jutott eszembe, hogy ha egy kicsit körültekintőbb vagyok, én is meghúzhattam — ránthattam — volna a lakatot és így meggyőződhettem volna arról, hogy a tettes hogy nyúlt be a perselybe. A hibákból is tanuljunk.

A csendőrnek mindent, akár szolgálatban, akár szolgálaton kívül lát, hall, tapasztal, a szolgálat szempontjából mérlegelni kell. A káplánnak eszé ágában sem volt büncselekményre gondolni akkor, amikor a kriminalisztikai gondolkodásra beállított csendőrész azonnal gyanút fogott. Ha gyanu merül fel bármilyen irányban, a csendőr kötelessége utánanézni, hogy a gyanunak van-e alapja, vagy nincs. Figyelemreméltó az az ügyes csapda is, amelyet ennél az esetről a tolvajnak állítottak.

* A neveket megváltoztattuk. Szerk.

Határszéli

kis őrsre érkezem. Laktanyavizsga. Az ágyak végénél csendőrök: mindegyik a maga portájának kapujánál. Hagyományos rend, meleget árasztó tisztaság, virág az asztalon és képek a falon: akik itt laknak, a család gondolatával teszik széppé a laktanyát. Jólesik látni s amikor a szemem a falon jár, örömöm ünnepivé lesz. Fényképfelvételt látok a kálmánházi hősi emlékműről: templomkertben álló fehér, karcsú emlékoszlop, rajta a daliás kálmánházi hősök aranyosorai. Szembenéznek az utódokkal, árvákkal, az ünneplő közönséggel. A templom falán széles fehér foltokban a nap. Láttam már máshol is, ha nem nézem a mellette levő aranykeretes írást, amely szerint: ... a kálmánházi községi előljáróság „példaadó, nemes és hazafias cselekedetükért elismerését, köszönetét és dicséretét fejezi ki“ azoknak, akik ezt a hősi emlékművet odaágyasztatták a templomkert fái közé, Trencsényi József őrmesternek és családjának.

A csendőr mutatkozik meg ebben a két képben: a csendőr, aki mindegy, hogy hol szolgál, mert, ahol van, ott szerves életsejtje a községnek, lelke és őre nemcsak a rendre való törekvésnek, hanem mindennek, ami szép és magyar, áldozatos és férfimunka. Egyforma itt a szabocsi végen ép úgy, mint a zalai dombok között kukucsáló falvakban, amint volt emberöltő óta a székelly erdők vén fái között ép úgy, mint a felvidék patakjai mellett. Egyszerű a magyarázat: visszavágyik oda és ehhez segíti embertársait, amikor „példaadó, nemes“ cselekedet magzik ki lelkében ...

Czeglédy Jenő őrnagy.

44 éve a világot uraló eredeti angol The Champion kerékpárokat havi P. 20.— és saját készítésű kivitűnő Royal Star kerékpárokat 180.—P-érthavi 14.—P.

részletre, **kerékpáralkatrészeket NAGYBANI GYÁRI ÁRBAN.**

LÁNG JAKAB ÉS FIA

kerékpárnagykereskedés, Budapest,

VIII., József-körút 41. Képes árjegyzék ingyen. Alapítva 1869.

Antalfy Sándor százados.

Fiatal életet áldozunk most sorainkból. Fiatal, derűs életet, telve jókedvvel, jószándékkal, aki nem ismerte a csüggedést még akkor sem, amikor már súlyos betegség gyötörte, gyengítette. Élt megadással, türelemmel annak az életűtnak, amit sorsa kirendelt számára. Kiváló képességei segítették abban, hogy szolgálati kötelességeinek mindig eleget tegyen, emberi kötelességeiben pedig biztos kalauza

volt a meleg szíve. Fájdalmas érzés arra gondolni, hogy mosolygó szeme örökre lezárult, fájdalmas mindenképpen egy fiatal élet eltűnését látni s kétszeresen fájdalmas, ha a távozó szeretetreméltó bajtársunk, embertársunk volt. **Antalfy Sándor** százados pedig az volt.

Budapestben hűnyt el május 24-én s a farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra május 26-án, bajtársai mély részvéte kíséretében.

Csendőrtisztek külföldi tanulmányútja. A belügyminiszter úr **Olchváry-Milvius Attila** alezredes, **Hódosy Pál** őrnagyot és **Mohácsy Lajos** századost június 1-től kezdődő háromhónapos lengyelországi tanulmányútra vezényelte. A tanulmányút célja a lengyel közbiztonsági szervezeti és szolgálati viszonyok tanulmányozása.

Mohácsy Lajos százados távolléte alatt a Csendőrségi Lapokat **Beöthy Kálmán** őrnagy szerkeszti.

Vitézavatás. Május 22-én Székesfehérváron a Szent István székesegyház romkertjében **Kormányzó Úr Ófömlétsége** közel kétezer új vitézt és várományost avatott vitézzé. Az

A vidéki csendőrség előnyösen ismert szállítója

SÁNDOR REZSŐ

órasmester, ékszerész, **NYIREGyhÁZA**
Elsőrendű márkás órák 5 évi jótállással, ékszerek
a csendőrség tagjainak részletre is. Választékot
portómentesen küldök. Szakszerű javítás.
Képes árjegyzék ingyen.

avatási ünnepség *Haász István* róm. kat. tábori püspök és *Soltész Elemér* protestáns tábori püspök imájával vette kezdetét, majd *Kormányzó Úr Oföméltósága* intézett szózatot az avatandókhoz. Utána vitéz *Szinai Szinay Béla* ny. altábornagy, vitézi törzskapitány ismertette a vitézzé avatandók statisztikáját. Vitéz *Lípcsey Márton* ny. tábornok, vitézi törzskapitány „Vitézi üdvözlőte” után vitéz *Igmándy-Hegyessy Géza* ny. testőrtábornok, ügyvezető vitézi törzskapitány olvasta fel az eskümintát s az avatandók letették a vitézi esküt. Ezután az avatandó vitézek tízes csoportokban járultak *Kormányzó Úr Oföméltósága* elé, aki minden avatandónak a jobb vállát karddal érintve avatta fel az új vitézeket. A szép ünnepséget díszmenet zárta be, melyen a honvédség kivonult csapatai, a felavatott vitézek, a frontharcosok díszszázada, a leventék díszszázada és a cserkészek díszszakasza vettek részt.

Fegyverhasználat. *Gyenis István, Szász József* és *Leszko István* fegyverek május 2-án a hartai Országos Bűntelintézetben az őrzésükre kirendelt fegyőrt lefegyverezték és annak fegyverével megszöktek. A pusztaszabolcsi őrs egyik járőre május 7-én 11 óra 30 perckor a szökött fegyvereket az úgynevezett Csongrádi tégláégető kemence mellett egy szalmakazalban megpillantotta és megadásra szólította fel őket. A fegyverek a felszólításnak nem engedelmességek és a járőrre egy ízben rálőttek. A járőr a további ellenszégülés megtagadása végett a fegyvereszközöket ellen eredménytelenül lőfegyvert használt, mire *Gyenis István* megadta magát, *Szász József* a fegyőr fegyverével agyonlőtte magát, *Leszko István* pedig később sikerült elfogni. A járőr tagjai nem sérültek meg.

Beutalások Balatonfüredre. A belügyminiszter úr a folyó évi II. gyógyidőszakra a balatonfüredi csendőrségi gyógyháza a következőket utalta be: *A tényleges csendőrtiszti állományból:* Czeglédy Jenő őrnagy, Polonyi Andor g. százados és felesége, dr. Domszlay Gyuláné, alezredes felesége és Soós Sarolta, alezredes nagynője. *Az ellátást élvező csendőrtisztek, tisztai özvegyek és árvaik közül:* Mátéka János ny. g. alezredes és felesége, dr. Valló József ny. áll. alezredes és felesége, Hamza Gyula ny. őrnagy, öz. Krausz Antalné, ezredes özvegye, öz. Reschner Györgyné, ezredes özvegye és Csilla leánya, öz. Lovag Zgorszky Lászlóné, alezredes özvegye, öz. Hólek Lászlóné, öz. Rimély Sándorné, öz. Lemhényi Sigmund Lászlóné és öz. Szentmihályi Lajosné, őrnagyok özvegyei. *A m. kir. honvédség tényleges tisztai állományából:* Dr. Totth Róbert alezredes hadbíró és felesége. *A m. kir. honvédség ellátást élvező tisztjei, tisztai özvegyei és árvaik közül:* Kovács József ny. tábornok és felesége, öz. Ullrich Rudolfné ny. honv. tábornok özvegye, Váry-Weixlgärtner Tivadar ny. ezredes és felesége, Menninges Oszkár e. ü. gt. alezredes, Fabritius Henrik ny. gyógyszer. igazgató, Sonnecker Károly és Kneffel Ede Károly ny. századosok, vitéz Kötsei öz. Stráner Jenóné, tábornok özvegye, öz. Hets Béláné, tábornok-hadbíró özvegye, Papp Vilma és Papp Róza, ny. I. oszt. főtörzsorvos nővérei. *A tényleges csendőrtiszti állományból:* Bósy Albert és Farkas Mihály tiszthelyettesek, Szigeti György sv. tiszthelyettes, Ihász Ferenc törzsrőrmester, v., László József törzsrőrmester, Németh Jánosné tiszthelyettes és Kovács Jánosné törzsrőrmester felesége. — *Az ellátást élvező csendőrtiszti állományú egyének, özvegyek és árvaik közül:* Turi József ny. alhadnagy, Horváth József V., Kiss István ny. tiszthelyettesek, Szabó Mihály ny. tiszthelyettes és felesége, Kuti Miklós ny. tiszthelyettes és felesége, Dömötör Gyula és Törzsök Pál ny. sv. tiszthelyettesek, Schieder Jánosné, Weser Adolfné, Szöllösi Józsefné és Bakos Jánosné, ny. tiszthelyettesek feleségei, öz. Váci-Nagy Jánosné, tiszthelyettes özvegye, öz. Csákány Józsefné, törzsrőrmester özvegye, Pápai Péterné, ny. őrmester

felesége. — *A m. kir. honvédség ellátást élvező legénységi hozzátartozói közül:* öz. Czammer Antalné, irnokfőmester özvegye. *Végül:* Nagy Károly műszaki altiszt.

Beutalások a Csevice forrasi idülöbe. Belügyminiszter Úr a folyó évi II. gyógyidőszakra a Csevice forrásnál levő Osztafin penzióba beutalta *Nagy József* törzsrőrmester feleségét és *Etelka* nevű leányát.

Beutalások Galyatetőre. Belügyminiszter Úr a folyó évi II. gyógyidőszakra a galyatetői Turistaszállóba beutalta dr. *Vad Imre* főhadnagyot, *nemes Miklós József* főhadnagyot és feleségét.

Beutalások Hévízre. A belügyminiszter úr a folyó évi II. gyógyidőszakra a hévízi csendőrségi gyógyháza a következőket utalta be: *A tényleges csendőrtiszti állományból:* Zsigmond János alezredes, Orendy Norbert százados. *Az ellátást élvező csendőrtisztek, tisztai özvegyek és árvaik közül:* Vasady Béla ny. ezredes és felesége, Rutkay Arnold ny. ezredes és felesége, Vargha László ny. alezredes, Somogyi Mihály ny. alezredes és felesége, Verbói Szilva Dénes ny. őrnagy, Molnár Henrik ny. g. őrnagy, Kovalovszky Oszkán ny. g. százados és felesége, öz. Rozsnyay Béláné, ezredes özvegye és Katalin leánya, öz. Kuhn Ottóné, g. alezredes özvegye. *A m. kir. honvédség tisztai állományából:* öz. Windhardt Mihályné százados özvegye, öz. Fischer Antalné, százados özvegye és öz. Böhm-Karsovich Györgyné, számvivő fő-tisztviselő özvegye. *A tényleges csendőrtiszti állományból:* Németh István XV. alhadnagy, vitéz Sallai József és vitéz Gaál Pál tiszthelyettes, Lóránt Balázs sv. tiszthelyettes, Máté Antal sv. tiszthelyettes és felesége, Palotás János törzsrőrmester v. és felesége, Szakács Sándor törzsrőrmester, Kis Józsefné és Pálfalvi Máténé, tiszthelyettesek feleségei. *Ellátást élvező csendőrtiszti állományú egyének, özvegyek és árvaik közül:* Bácskai József ny. alhadnagy, Horváth Ferenc II. ny. tiszthelyettes, Varga Ferenc ny. tiszthelyettes és felesége, Terobesi István ny. tiszthelyettes és felesége, Molnár János I. ny. tiszthelyettes és felesége, Mészáros Vendel ny. tiszthelyettes és felesége, Raffai Ferenc II. ny. törzsrőrmester, Bogdán Kálmán ny. csendőr és felesége, Horváth Istvánné, Szabó Gáborné és Farkas Józsefné, ny. tiszthelyettesek feleségei, öz. Bilibok Péterné, öz. Katona Lászlóné és öz. Tóth Györgyné, tiszthelyettesek özvegyei, öz. Kugler Józsefné, sv. tiszthelyettes özvegye.

A m. kir. honvédség tisztai állományából: öz. Schanll Gézané ny. honv. ezredes özvegye. *A tényleges csendőrtiszti állományból:* Várkonyi Lipót alhadnagy, Pusztai Lajos tiszthelyettes. *Az ellátást élvező csendőrtiszti állományú egyének, ezek özvegyei és árvaik közül:* Bányai János ny. áll. tiszthelyettes, öz. Kiss Józsefné ny. tiszthelyettes özvegye, öz. Odor Imréné tiszthelyettes özvegye, Biró Pál ny. törzsrőrmester, Szabó Gábor ny. tiszthelyettes és felesége, öz. Gonda Ferencné sv. tiszthelyettes özvegye.

A „Verband der Ungarnfreunde” diáknyaralattási mozgalma. A Verband der Ungarnfreunde, Wien, az 1938. év nyarán megismétli közismert és eddig minden esztendőben kitűnően sikerült diáknyaralattási mozgalmát, amely abból áll, hogy a nyári vakációra mindkét nembeli német diákokat utal be a vendéglátó magyar családokhoz abból a célból, hogy magyar pajtásait a német nyelvre megtanítsák és a két nemzet ifjúságának összeharatókozását ezen a módon is ápolják. A Verband der Ungarnfreunde e téren elért, közmegegyezést és elismerést aratott tevékenysége nemcsak német érdekeket szolgál, hanem elsősorban tekintettel van a magyarság és a magyar vendéglátó közönség követelményeire és a legnagyobb súlyt helyezi ezek helyes kielégítésére. A mozgalom iránt érdeklődők forduljanak közvetlenül a *Verband der Ungarnfreunde*-hez, Wien I., Schellinggasse 6,

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

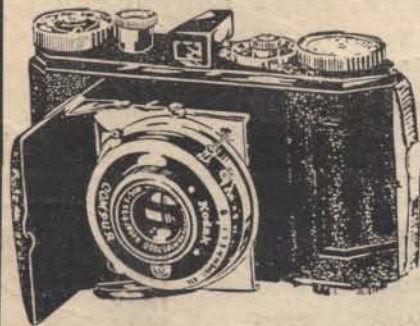
ahol minden felvilágosítást megadnak és a szükséges nyomtatványokat megküldik.

A csendőrségi jutalmazási alap javára felajánlott jutalékok. A budapesti I. kerület állományából: Kiss István őrmester 1.14 P, Kiss Imre őrmester 1.19 P, Kövágó János és Tóth János csendőrök egyenként 3.59 P, Kiss András II. törzsrőrmester és Buza Géza csendőr fejenként 2.48 P, Szilágyi Imre tiszthelyettes és Horváth Zsigmond csendőr együtt 51.58 P, Nagy Géza törzsrőrmester 4.87 P, Kiss András II. törzsrőrmester és Buza Géza csendőr együtt 4.96 P, Pálfalvi György csendőr 14.68 P, Járdányházy Gábor törzsrőrmester 14.90 P, Antal Károly tiszthelyettes 4.80 P, Liget János őrmester és Jánosi István csendőr együttesen 5.00 P, Járdányházy Gábor törzsrőrmester 5.00 P, Gelencsér György törzsrőrmester és Székely Lajos csendőr együtt 5.00 P, Csapó Sándor tiszthelyettes 6.44 P, Váradi József tiszthelyettes, Siroki József törzsrőrmester és Halmos József csendőr együttesen 80.— P, az alsódabasi őrsön szolgálatot teljesítők 7.45 P, a székesfehérvári II. kerület állományából: Ecsi Imre tiszthelyettes, Bérczes Géza, Ósz György csendőr és Kuli István próbacsendőr egyenként 1.25 P, Szabó István törzsrőrmester és Dávoti József törzsrőrmester fejenként 2.28 P, Hunyadi János tiszthelyettes 1.25 P, Ludván György törzsrőrmester és Kemény István csendőr egyenként 1.24 P, Soós József őrmester 0.33 P, Szili János őrmester, Marton Balázs, Maros Ferenc és Linpakter János csendőrök egyenként 1.87 P, Harmati István törzsrőrmester és Döbrüsi József próbacsendőr egyenként 1.86 P, Somogyi István törzsrőrmester és Burján Károly csendőr fejenként 1.10 P, Pethő István törzsrőrmester 9.33 P, Szigetvári Lajos csendőr 9.54 P, Csizmazia Gábor tiszthelyettes és Remete Károly csendőr egyenként 13.80 P, Erős József tiszthelyettes, Izsáki József törzsrőrmester és Nagy Béla próbacsendőr egyenként 2.03 P, Horváth Imre törzsrőrmester, Lengyel Antal őrmester, Kárpáti István tiszthelyettes és Zámbo István próbacsendőr egyenként 2.50 P, a szombathelyi III. kerület állományából: Valkó István törzsrőrmester és Nagy József I. csendőr egyenként 10.00 P, Lantos Kálmán törzsrőrmester és Péteri Imre őrmester fejenként 5.02 P, Palotás Ferenc törzsrőrmester, Borbély Antal, Szepes József csendőr és Pintér György próbacsendőr fejenként 1.25 P, Csöndör József, Tóth Károly törzsrőrmester, Kalmár Kálmán őrmester és Varga József II. csendőr egyenként 0.58 P, Papp István tiszthelyettes és Cser Károly csendőr egyenként 12.40 P, Bántó János tiszthelyettes és Radnai István törzsrőrmester fejenként 7.45 P, Török Ferenc törzsrőrmester és Csóka István csendőr egyenként 24.88 P, Elekes János törzsrőrmester, Molnár István csendőr és Almás István próbacsendőr egyenként 3.31 P, Csabai Imre tiszthelyettes 2.79 P, Táncoz Péter csendőr 4.82 P, Németh József IX. törzsrőrmester és Mohácsi Ferenc csendőr egyenként 3.60 P, Palotai János törzsrőrmester 1.25 P, Várföldi József csendőr 1.24 P, Máté János törzsrőrmester 3.98 P, Tuboly István csendőr 3.97 P, Lőrincz Ferenc tiszthelyettes, Bagoly Zsigmond, Markó István törzsrőrmester és Simon János őrmester egyenként 3.73 P; a pécsi IV. kerület állományából: Pindes József tiszthelyettes és Szemenkó Ferenc törzsrőrmester fejenként 4.87 P, Tóth Ádám csendőr 4.96 P, Csaba István és Iudn Pál törzsrőrmester fejenként 9.74 P, Havas Pál törzsrőrmester és Békefi

Mihály csendőr egyenként 1.98 P, Szemenkó Ferenc törzsrőrmester és Tóth Ernő csendőr egyenként 0.98 P, Kertész József II. törzsrőrmester 1.67 P, Csorba Gyula próbacsendőr 1.66 P, Zámbo János tiszthelyettes és Martonvári István csendőr egyenként 2.66 P, Takács Károly őrmester és Dénes János csendőr egyenként 7.36 P, Hidvégi Antal tiszthelyettes és Abrahám Mihály csendőr egyenként 9.22 P, Török László tiszthelyettes és Gyuka András őrmester fejenként 3.58 P; a szegedi V. kerület állományából: Balaton Pál és Harmath József törzsrőrmester együtt 8.65 P, Forgó János törzsrőrmester és Rédai Ferenc őrmester együtt 1.08 P, Lengyel Imre őrmester és Mag Mihály csendőr együtt 5.00 P, Szombathy Lajos és Bálint Lajos csendőr együtt 0.54 P, Kerekes János törzsrőrmester 9.08 P, Szombathy Lajos és Bálint Lajos csendőr egyenként 7.92 P, Kerekes János törzsrőrmester, Fias József, Szombathy Lajos és Bálint Lajos csendőr együtt 9.24 P, Bacsá Antal törzsrőrmester és Rakonczai László csendőr egyenként 2.48 P, Lengyel Ferenc és László Lajos csendőr egyenként 12.43 P, Takács István őrmester és Cser Géza csendőr egyenként 2.98 P, Hargitai Gyula tiszthelyettes 3.50 P, Szinyai László őrmester és Szigetvári Lajos próbacsendőr együtt 4.96 P, Bartalus László törzsrőrmester és Szántó János próbacsendőr együtt 5.— P, Juhász Péter törzsrőrmester és Szántó János próbacsendőr együtt 3.70 P, Juhász Péter törzsrőrmester és Szántó János próbacsendőr együtt 1.74 P, Juhász Péter törzsrőrmester és Szántó János próbacsendőr együtt 3.70 P, Vasvári István őrmester és Komlósi László csendőr együtt 7.96 P, Bárdos Mihály törzsrőrmester és Ókrös Mihály őrmester együtt 2.46 P, Böszörményi Imre tiszthelyettes és Kovács Lajos őrmester fejenként 2.76 P, Bereczki Kálmán tiszthelyettes, Horváth János, Várnagy Imre őrmester és Kalló Antal csendőr fejenként 0.45, Bárdos Mihály törzsrőrmester 4.90, Fülöp István tiszthelyettes, Antal József, Bagi Balázs őrmester és Sallai Ferenc csendőr egyenként 0.47, Diósszegi József tiszthelyettes és Tóth Miklós csendőr egyenként 1.05 P; a debreceni VI. kerület állományából: Borbély Viktor tiszthelyettes 0.14, Fenyő János tiszthelyettes 4.90, Tamás Géza tiszthelyettes 1.00, Tamás Géza tiszthelyettes 3.42, Zsadányi László tiszthelyettes 3.00, Juhász Sándor tiszthelyettes 0.19, Magyar József tiszthelyettes 6.72, Pércsy Zsigmond törzsrőrmester 6.72, Kun András és Szendi György törzsrőrmester v. egyenként 1.25, Gábor László törzsrőrmester 0.38, Veres János törzsrőrmester 0.50, Kertész Ferenc törzsrőrmester 1.90, Erdélyi Lőrinc törzsrőrmester 0.45, Balázs György törzsrőrmester 0.56, Bérczes Mihály törzsrőrmester 0.35, Karácsony Tódor törzsrőrmester 0.04, Tasnádi Ferenc törzsrőrmester 2.10, Eszenyi János törzsrőrmester 1.52, Kovács János

Modern,
tökéletes
felszerelés

szűkegész tartozéka a kicsi nagyteljesítményű, gyorsan működő fényképezőgép. Ez a

KODAK

Retina

mely most részletre vásárolható. Részletárjegyzéket és ismertetőt díjmentesen küld:

KODAK LIMITED

BUDAPESTI FIÓKJA

BUDAPEST, V., BATHORY-U. 6.

MERCEDES IROGEP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

IROGEP BEHOZATALI RT.
Budapest, V., Nádor-u. 24.

BÚTORT LEGJOBBAN az évtizedek óta közismert

DOG-MIL

bútorruházban VI., VILMOS CSÁSZÁR-
ÚT 43. vásárolhat (Báthory-utcával szemközt).
Hálószobák, ebédlők és kombinált bútorok nagy
választékban. — Olcsó árak! — Kívánatra fizetési kedvezmény

törzsrőmester 0.21, *Bodó Gáspár* törzsrőmester 0.27, *Varga Elemér* törzsrőmester 12.40, *Csató József* törzsrőmester 2.95, *Kathi Sándor* törzsrőmester 2.95, *Komlósi Gyula* törzsrőmester 0.40, *Varga Bertalan* törzsrőmester 0.42, *Gábor László* törzsrőmester 0.27, *Mándi Zsigmond* törzsrőmester 0.20, *Varga Lajos* törzsrőmester 2.05, *Solymosi Tamás* törzsrőmester 0.15, *Sáhi Gyula* őrmester 0.50, *Major Gáspár* őrmester 0.38, *Csüri Sándor* csendőr 3.82, *Pete László* csendőr 12.40, *Kulcsár Áron* csendőr 1.53, *Ráti János* csendőr 0.35, *Pocsai József* csendőr 0.26, *Pincés Ferenc* csendőr 0.56, *Karmazsin Gyula* csendőr 0.26, *Fülöp Dezső* csendőr 0.04, *Tóth János III.* csendőr 1.00, *Tóth János III.* 3.42; a miskolci VII. kerület állományából: *Breznai János* törzsrőmester és *Fürjes Lajos* csendőr fejenként 9.22, *Bagoly János* törzsrőmester 2.25, *Fekete Mihály* és *Horti József* törzsrőmesterek fejenként 1.50, *Mátyus Antal* törzsrőmester és *Labanc József* őrmester fejenként 1.48, *Koncz Lajos* törzsrőmester, *Veres Ferenc* és *Ballók Lajos* csendőrök fejenként 0.28, *Mészáros László* őrmester 5.00, *Sebők János* őrmester 15.00, *Hangodi Lajos* törzsrőmester és *Sebők János* őrmester fejenként 1.03, *Ésik Benjámín* tiszthelyettes 6.50, *Galambos József* őrmester és *Berecz József* csendőr fejenként 0.24, *Bagi László* őrmester és *Czibakk László* csendőr fejenként 0.65 P. tettenérői és feljelentői jutalékban részesültek. A jutalmazott csendőrök a jutalékokat felajánlották a csendőrségi jutalmazási alap javára. A felajánlott összegeket a belügyminiszter elfogadta.

Gépjárművezetői vizsga letétele. *Szentjobbi István* törzsrőmester a m. kir. 6. honvéd gépkocsi osztályparancsnokságnál a gépjárművezetői (kiegészítő) vizsgát sikerrel letette és személyi és tehergépkocsi vezetésére jogosító és gépjárművezetői igazolványt nyert.

Textiltanfolyam elvégzése. *Keszthelyi István*, *Fodó István* és *Pajor János* szv. tiszthelyettesek a Magyar Kereskedelmi Csarnok Nagykereskedők Országos Szövetsége által megtartott textiltéchnikai és textilkémiai szemináriumi tanfolyamot elvégezték.

A mai magyar község. A Korszerű Közszolgálat Útja című sorozat 5. kötete. „A mai magyar község” címmel megjelent a Korszerű Közszolgálat Útja gyűjtő című hivatalos kiadványsorozat 5. kötete. Az új kiadvány az 1937. évi II. Közigazgatási Továbbképző Tanfolyam előadásainak anyagát tartalmazza s ismét páratlanul gazdag tárháza a magyar közigazgatásban vezető szerepet betöltő elméleti és gyakorlati szakemberek szellemi termékeinek.

Míg az 1936-ban megrendezett I. Közigazgatási Továbbképző Tanfolyam feladata általában a magyar közigazgatás nagy vonalakban való, átfogó bemutatása volt, addig a II. Közigazgatási Továbbképző Tanfolyam előadásainak középpontjában a községi közigazgatás problémáinak részletes tárgyalása állott.

A most megjelent hatalmas kötet 12 csoportba osztott 61 előadásban, 820 oldalon bemutatja az egész mai magyar községi igazgatást. Az első csoport a közigazgatási szervezés és

közigazgatási politika községi vonatkozásait tárgyalja. A második rész a község viszonyát a vármegyéhez és a járáshoz mutatja be. A harmadik rész a község szociális problémáival foglalkozik. Ehhez kapcsolódik a negyedik rész, mely a falu közegészségügyi vonatkozásait veszi tárgyalás alá. Az ötödik csoport a kisebbségi ügyekkel, a hatodik a falu kulturális feladataival foglalkozik. A hetedik csoport a községi rendszert, a nyolcadik a községi háztartást mutatja be. A kilencedik rész a község magánjogi és büntetőjogi vonatkozásaival, továbbá a községi jogszabályalkotással foglalkozik. A tizedik fejezet a földművelés, ipar- és kereskedelemügyre vonatkozó községi problémákat teszi vizsgálat tárgyává. A tizenegyedik fejezet tárgya a honvédelmi igazgatás, a tizenkettődik pedig a statisztikai szolgálat. A könyv függeléké a községi igazgatás fontosabb jogszabályait, statisztikai adatait és hazai irodalmát tartalmazza.

A kiadvány előszavát *Darányi Kálmán*, m. kir. t. t., ny. miniszterelnök, zárószavát *Tomcsányi Kálmán* belügyi államtitkár írta. Rajtuk kívül a kiadvány *Bornemisza Géza* m. kir. t. t., iparügyi miniszter, kilenc államtitkár, öt miniszteri osztályfőnök, tíz miniszteri tanácsos, egy pénzügyigazgató, öt miniszteri osztálytanácsos, két miniszteri titkár, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye főispánja, egy alispán, egy főszolgabíró, egy helyettes polgármester, egy kúriai tanácselnök, egy kúriai bíró, egy közigazgatási bíró, egy ítélőtáblai bíró, nyolc egyetemi nyilvános rendes tanár, három vezérkari ezredes, két vezérkari alezredes, két vezérkari százados, két csendőr-tiszt, a Központi Statisztikai Hivatal jelenlegi és nyugalmazott elnöke, a Postatakarékpénztár vezérigazgatója, a OTI ny. vezérigazgatója, egy MÁV. helyettes igazgató, egy tisztiorvos, egy középiskolai igazgató, egy testnevelési főiskolai tanár és egy számvevőszéki főtanácsos előadását tartalmazza.

A könyv tartalmának futólagos áttekintése is mindenkit meggyőzhet arról, hogy az új kiadvány közigazgatási jogi irodalmunkat sok becses tanulmánnyal gazdagította. A tanfolyam nemcsak az elméleti, de a gyakorlati életnek sok olyan kiválóságát szolgáltatta meg, akiknek gazdag tudása megfelelő alkalom híján hivatali munkatársainak körén túl egyáltalán nem jutott volna. Az értekezésekben tárgyaltnak jó részét kitűnő gyakorlati példákkal ellátva, a célnak megfelelő fogalmazásban és elgondolásban egyáltalán meg sem lehet másutt találni. A könyvet a közigazgatási továbbképző tanfolyamok vezetője, *Mártonffy Károly* miniszteri tanácsos, egyetemi magántanár szerkesztette.

Külön is felhívjuk a figyelmet a községi jegyző munkaterhe című tanulmányra, amely — tudomásunk szerint — az első hiteles, érdemleges, helyszíni adatfelvételeken nyugvó megállapítása a községi jegyző megterhelésének.

Vitéz Takács Mihály tragédiája. Tizenkét gyermeket hagyott árván s azok édesanyját özvegyen *vitéz Takács Mihály* ambrózfalvi rokkant magyar, aki szemévilágát hagyta a háborúban katonaidőzotatul. Sokan emlékeznek még az újságok híradására, hogy *vitéz Takács Mihály* elindult egy este a szomszéd falu felé s másnap délben találták meg a holttestét a malomárokban. Valahogy letért az útról s miközben botjával tapogatva kereste az irányt, belezuhant a vizesárokba.

BÚTOR- ÉS TEXTILKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST, VI. KER., LISZT FERENC-TÉR 5. SZ.

EGY HELYEN — EGY SZÁMLÁN

teljes lakberendezések, egyes bútorok, kárpitozott bútorok, szőnyegek, kelengyék, 6-tól 24 hónapig terjedő részletfizetés.

ÁRJEGYZÉKET DÍJTALANUL KÜLDÜNK

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szíjazatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

Fényképezőgép

6 havi részletre

HATSCHEK EMIL
Budapest, VI., Andrássy-út 13.

Árjegyzékemet díjmentesen küldöm.

Ennek a tragikus sorsú hős magyarnak írta meg az élet-történetét *Vitéz Kustós Sándor*. Megírta háborús katonatetteit és a háborút követő, talán még hősibb életszakát, amikor vakon kellett nagy családjának kenyeret adnia. Példáadó lehet mindenki számára ez az élet. A hitnek, kitartásnak, lelkibátorságnak ragyogó példája.

Melegen ajánljuk minden bajtársunknak: vegye meg ezt a kis könyvet. Meghatottan, felemelő érzésekkel teszi le az olvasás után. *Es vegye meg minél több bajtársunk azért is, mert a könyv jövedelme az árvákat illeti, a szerző önzetlenül, segítőkészséggel írta meg.* Az Országos Vitézi Szék maga is a nagy család segítségére sietett, de kell azonfelül is a támogatás, apró árvák várják a segítséget. Számítalan jelét láttuk már annak, hogy a csendőrnek van szíve s bizunk benne, hogy most is megszólal a csendőrszív. *A megrendeléseket a szerkesztőségünkhöz kell beküldeni, mi majd továbbítjuk a kiadóhoz.*

M. kir. Hadimúzeum május 1. óta újból látogatható: Vasár- és ünnepnapokon 9–13 óráig, hétköznapokon 9–13 óráig, hétfőn, illetve ha ez ünnep, kedden zárva. Csoportosan, ingyen, előzetes igazgatói engedéllyel: a honvédség és egyéb fegyveres testületek tagjai, valamint vitézek, frontharcosok, hadirokkantak és leventék által szombaton. *Belépődíjak:* Egyenkénti megtekintés rendes belépőjeggyel 40 fillér, a honvédség és egyéb fegyveres testületek, valamint a Vitézi Rend, az Országos Frontharcos Szövetség és Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Nemzeti Szövetségének legénységi állományú tagjai, leventék, tanulók és gyermekek részére kedvezményes jeggyel 20 fillér, hétfőn (takarítási napon) csak igazgatói engedéllyel 2 pengő. Csoportos megtekintés tanfolyamok, testületek stb. részére személyenként 20 fillér, iskolák részére tanulónként 10 fillér. *Az intézet kiadványainak ára:* Tájékoztató a Magyar Királyi Hadimúzeum épületéről és környékéről 20 fillér, képeslevelezőlap 6 és 10 fillér.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt, javít Várfai (Vlahina) Mihály ny. szakaltest, Budapest, XIV., Újvidékköz 5., fsz. 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani.) *Dél József ny.* thts. Rákosszentmihály, Matild-utca 11. sz. *Fekete Imre ny.* törzsőrmester, Új-Hatvan, Toldi-utca 2., *Békefi János ny.* törzsőrmester, Székesfehérvár, Szedér-u. 27. Árak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P. szolgálati tollforgó nagyság szerint 5–6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — *Papp Ferenc ny.* törzsőrmester (Hajdúböszörmény, Szilágyi Erzsébet-körút 35.) kappanfarokból különleges gondallal készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük. (Akiknek a fentiekben ajánlkozó tollforgókészítők ellen kifogásuk merül fel, közöljék azt velünk.)

Újrendszerű bútorhitel!

Lakását berendezheti bútorral, szőnyeggel minden csendőr

ELŐLEG NÉLKÜL
harminc egyenlő havi részletre,

vagyis minden P 100.— után 3.33 pengő havi részletre. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük.

KARDOS TESTVÉREK

Budapest, VII., Wesselényi-u. 18. Kazinczy-u. mellett.

VÉRTES ÉS TÁRSA BARTA

CSENDŐRSÉGI SZAKÜZLET

BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 93. SZ.

TELEFON: 1-436-51.

Kedvező fizetési feltételek! Minőségben elsőrangú. Mintacsomagot bérmentve vételkötelezettség nélkül küldünk.

Mai számunkhoz csatoltuk a Hatschek Emil cég foto és optikai cikkek szaküzlete (VI., Andrassy-út 13.) árjegyzék-mellékletét.

SZEMÉLYI HIREK.

Uj szakaszparancsnok. A budapesti I. kerületben: *Duka Dénes* alhadnagy.

Uj őrsparancsnokok. A budapesti I. kerületben: *Sándor Dezső* és *Rábai Gábor* tiszthelyettesek; a szombathelyi III. kerületben *Tóth Lajos* III. és *Mikos Imre* törzsőrmester v.; a pécsi IV. kerületben: *Nagy Pál* IV. tiszthelyettes; a debreceni VI. kerületben: *Csoma Károly*, *Mányi István*, *Mádai Bertalan*, *Juhász Zsigmond*, *Balogh József* I. és *Orbán Lajos* tiszthelyettesek.

Elöléptek. A budapesti I. kerületben: *törzsőrmesterré: Hevesi Gábor, Torma Sándor* őrmesterek; őrmesterré: *Vatai György, Halmai Lajos, Kisbalázs Béla, Horváth László, Kiss Sándor, Dombóvári József, Ignác Ferenc, Dézsi Béla, Szilágyi György, Debreceni Sándor, Hódos János, Pozsgai János, Galambos Mihály, Kiss György I., Németh Sándor, Kézér Márton, Erdei József I., Tenke Imre, Sebestyén Pál, Moyzes Lajos, Oláh István és Horváth Béla* csendőrök; a székesfehérvári II. kerületben: *törzsőrmesterré: Fehér Nándor I., Bakonyi Károly, Nagy László és Rácz Ferenc* őrmesterek; őrmesterré: *Buggi István, Bonnyai József, Várfai Imre, Boros Lajos, Kajári József, Baján Kálmán, Horváth József IV., Ihász Gyula, Varga Béla, Vida Sándor, Fenyves Jenő, Várnagy Ferenc, Révész József és Polgár Jenő* csendőrök; a pécsi IV. kerületben: *őrmesterré: Szekeres János, Marton József, Molnár István V., Molnár János VI., Paczolai László, Vida József, Balaton János, Bányai Pál, Csapó Gyula, Kovács Jenő II., Fenyves János, Szalai Márton, Puskás Lajos, Tölgyes János, Beke Lajos, Fazekas András, Csanádi Mihály, Kocsis Ferenc II., Majoros Béla, Dénes János I., Kerekes József, Haraszti János II., Józsa Sándor és Szalinay Lajos* csendőrök; a debreceni VI. kerületben: *őrmesterré: László András, Pásztor Béla, Pusztai Bertalan, Beni Sándor, Harsányi Jenő, Sarkadi Antal, Karacs László, Kovács István I., Adám Antal, Szücs Sándor, Molnár János II., Papp Sándor I., Kovács Sándor III. és Gy. Szabó Lajos* csendőrök; a miskolci VII. kerületben: *őrmesterré: Fekete József I., Egedi Mihály, Csala Károly, Király József, Kecskés Károly, Mezei József, Osgyáni Barnabás és Szabó László* csendőrök.

Véglegesítettett a budapesti I. kerületben: *Juhász József* II. próbacsendőrré.

Házasságot kötöttek. *Vitéz Sellyey Vilmos* alezredes *Hollósy Erzsébet-Jolán* úrnővel Budapesten és *Huszár József* főhadnagy *Gödény Irma* úrnővel Balkányon. — A budapesti I. kerületben: *Joó Miklós* törzsőrmester *Dinnyés Magdolna-Margittal* Gödöllőn; a szombathelyi III. kerületben: *Kalmár Kálmán* törzsőrmester *Szalai Mária*val Sárvár községben; a szegedi V. kerületben: *Hegymegi Balázs* törzsőrmester *v. Csiga Annával* Kisújszálláson és *Orosz István* ör-

A két

elválaszthatatlan!

mester *Egyed Etelle* Fegyverneken; a miskolci VII. kerületben: *Szalai József* törzsrőmester v. *Bodnár Erzsébet* Dögen, *Pallai Károly* törzsrőmester *Zupkó Mária*ával Abaujszántón, *Bodnár József* I. őrmester *Papp Eleonóra*val Abodon, *Zám-bori János* törzsrőmester *Gyurkó Erzsébet*tel *Jászdózsán* és *Lantos József* törzsrőmester v. *Szeneci Margittal* Vilmányban.

Családi hírek. Született: *Andrási Sándor* őrmesternek *Éva-Borbála* leánya, *Pásztor János* törzsrőmesternek *János-László* fia, *Adám Jenő* törzsrőmesternek v-nak *Gábrilla* leánya, *Földvári István* törzsrőmesternek *Aranka* leánya, *Kárándi József* törzsrőmesternek *Mária-Magdolna* leánya, *Veréb András* tiszthelyettesnek *Piroska-Elvira* leánya, *Darvas János* törzsrőmesternek *Mária-Magdolna* leánya; a székesfehérvári II. kerületben: *Kallai Imre* törzsrőmesternek *Imre-László* fia, *Horváth Imre* I. törzsrőmesternek *Imre-József-Szaniszló* fia, *Répási János* törzsrőmester v-nak *Sándor* fia, *Lendvai Konrád* törzsrőmesternek *Mária* leánya, *Váli Tóth János* törzsrőmester v-nak *Márta-Katalin* leánya, *Czili György* törzsrőmester v-nak *Imre-Károly* fia, *Nagy Lajos* V. tiszthelyettesnek *Erzsébet* leánya, *Tánczos István* törzsrőmesternek *Rózsa-Ibolyka* leánya, *Nagy János* II. törzsrőmesternek *Róbert-István* fia, *Bondor Ágoston* törzsrőmesternek *Magdolna-Teréz* leánya, *Kovács Ferenc* I. törzsrőmesternek *Zoltán-Ferenc-József* fia, *Lakos József* őrmesternek *Zsuzsanna-Aranka* leánya és *Borbély József* törzsrőmesternek *József-Lajos* fia; a szombathelyi III. kerületben: *Nagy János* IV. törzsrőmester v-nak *Emilia-Jolán* leánya, *Bató Elemér* tiszthelyettesnek *Elemér-Tibor* fia, *Porcz János* őrmesternek *János-József* fia, *Kertész Vilmos* törzsrőmesternek *Róza* leánya, *Sütő János* I. törzsrőmester v-nak *Erzsébet* leánya, *Kovács András* tiszthelyettesnek *András-Zoltán* fia; a pécsi IV. kerületben *Pinczés Lajos* törzsrőmester v-nak *Emma-Veronika-Mária* leánya, *Varga Domokos* törzsrőmesternek *Mária* leánya és *Nyíró Lázár* törzsrőmesternek *József-Lajos* fia, a debreceni VI. kerületben: *Szűcs János* II. törzsrőmester v-nak *János* fia, *Farkas Imre* törzsrőmester v-nak *Mária* leánya, *Tallódi József* törzsrőmester v-nak *József* fia, *Csató József* törzsrőmesternek *Emília* leánya, *Tompa Miklós* tiszthelyettesnek *Mihály* fia, *Békési János* tiszthelyettesnek *János* fia, *Orbázi Imre* tiszthelyettesnek *Irma* leánya, *Balogh Géza* I. törzsrőmesternek *Éva* leánya, *Kozma Lajos* törzsrőmesternek *Mária* leánya, *Nagy József* II. tiszthelyettesnek *József* fia, *Antal Sándor* tiszthelyettesnek *Erzsébet* leánya, *Varga Imre* I. tiszthelyettesnek *Ilna* leánya, *Papp Miklós* törzsrőmesternek *Miklós* fia és *Szabó Lajos* II. — II. osztályú altisztnek *Béla* fia. — Meghalt: *Szabó Sándor* III. budapesti I. kerületbeli törzsrőmester *Katalin* leánya.

Halálozások. *Horváth Ernő* alhadnagy, kapuvári szakasparancsnok május 23-án, 13 órakor a lakásán szívizélhűdés következtében meghalt. Május 25-én 16 órakor temették Kapuváron.

Bajka Dániel tiszthelyettes, az egri őrs parancsnokhelyettese május 19-én, fél 4 órakor a lakásán szívizélhűdésben hirtelen meghalt.

ANGORA NYULAK

tartása gypjuk miatt igen gazdaságos.

Törzskönyvezett, fajtisza, különböző koru

ANGORA NYULAK kedvező fizetési feltétellel

kaphatók

VARGA GIZELLA TENYÉSZETÉBŐL
KISPEST, LEHEL-UTCA 8. SZÁM.

A m. kir. csendőrség tagjainak szives figyelmébe!

MEGNYÍLT! TAVASZ LÁSZLÓ

sapkakülönlegességek, egyenruházati és felszerelési cikkek szak-tízlete

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
DÍJTALAN ÁRJEGYZÉK!

BUDAPEST, VIII., FESZTICS-UTCA 13. (A Keleti pályaudvar mellett, a Mosonyi-utcai rendőriparancsnoksággal szemben.) Telefon: 136-679.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átciszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros írónnal „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kézírással nem foglalkozunk. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. **Fényképfelvételek** beküldése alkalmával csatolni kell a felvételek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát belegegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúrafevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, V., Honvéd-utca 16.) szíveskedjenek megrendelni, mely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzákn intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyegyet mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzákn intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldők kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jellegül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Kérdésekre kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrlélexikon”-rovatban válaszolunk. **Előfizetést** csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei évi 10 P előfizetési díjat fizetnek. Legkisebb előfizetési idő: félév. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk számt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. **Címünk:** „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Böszörményi-út 21. szám.”

MEGBÍZHATÓ! KÉNYELMESI ELŐNYÖSI!

„TAKARÉKOSSÁG”
R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

11 fizetben nyújt vásárlási lehetőséget.
1 helyen jelent fizetési kötelezettséget, a havonta megújuló továbbvásárlás jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYOKAT KÉSZÍTÉSGEL NYUJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U. 6.

333. 1. Lekszikonválaszt kap. 2. Az árvaszékeknel letétbe helyezett koronaértékű árvapénzeket nem valorizálják; erre vonatkozó kérést elő sem lehet terjeszteni. 3. A tiszthelyeti, mint albtiszt rendfokozatot 1915-ben rendszeresítették.

Soltvadkert. Irataiból megállapítottuk, hogy kérelmét azért utasították el, mert a pénzügyminiszter nem adta hozzájárulását az örökbe fogadott gyermek után családi pótlék folyósításához. Oka ennek a folyton fokozódó nyugdíjterhek. Az iratokból kiténik, hogy erről Önt az illetékes gazdasági hivatal a múlt év elején értesítette. Tájékoztatásul még azt is közöljük, hogy a családi pótlékra a nyugállományú csendőr egyénnek csak a vele közös háztartásban élő felesége, bizonyos életkort még el nem ért törvényes vagy törvényesített édes- vagy mostoha gyermekei után van igénye. Az örökbe fogadott gyermek után csak kérheti a pótlékot. Ami azt jelenti, hogy ez nem olyan illeték, amit feltétlenül meg is kap. Mindezt törvény állapítja meg.

Csitár. A kérdés valóban nincs rendezve, illetékes helyre juttattuk, döntést közöljük később.

Ki tudja. Pedig úgy van, ahogyan írtuk, sőt! Ezuttal azt is megmondjuk, mi volt az 1937. évi termés a recsi bányának: havonta átlag 13 kg. szinarany, 133 kg. színézüst, 16 vasuti kocszi kén és kevés szén. Ebből az évi eredményt kiszámíthatják. Nagymagyarország bányái 1916-ban 416 kg. szinaranyat termeltek. A szinarany kg.-ja kb. 5800 P, az ezüsté 90—100 P.

66.666. 1. A feljelentési illetékességről az 1930/17. lexikonunkban adtunk tájékoztatást. 2. A vitézi várományosokat nem tekintheti a 13. §-ban megjelölteknek.

Kemenes őrmester. 1. Bátyja volt századparancsnok után puhatóltunk. Megállapítás szerint nem lakik Magyarországon. Volt ezredének iratai — sajnos — Romániához csatolt területen maradtak. Kitiintetéséről tudakozódhatnak a hadilevéltárnál (Budapest, I., Bécsikapu-tér). Levelezőlapon kérjenek tudakozó lapot, annak rovatát töltsék ki és küldjék azt oda vissza. Ez kb. 3 P kiadással jár. Ha bátyja harcra sebesülés miatt munkacsökkent, kérje hadirokkant minőségének megállapítását, amelyet az igénymegállapító bizottság (2900/M. E. rend.) végez. Ennek tagjai: a főtisztbíró, orvos és hadviseltek, valamint a népgondozó kirendeltség vezetője, de csak akkor, ha a főtisztbírói székhelyen ilyen kirendeltség van. Ott aztán megmondják a további teendőket is, ha járadékot kíván kapni a bátyja. Az írásbeli kérelmet a járás főtisztbírájának kell beadni. 2. Sehol sincs tiltó rendelkezés arra, hogy a csendőr sokgyermekes nő nem vehet el feleségül. A kivizsgálás hivatott megállapítani, hogy ez a házasság (5 gyermek és illetve, de: 100 hold föld) biztosítja-e a csendőr anyagi jólétét, valamint azt is, hogy a csendőr a nyakába szakadó temérdek gond mellett elláthatja-e a szolgálatát kellően. Mi ezt innen nem mondhatjuk meg. De azt tanácsolhatjuk, hogy nem egyszer, de százszor gondolja meg lépését, mielőtt komolyan elhatározná magát. Élettapasztalt bajtársakat és másokat kérdezzen meg. A csendőrpálya 5 gyermekkel és asszonnyal és 100 hold földdel óriási teher. Okunk van rá még azt is mondani, hogy e teher csak kevéssel volna kisebb, ha a gyermekek édesgyermekei volnának. 3. A védett birtokok ügyében ügyvédi tanácskérést ajánlunk.

Vitakozók. Az 1934. évi I. t.-c. 8. pont 5. bekezdése megadja a feleletet Röviden: igen, megilleti. A törvényt az 1934/4. Cs. K.-ban megtalálhatja.

Gomba. 1. Mivel a járőr azonnal intézkedett, hogy az elmebeteg az intézetbe visszazállítsák, eljárása helyes volt. 2. Polgári peres útra tartozik az ügy, a jegyzelő büncselekményét nem követett el. 3. Nemesak a szolgálati jelet hordhatják, hanem minden kitiintetést és egyéb jelvényt, amit kiérdemelték. A polgári ruha nem akadálya ennek.

Szakszolgálatos. Semmi oka az elkeseredésre, most végezze csak a szaktanfolyamot amellet, hogy 13 évet irodában szolgált, ami ugyan szintén teljes odaadást kívánó beosztás, de mégse csapatteljesítmény. Nyugodt lehet, hogy az előléptetési szabályzat szerint fog előlépni, figyelemmel az ön szakcsoportjában meglévő üresedésre. Ajánljuk figyelmébe, hogy ne türelmetlenül várjon önmagában, sem mások előtt, azzal semmit előbbre nem visz.

Szerencsés Mihály, Nyirábrány. Csak akkor lehetne előfizetünk, ha nyugállományú csendőr volna.

G. M. prbeső, Méhkerék, N. II. törm., Andocs. Helyes a válasz, de ezekre az apró fejtörőkre nem várunk megfajtéseket.

478. **Szombathely.** Kivételt ezuttal sem teszünk; névtelen levélre nem válaszolunk.

KÉZIRATOK.

T. M., Hernádnémeti. Nem nekünk való, ne tessék lefordítani. A másik kérdésről nemrégiben kimerítő cikket közöltünk.

P. B., Szentes. Az újabb korból kérünk hasonlókat.

M. J. ny. őrm., Veresegyház. Az ilyesminek költői munkának is kell lennie, ez pedig nehéz feladat. Nem közölhető, de a szép gondolatokért üdvözlöt.

H. I. Köszönjük, sorrakerül.

Május vasárnapján. Sántít a kép: fülemüfélszek és az a másik, amit csak áhítattal szabad említeni. Ide erőteljes hasonlat kell már. Írjon csak különben, majd akad jobb is.

M. — T. Gy. Késve érkezett, nem közölhetük.

Bálványosi. A régebbi jobb volt. A megírás ebben is jó, de a magva eléggé közismert. Kár lenne, ha letenné a tollat, mert humorérzéke van, a Manó igen jól ellesett, hálás írói alak. Várjuk újabb kéziratait.

Losonc. Nem sikerült. Szívesen elolvassuk máskor is írásait. Ajánljuk, hogy a nagy, szépnek látszó kifejezéseket kerülje, úgynevezett sallangokat ne használjon. A természetes leírás többértékű. Azt írja például: Gyönyörű májusi vasárnap volt. A falu tikkadt melegében gondatlan összevisszaságban úszkáltak az ökörnyalak, megannyi koszorút kötvé helyezkedtek el a misére váró legények kalapján. Azt kérdezzük csak erre: látott-e már Ön májusban ökörnyalat a levegőben?... Lehetetlen, mert az csak ősszel van. Aztán még azt írja: A gyerekek, mint egy óriási bokréta, a szivárvány minden elképzelhető színében tarkállottak az ünnepi hangulatban. Erre viszont azt mondjuk: Bokréta még csak van a szivárvány hét színében, de gyermekesereg alig, hiszen a hét színben sárga is van, meg lila is... Ez az, ami nem más, mint innen-onnan elkapott szavak egymás mellé aggatása.

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cifraságok helyett a magunk levelezőlapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V. Eötvös-tér 1 Telefon: 1-848-32, 1-404-10.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. • Vidéki megbízottak!

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL . . . . . P 65-101
EBÉDLŐSZÖNYEGEK . . . . . P 28-101

Fotelágyak, paplanok, vasbútorok, futószőnyegek, fehérneműváznak, ruhaszövetek. „Barom” Szőnyeg- és Kárpitosüzlet
Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

BÚTORT Steiner és Franknál

Kedvező fizetési feltételek! RAPOSVÁR, FŐ-UTCA 12

A legegyszerűbb és legdíszesebb, kivétel elsőrendű minőségben. Jutányos árak.

ROGEP

CONTINENTAL, ERIKA képvisellete.

Javítás, karbantartás, kellekek. Töltőtollak.

SOÓS VENCEL

KAPOSVÁR, FŐ-UTCA

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fiz. feltételek.

Zúg az erdő.

(Regény.)

(21)

Írta: NYÁRY ANDOR.

Egy öregasszony összecsapta a kezét:

— Irgalmas Isten!... Mi lesz a feleségével... Mi lesz a három kis gyermekével... Ezek nem tréfálnak!

A házigazda rámondult az öregasszonyra:

— Ugyan ne présmitáljon kend!... Azt hiszi, ha valakit bevisznek, mindjárt föl is akasztják!... Föl ám, de nem Szabó Márton, hanem kendet, ha ilyen badarságokat beszél.

Az öregasszony ijedten sikoltott:

— Isten árgalmazzon!... Inkább egy szót se szólok.

Sietős lépésekkel eltávozott az udvarból s még az utca közepén is a kereszteteket hányta. Mária feje lassan hanyatlott. Amit tudni akart, már megtudta. Tudta, miért vitték be Szabó Mártont. Óh, bár ne tudta volna! Ott, ahová nézett, a föld havában mintha Szabó Mártonné állt volna, mintha feléje tárná kezét, mintha jajveszékelve könyörögne:

— Mária, ne hagyj el!

Mintha hat parányi marok belekapaszkodna szoknyájába és húzná, vonszolná:

— Segíts!... Segíts!

Mária mélyet sóhajtott, aztán megfordult és lassan, vontatott lépésekkel elhagyta a szomorú házat és gondolkodott... Istráte Pável pedig megindult Szimeonnal Jász Suba Gáspár börtöne felé.

Mária összeremegett, aztán mosolyt erőltetett az arcára, amikor édesapját megszólította az udvaron:

— Édesapám, nem fázik?

Takács Mihálynak úgy esett a szó, mintha angyalok cirógatták volna a szívét, talán nem is a szó esett olyan jól, hanem a mosoly, amelyet olyan nagyon régen látott már leánya arcán. Meleg szeretet remegett szavában:

— Nem fázom, leányom... Te talán fázol?

Mária megrázta fejét s még mosolygóbban mosolygott, mint előbb:

— Nem. Csak úgy kérdeztem. Hideg van. Esik a hó.

Takács Mihály bólintott:

— Bizon!... Pedig még ráért volna. Elég ideje van még. Csak a kezdetén vagyunk a télnek. Máris esik.

Mária felkapta fejét:

— Igaz ám!... Van még abból a patkányméregből, amit a multkor hozott a patikából a receptre?

— Van. Alig használtam még belőle.

— Hol van?

— A kamarába, a teknő alatt... Minek?

— Egeret láttam a szobában. Vetnék neki egy darab mérgezett szalonnát. Ha nem irtjuk, elszaporodik, mint a minap a patkány.

— Az ám... Hát csak vess neki egy darab szalonnát.

Mária megfordult; benyitott a kamarába, a teknő alól előkereste a mérget, aztán bement a szobába, a mérget beletette egy pohár vízbe és várt.

A mérge pezsgett, olvadt, a pohár széléhez apró buborékokat gyöngyözött s az apró buborékok csendes pattanással pattantak.

Mária nézte a buborékokat, a szíve olyan könnyű volt, a lelkében ezer édes hárfá muzsikált, a pohár fölé hajolt s a pattanó buborékok lágyan duruzsoltak:

— Minden másként lesz, ha te nem leszel. Miattad van minden gyász. Halálad életet ad. Visszaadja Szabó Márton életét, a síró asszonynak a férjét, a három meztlábás kis gyermeknek az édesapját.

A pattogó buborékok csacsogtak:

— Fogd meg a poharat, Igyál meg bennünket. Meglátod, milyen édes a mi ízünk. Meglátod, milyen édes nyugalom száll a lelkedre. Nem fáj a szíved. Mi vagyunk a nyugalmat adó pihenés. Aki minket magához vesz, annak nem háborog a lelke, agyában elnémulnak a gondok és édes, illatos szellő szárnyain száll... száll a kék mindenség felé, ahol örökös boldogság tanyáz, ahol újra egymásra találunk a szívek, akik szeretik egymást... Fogj meg!... Fogd meg a poharat... Igyál meg minket.

Mária kinyújtotta karját s a pohár után nyult...

A börtön zárjában csikorgott a kulcs, az ajtó kicsapódott: Mehetsz!

Jász Suba Gáspár arcán furcsa mosoly rebbent, a szíve megdobbant, mint a kis madaré, amikor kinyílik kalitkája ajtaja és szorongó aggodalommal lesi, hogy az ajtó nem zárul-e ismét, igaz-e az, amit lát, aztán száll, repül, és részeg örömmel szívja kis tüdejébe a csókos napsugarat és dalol... dalol...

Szabadság!... Szabadság!

Jász Suba Gáspár kilépett a börtönből, aztán megindult... Istráte Pável a jégverem mögül leste s mikor már elég messzire járt, Szimeon felé fordult.

— Menj utána. Lesd s ha szököni akar, jelentsd.

Szimeon előfarolt a jégverem mögül, aztán Jász Suba Gáspár után lopózkodott és mentek... elől Jász Suba Gáspár, a szabadságtól ittas magyar, utána Szimeon, a pálinkára szomjazó, sötét lelkű román...

A kanyarulatnál eltűntek Istráte Pável szeme elől.

Csend volt. Csak a hó zizegése hallatszott, amint a dermedt hóhehely porrá zúzott az ablak keménységén.

Mári megfogta a poharat s a zöld testű vizet az ajkához emelte...

Az ajtó lassan kinyílt s mint földet megrázó orkán, hasított a csendben a megrémült férfi hangja:

— Mária!

Mária felsikoltott s a pohár darabokra zúzva esett a földre. Jász Suba Gáspár megragadta a halotthalvány leány kezét s a szerelmes ember rémületével ráordított a leányra:

— Mit csinálsz!

Kerékpári

a kitűnően bevált, legnagyobb strapát is kibíró „Turán“ gépünket gyári garanciával 12 havi részletre szállítjuk a csendőrség tagjainak. **PANNONIA, VI., HAJÓS-UTCA 15.**

Elsimerten megbízható minőségű és kivitelű
BÚTOR- és KÁRPITOSÁRUK,
reklamier, fotelok, paplan és gyermekekocsi

Braun Zsigmond cég
Szombathely, Erzsébet királyné-u. 17

LEGKEDVEZŐBB FIZETÉSI FELTÉTELEK.

MERCEDES ÍRÓGÉPEK

LERAKATA. TELEFON: 27-33.
Elsimerten megbízható szaküzlet. ALKATRÉSZEK, KELLÉKEK, JAVÍTÁS, KARBANTARTÁS.
A csendőrség tagjainak áruengedmény és kedvező fizetési feltételek.

PÉCS
DEAK-U. 2.

ÍRÓGÉP

(WANDERER-CONTINENTAL)
ALKATRÉSZ, KELLÉK, TÖLTŐTOLL, IMAKÖNYV STB.

DUKESZ PAPIKERESKEDÉSBEN
cégt. ZALÁN FERENC
SZOMBATHELY FŐTÉR

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel!

PONTOS MÁRKÁS RÁT
ARANY ÉKSZEREKET,
ALPAKKA ÉVŐESZKÖZT,
DÍSZTÁRGYAKAT, SZEMÜVR-
GET, vásárolhat bizalommal

ZSOLDOS GYULA

Órásmester, ékszerész és látszerész-mester
NAGYKANIZSA, FŐ-ÚT 8.
alatti elsőrangú szaküzletében.
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek. — Precíz gépekkel felszerelt kitűnő javító műhely.

Nézte a szétfolyt mérget és borzadva sóhajtott:

— Szerencsétlen!...

Mária megingott, arccal rácsett az ágyra, belefurta fejét a párnák közé és megeredtek könnyei és sírt, mint a partot tépett ár, mint a megindult hógörgeteg, amelyet nincs földi hatalom, hogy vágatató rohanásában megakadályozhatna.

Jász Suba Gáspár rátette kezét a zokogó leány fejére, rettenetes fájdalom szaggatta mellét, szólni akart, nem tudott. Egy pillanat alatt átélte mindazt a fájdalmat, amelyet a leány elmúlása fölött érzett volna, ha egy perccel később lép a szobába. Összeborzadt, Gyűlölt utálattal rugott a pohár cserepei közé és kedve lett volna az üvegdarabokat porrá taposni, mintha a nyomorult pohár volna az oka mindennek, ami történt s ami történhetett volna. A keze hidegen remegett a zokogó leány fején. A borzalom jege lassan engedett lelkén, ereibe visszatért a vér melegsége, leült Mária mellé, lágy szeretlemmel símogatta a haját és nagyon sokára megszólalt:

— Miért akartál meghalni!

Mária felemelte fejét, könnyes szeméit Gáspár szemébe mélyesztette, aztán — mint szíven lőtt kis madár — rároskadt a legény mellére.

Jász Suba Gáspár átkarolta a leány derekát, magához szorította, vállára hajtotta fejét és az egymás életéért remegő döbbenet gyötrelmes-boldog némaságra zárta ajkukat és sokáig maradtak szótlán összeborulásban. Majd Mária lassan kibontakozott Gáspár karjai közül s félve, mint mikor rettenetes vihar multával a madárka előszáll rejtekéből és borzadt ijedtséggel csipog, beszélni kezdett. És beszélt. Elmondta elfogatását, a levél történetét, Szabó Márton esetét és a rettenetes ajánlatot, amelyet a parancsnok tett neki, Jász Suba Gáspár karja lesiklott Mária derekáról, szeme tüze ijedt sőtétre lobbant:

— Azt mondta, hogy nevezd meg az összeesküvőket — suttogta akadozva — s akkor engem szabadon enged!

— Azt mondta,

— És te... te... megnevezted?

— Nem.

Jász Suba Gáspár megtapogatta homlokát, a homloka tüzese volt, halántékán lázasan lüktetett az ér.

(Folytatjuk.)

Biztosítási családi esetek

leírására a f. évi 3. számunkban hirtetett pályázat nyertese **Papp József tiszthelyettes (Lepsény)**. Övé az első jutalom. Igen érdekes nyomozást írtak le még: **Bacsonyi Jenő tiszthelyettes (Méhkerék)**, **Borbély Viktor tiszthelyettes (Tiszalök)** és **Kiss Miklós tiszthelyettes (Debrecen)**. Mindhármuknak bekeretezett csendőrtárgyú festményt küldünk jutalmul. Tanulságos nyomozás-rovatunk gazdagításához jó anyagot küldöttek be a pályázat során a következők: **Batár Antal alhadnagy (Budapest)**, **Benedek Lajos tthts (Kecence)**, **Dobos**

György tthts (Porcsalma), **Füleki József alhdgy (Toponár)**, **Gallai József tthts (Mosdós)**, **Gyüre Mátyás őrm. (Szombat-hely)**, **Herczeg István tthts (Devecser)**, **Illés Mihály tórm. (Bihartorda)**, **Kemenes István őrm. (Bihartorda)**, vitéz **Kerényi Béla tórm. (Csolnok—Augusztatelep)**, **Kertész Lajos tthts (Budapest)**, **Kozma Gábor cső. (Himód)**, **Ligeti Alajos ny. alhdgy. (Kiskundorozsma)**, **Magyar István tthts (Páty)**, **Németh Sándor II. tórm. (Andocs)**, **Székely Sándor őrm. (Alsódabas)**, **Tókes József tórm. v. (Nyirmeggyes)**, **Varga Alajos cső. (Ricsé)**. A pályázatra beérkezett anyagot tanulságos nyomozásaink sorában közölni fogjuk.

Egy kis légvédelem.

— Versenyfeladat. —

Altalában az a téves hit él a köztudatban, hogy csak a városoknak, ipartelepeknek s a többi ilyen gépontoknak kell tartaniok repülőátadásról. Sok falusi embernek sejtelve sincs róla, hogy a falu életében s a mezőgazdaság körében is vannak nagy értékek, amelyek légitámadásnak igen hálás célpontok s amelyek elpusztítása nagy nemzeti kárt jelentene.

A versenyfeladatban résztvevők írják meg, hogy az ő községükben — örsállomást érve — mik ezek a támadható és védelemre érdemes vagyontárgyak, anyagok s ki hogyan képzei el azok légvédelmi felkészültségét?

Csak a csendőrlégénység köréből fogadunk el dolgozatot. Határidő: szeptember 15, az eredményt az október 1-i számunkban közöljük. A nyertes szép asztali órát kap.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest,
V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

KARDBOJT

ÉS MÁF FELSZERELÉSI CIKKEIT
SZEREGZE BE KÖZVETLEN

Kardnikkelezést, aranyozást,
ezüstözést olcsón végezek.

PERLIK JÁNOS
CSENDŐRSÉGI ÉS KATONAI FELSZERELÉSI ÜZEMTÖL
PESTSZENTIMRE. (Postafiók)

Négy évtizede vásárolnak
legjobb megelégedésre kiváló

rádiókat, **hangszereket**

REMÉNYI MIHÁLY Őfensége dr. József Ferenc kir. herceg és a
m. kir. Zenei- és Táncművészeti Főiskola szállítmányát.

Budapest, VI., Király-utca 58-60. Kérjen árjegyzéket!

új és újjáépített hordozható és nagy irodalmi írógépek
ÍRÓGÉP HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jótállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ
Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árendemény és kedvező fizetési feltételek

A VILÁGMÁRKÁS

STEYR WAFFENRAD ÉS PUCH KERÉKPÁROK

KÖRZETKÉPVISELOI:

BUDAPESTI I.

esendőrkerület területén:

Albertiirsa:

Ferderber Sándor STEYR
Füredi Jakab PUCH

Balassagyarmat:

Moskovics Salamon STEYR

Budapest és környéke:

Szigeti Károly STEYR

Cegléd:

Lówy Henrik STEYR-PUCH

Dorog:

Stampf Gyula STEYR

Esztergom:

Schenkengel Antal STEYR

Kunszentmiklós:

Frommer Bertalan STEYR

Lajosmizse:

Bencsik Pál PUCH
Popper József STEYR

Nagykőrös:

Papp Sándor és Fia PUCH

Salgótarján:

Szántó testvérek STEYR

Soroksár:

Schwab János STEYR

Szentendre:

Löbl Endre STEYR

Székesfehérvári II.

esendőrkerület területén:

Beled:

Özv. Baum L-né STEYR

Csorna:

Weisz Lipót STEYR-PUCH

Felsőgalla:

Supka Dezső STEYR-PUCH

Győr:

Reichenfeld László STEYR
Pós Dezső fióküzlet PUCH

Kisbér:

Neuwirth Béla STEYR

Komárom:

Gyalóköy Kálmán STEYR

Magyaróvár:

Pós Dezső STEYR-PUCH

Pápa:

Goldstein Gyuláné STEYR
Sugár Árpád és Endre PUCH

Sopron:

Eperjessy József STEYR
Schleiffner Richárd PUCH

Székesfehérvár:

Szabó Géza mechanikus,
Gyümölcs-utca 47. STEYR

Tatatóváros:

Bauer Samu STEYR
Boros Ferenc PUCH

Vértessacska:

Özv. Weisz Béláné PUCH

Veszprém:

Darvas gépáruház STEYR

Szombathelyi III.

esendőrkerület területén:

Barcs:

Vágó Sándor STEYR-PUCH

Celldömök:

Koczor Dániel STEYR
Weber és Neumann PUCH

Kaposvár:

Geiszler János Fiai STEYR
Székács Imre PUCH

Keszthely:

Bárd Imre STEYR-PUCH

Kőrmend:

Breuer Sándor STEYR
Novák Béla PUCH

Lenti:

Mitzger testvérek K.F.T.
STEYR-PUCH

Lövő:

Balics Ferencné STEYR

Marcali:

Kopáry Jenő STEYR

Nagyatád:

Bárany Károly PUCH

Nagykanizsa:

Brandl Sándor és Fia PUCH
Szabó Antal lőszerezéskedés STEYR

Révfülpő:

Fichtner Tamás PUCH

Sárvár:

Göcze István STEYR

Szentgotthárd:

Berke Ernő PUCH
Szentgotthárdi Gépáruház STEYR

Szombathely:

Kovács Ferenc STEYR
Stelzmann Mihály PUCH

Vasvár:

Pfeiffer Ignác PUCH

Zalaegerszeg:

Anhalczor István gépáruház
STEYR

Zalaölvő:

Özv. Grünbaum Gézáné PUCH
Herzeg Sándor STEYR

PÉCSI IV.

esendőrkerület területén:

Bácsalmás:

Csauscher Ádám STEYR
Harton József PUCH

Baja:

Kréneisz Géza STEYR
Székely Leó PUCH

Bátaszék:

Thier testvérek STEYR

Decs:

Rácz János PUCH

Dombóvár:

Csonka Vendel PUCH

Dunaegyháza:

Özv. Gamsz Lipótné STEYR

Gara:

Wildmann Kálmán és Dezső
STEYR

Kalocsa:

Schönwald Miklós
STEYR-PUCH

Kecskemét:

Ifj. Papp Sándor STEYR
Papp Sándor és Fia PUCH

Kerekegyháza:

Gombos Jenő PUCH

Kiskunfélegyháza:

Geller Henrik PUCH-STEYR

Kiskunhalas:

Kohn Sebestyén STEYR

Kiskunmajsa:

Törtély Kornél PUCH

Mohács:

Witt József Utóda
STEYR-PUCH

Pécs és Baranya megye:

Hamarli József kft. STEYR-PUCH

Sólyvadkert:

Kovácsik János PUCH

Toina:

Schwendner József STEYR

SZEGEDI V.

esendőrkerület területén:

Békéscsaba:

Iczkovits Lipót STEYR
Rózsa Béla PUCH

Csongrád:

Kiss János PUCH
Regner Ferenc STEYR

Gyula:

Chappon Samu STEYR
Rózsa Béla PUCH

Hódmezővásárhely:

Faragó János STEYR
Paksi István PUCH

Kistelek:

Popper Vilmos STEYR-PUCH

Kunszentmárton:

Rosenberg Dávid STEYR

Makó:

Kucses Károly STEYR
Lipták István PUCH

Mindszent:

Altwer Gyula PUCH

Nagymágócs:

Domoky József STEYR

Orosháza:

Iczkovits Lipót STEYR

Szeged:

Bruckner testvérek PUCH
Wolf Péter STEYR-PUCH

Szentes:

Weinberger Gábor PUCH
Wellisch Imre STEYR

Szolnok:

Kolmár Mór PUCH
Sohn Izsó STEYR

Tótkomlós:

Iczkovits Lipót STEYR-PUCH

Debreceni VI.

esendőrkerület területén:

Debrecen és Hajdu megye:

Katz Andor STEYR
Keszler József STEYR-PUCH

Kisvárd:

Burger Adolf STEYR

Mátészalka:

Földes F. Vilmos STEYR
Galvánia vill. és műsz. váll. PUCH

Nyírbátor:

Reiner Sándor STEYR

Nyíregyháza:

Biczák István STEYR

MISKOLCI VII.

esendőrkerület területén:

Eger:

Busák Imre STEYR

Gyöngyös:

Trepper Jakab műszerész,
Rózsa-utca 2. STEYR

Hatvan:

Szende István STEYR

Heves:

Bessenyei Sándor és Fia STEYR

Jászárokszállás:

Neuwirth Gyula STEYR

Jászberény:

Spekonya Lajos STEYR

Mezőkövesd:

Weissenstein József és Fia
STEYR-PUCH

Miskolc:

Lichtmann Árpád STEYR
Barna Béla, hadirokkant
STEYR WH és WDHuska Vilmos Utóda Szlaboda
István SPECIAL

Ózd:

Guttman Sámuel STEYR-PUCH

Sárospatak:

Lányi Dezső PUCH
Spitz Pál STEYR

Sátoraljaújhely:

Grünspan Áron STEYR

Felső magyarországi Műszaki
Vállalat, cégtulajdonos dr.
Kortész Zoltán PUCH

Szikszo:

Reinitz Zsigmond STEYR

Tiszafüred:

Kovács József STEYR